

30366 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } డెన్య పట్టణము 1918 సం॥ జూన్ నెల 10 వ తేది సోమవారము } No. 59
 సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుక్ల ద్వితియ ౨. } సంచిక ౫౯

అమృతాంజనము

అన్ని శాస్త్రాలకు పరమామృతము.
 చక్కని డబ్బితో నహా పీసా 1-కి వెల 0-8-0.

 తలనొప్పిల మాన్పును.
 శార్దూపు నొప్పిల తార
 దోలును. వాయువు
 పోట్ల పోగొట్టును.
 సువాసనగలిగి యుండును.
 కఠియింట నుండదగినది.
 సమూహికలచే హిందూ దేశమును
 తయారుచేయుటకు ముందీయింతు.
 దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు
 అమృతాంజనము దీనితో బొంబాయి, మదరాసు.

AWARDED
GOLD MEDAL 490
 IN THE
BARODA EXHIBITION
 For its Sweet Lasting & Delightful Smell
 TO
 THE WORLD-RENOWNED
OTTO PARASTAN (REGD.)
 Therefore, please just try and enjoy.
Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
 Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.
 ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
 Free from mineral oils. Best for the Hair.
 Prize Re. 1, and Postage Extra.
 Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.
The Parastan Perfumery Co.
 No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

What is a Myers Pump.

Read the following and you will know it.
 Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager, A. E. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:-
 "I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound.
 Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value of our money.
Fresh Stock Just Arrived.
 We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.
 Write at once for further particulars stating your requirements.
K. B. JOSHI & Co.,
 321, Hornby Road, Fort, Bombay

బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల రామమూర్తికాస్తుల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము.
 ఇందు విష్ణుసహస్రనామ స్తోత్ర స్తోత్రములును, శ్రీకంకర భగవత్పాదాల వారిచే రచింపబడిన భాష్యమును, దానికిఁ జేతులెల్లమగు తెనుఁగొనమును, బూజుకుఁ బనికి వచ్చునట్లు తుదను చతుర్దశ్యంతనామములును గలవు. అర్థమగు పూజ సేయఁగోరువారి కిది ముఖ్యమగు గ్రంథము. అత్యుత్తమము లగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన శుద్ధప్రతి 1 కి రు. 1-4-0
 2. విక్రమార్కచరిత్రము.
 ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణమగు తెనుఁగున రచింపబడి దొరతనమువారిచే భావ్యత ప్రకముగ పంపింపబడినది. వెల 1-కి రు. 0-12-0
 3. హరికారికాశేష సర్వస్వము.
 ఇది శివు కృష్ణ మూర్తికాస్తుల వారు రచించిన హరికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథమ్యాకరణమున కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. వెల 1-కి రు. 0-4-0
- దొరకుచోటు:—భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148) కళాకాలాంగ్లోపాధ్యాయుడు. విజయనగరము
- అర్చిఫీమల్ స్కూలుస్టేటు పలకలు (చుట్టుకొరపు తేకులతో అంచుకలది). (1196)
ఒక్కొక్కటి 10 X 8 గలది	0	6	0
ఒక డజన్ పలకలు తడవకు డజన్	1	4	0
8 డజన్లు	"	8	12
1 గ్రోసు	డజన్	8	8
బ్లూబ్లూ సీరా ప్యాకెట్లు	1	0	0
100 ప్యాకెట్లు తడవకు	1	14	0
1000 "	"	17	8
- అన్ని ఆర్డర్లు నాలుగవకంటె అధ్యవ్యయో నియంతరము. అధ్యవ్యయ సంతకం ఇచ్చు ఆర్డర్లు గమనించబడవు.
 వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకం.

1196 యద్వర్ణ కంపెనీ, గుంటూరు.
 శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృత నవలలు.
శృశానవాటిక.
 కాలికో 1-0-0, రావకు 0-14-0
మిథునానురాగము.
 వెల 0-12-0.
 839 మానేజరు కలాభివర్ధని.
 నాయకం, రామచంద్రపురం పాస్టు గోదావరి జిల్లా

అమృతవల్లి 1154
మనోరంజకమైన నవల.
 విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతకములను బొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ నిరచితము.
 దీని వెల 1-4-0
 గ్రంథశ్రేణి మనోహరము. కథ రసవంతము.
 భావములు గంభీరములు. చదివి అనందించుటకు తగినది.
 చిరునామ:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
 7, తిలకశెట్టివీధి, జి. టి. మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మార్కు) 586
 దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
 గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.
 ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండవలసిన యావృత్తికవిషము. అండ్, మూసాని, దోయతైద్యులచే పొగడ్తగాంచబడియున్నది. ఎన్నిదినములుంచినను మందు గుణముమాడదు, తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువ్వెరొగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 ప్యాకెట్ 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. ప్యాకెట్ కేసు.
 ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తీసింపుకొనువారికి ప్యాకెట్ ఇవ్వం.
 తర్రకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
 చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
 1-6 పెంకపేటస్ట్రీట్, పిల్లి, సూరూరుపేట పోస్టు, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేవ్యాము.
 ఈ లేవ్యాము రక్తమునకుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుద్ధశక్తివనము చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మొదటను చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదలు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
 219 అర్ధపాన డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.
 వైద్యశాస్త్ర మంతేకంకర్ గోవింద్రి,
 ఆతంకనిగ్రహ కోవధాలయం, 157, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు.

రాత్రులు కన్నించు చేతి గడియారములు.
 ఎంత యధాప్రాప్తయందైనను కాలము చక్కగా తెల్పు గడియారములు వెల 15 రూపాయలు మొదలు 50 రూపాయలవఱకు యున్నది.
 జీవనా చేతిగడియారము వెండితో చేయబడినది.
 7-8-0
 డిజిల్ నిక్సల్ వెండిది 6-0-0
 "సూడ" పాంటెసు సేనా 14 వన్నె బంగారు పాలిలో 3-8-0
 య.మ్. హెచ్. రావు అందు సన్ను,
 1150 కాకినాడ (గోదావరిజిల్లా)

విజ్ఞానచంద్రికా పబ్లికేషన్స్ 1918.
 బహుమతులు రూ 250 రాక్కముగను రూ 200 నిలువగల పతకములుగను పంచి పెట్టబడును. నియమములకు కింది చిరునామాకు వ్రాయుడు. (946-188)
 ఆచంట లక్ష్మీకృతి. బి. ఏ., ఎం. బి., సి. ఎం.
 మేనేజరు, మోటురోడు, మదరాసు.

ఆంద్రోద్యమము.
 మొదటి యె దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువనాగ్ధములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
 వెల రూ 1-8-0. ప్యాకెట్ కేసు
 ఆంధ్ర శ్రీకా కార్యాలయము, 7, తిలకశెట్టివీధి, మదరాసు.

చతుర్థ గంజాం మండల మహాసభ

సోంవేటలో 7-వ తేది సమావేశమగుట.

అధ్యక్షుల కోస న్యాయము

(మాప్రత్యేక విలేఖరునివద్దనుండి)

సభాభ్యుత్థులగు శ్రీమతి మల్లాది కృష్ణమూర్తులు పంతులుగారి ఉపన్యాసమున ఈ క్రింది భాగాలు ముద్రితములు:—

స్వతంత్రము

స్వతంత్రమనగా నెట్టి బంధములు లేకుండుట. ఇది యాతృత్వము. భగవద్గీర్వాణులైన ప్రపంచములో నన్ని జీవులకును సమాన హక్కులు గలవు. ఆహక్కుల నెవరిని వారితిరులవలన నాటించు లేక యుద్ధవిందుటయే స్వతంత్రము. ఇట్టి స్వతంత్రము పుట్టిన తోడనే నందరికిని వచ్చును. ఇది భగవంతునివల్ల జీవులకొసగబడిన యతృత్వము స్వతంత్రము లేకున్ననే జీవమున క్రమముగ పెరుగలేదు. అభివృద్ధి చెందలేదు. బంధించబడిన కరీరము పెరుగునా? బంధించబడిన చీనానారి పాదములు పెరుగక కులుచునుట లేదా? వసంతముతువుకుములవలె స్వతంత్రము ప్రతిప్రాణిని జగిరింపజేసి పుష్పింపజేయును. స్వతంత్రమున్న జీవనము పార్థకము, లేకున్న కృష్ణము. స్వతంత్రమున్న దారిద్ర్యమైన ననుభవయోగ్యమే, లేకున్న సుచంద్రుడగు కోత. అది యున్నత్యిరాప్రాయన వైసను నాత్యగౌరవము, ఉత్సాహము లేగి క్షయము కలుగును. లేకున్న నాత్యగౌరవము చెడును, ఉన్నకక్షి యూడిపోవును. స్వతంత్రములేమిలో వేయి వత్సరములు బ్రతుకుటకంటె స్వతంత్రముతో నొకక్షణము జీవించిన చాలు. స్వతంత్రమే స్వస్థానము. పరస్పరమే ప్రాణసంకటమున సామెతవినియినాముకదా? కావున స్వతంత్రము ప్రాణయకంటె ప్రియము. సమస్తజీవమును దీనినిగూర్చి హెచ్చు పాడియున్నాము. జ్ఞానిహీనమైన క్రిమిపక్షిమృగాదు లైనను దీనిని బోగొట్టుకొన నొల్లవు. ఇక మనుజుల మాట చెప్పలే! ప్రతియుజుడు తా నెంతవృద్ధుడైనను తన వ్యవహారమున తానే చూడగలడు. ఏలయన నెవరికప్పుడు ములు వానికి తెలియునుగాని ఆత్యువకు తెలియవు. జోడెటముల కరయనో తొడిగిన వానికి తెలియును కాని యత్యువకు తెలియునా? ఒకరుజుజుని సంగ తెట్టులో కుటుంబము, సంఘము, జాతి, జాతిని వీరిసంగతి కలుగునే. స్వతంత్రములేక యివేరియు పెరుగనేరవు. అభివృద్ధి చెందనేరవు సతేకదా కొంత కాలమునకు కుటుంబము, కావున స్వతంత్ర మనవరము.

స్వతంత్ర మెటుల కలుగును?

స్వతంత్రపాలన యుండకాని స్వతంత్రము నిలువనేరదు. స్వతంత్రపాలననుగా ఎవరి వ్యవహారములు వారుచూచుకొనుట? ఎవరి చేతిలో వారు గంజీద్రాగిన నది అత్యుత్తీహముగ కుచించును. సుసంపన్నులకు కేమును. పంచభక్ష్యపరమాన్నము లైన 'మెకకు దివిపించిన కుచించునా? అందులకు సుసంపన్నులకు నా? పరపాలన యొకవందలదైకను జూలరు స్వతంత్రముండునా? పంచభక్ష్య పంచగూరును మైనను వానిలోనిచిలుకకు స్వతంత్ర ముండునా? గొలను బంగారుతో చేయబడిన నను బంధించుకుండునా? పోలికలు రెల్లిపాలకునా? పెంపకపుట్టి కన్ను కల్గినచునా? కావున స్వతంత్రపాలన స్వభావ సిద్ధము. స్వతంత్రముకల స్వతంత్రపాలన యనవరము.

స్వతంత్రపాలన మన దేశమునకు క్రొత్తది కాదు.

హిందూరాజుల పరిపాలన స్వతంత్రపాలనయే. రాజనగా రంజింపజేయవారు. ఎవరిని? జనులను. జనులుండనగాని గాజుండనేరదు. జనులు ముందు, రాజు వెనుక. రాజు జనులలో నొకడు. వారివలన నియమింపబడిన పెద్ద, వారిప్రతినిధి. వారి యిష్ట ప్రకారము వారికనుకూలముగనుండు రీతిని వారి కార్యములను నెఱచేర్చువాడు గనుక వారి నేవనడు. ఆ నేన చేయుటలో వేయి కన్నులు గలిగి ఆప్రభువుడై సుమస్తజనంజకముగను నిష్పక్షపాతముగను భగవంతునివలె సంచరించుట యావశ్యకము. కనుక రాజునకు భగవంత కలదని శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. మనదేశములో నిట్టిరాజు లనేకులుండిరి. వీరియంద రిమైని రాజాజ్ఞాక యుండిరి. ఏరాజురాజ్యములోని పరిపా

లనకు పూచీదారుడు. వీరందరిపరిపాలనకురారాజుని పూచీ.

దీనికే సంయుక్త రాష్ట్రపరిపాలన యని యందురు. ఇది యమెరికా దేశములోను స్వీట్జరులాండు లోను ఇంకను కొన్ని దేశములలో నున్నది. రాజు నెన్నుకొనుట అమెరికా, ఫ్రాన్సు, స్వీట్జరులాండు మొదలగు కొన్ని దేశములలో జరుగుచున్నది. కొంతకాలమువరకే కావచ్చును. లేక ఆంగ్లేయ జర్మనీ జపాన్ మొదలగు దేశములలో జరుగు తీరున వంశపారంపరిగా నొక్క మాత్రే జరుగవచ్చును. మనదేశములో పూర్వ వి రెండవవిధ మవలంబింపబడినది. ఈరాజుల రాజ్యములోని ప్రతిగ్రామము లో పంచాయితీ యని చెప్పబడు నైదుగురు పెద్దమనుష్యులు గ్రామస్థులవల్ల నెన్నుకొనబడుచుండినట్లు కనబడుచున్నది. ఈ పెద్దమనుష్యులు గ్రామస్థుల సివిల్ రెవిన్యూ కేగాదాలన్నీటిని తీర్చానియు చుండిరి. నేరములను విచారించుటకు ప్రతి గ్రామమునకు ఒకయధికారి యుండివాడు. అట్టి పదిగ్రామములపైని ఇంకొక యధికారియైనది గ్రామములపైని వేరొయధికారి, మూడు గ్రామములపైని మరయొక యధికారి, వేయి గ్రామములపైని వేరొకయధికారి, యేర్పాటుకాలకు యుండెను. గ్రామాధికారి యధికారియునకు మించినవిషయము అతని కనుమానమున్న విషయము, అతని పై యధికారికి పంపబడుచుండెను. ఇటులనే కొన్ని విషయములు అతని పైయధికారులకు క్రమానుసారముగ పోవుచుండెను.

ప్రతిరాజును సమర్థునివ్వలేక భర్తృకాత్త్రయందు, వ్యాధి యావతాత్త్రయందు సామర్థ్యము గల వీరు గురు లేక ఎనిమిది ముందుకులసహాయముచే ప్రభు పరిపాలనను చేయుచుండెను. ఆరాజులకు నిరంకుశ ప్రభుత్వము లేదు. ప్రజల యోగక్షేమమే పరిపాలనానాత్రము. దేశము రాజుని కాదు, ప్రజలది. దేశమునుపరిపాలనచేయు అధికారము మాత్రము రాజుని. అందుకుగాను ప్రజలు కొన్ని పన్నులిచ్చుచుండిరి. భూభలసాయములో రాజుకు హక్కులేదు. భూమి వలనవచ్చు నికరమైన రాబడిలో నాజవంతుయొక్క కిన్నుత్తుకు మించినపన్నును ప్రజలు రాజుకిచ్చుచుండిరి. ఇందువలన రాజుకు భూరాబడిలో కంటే ఉన్నదని మనప్రభువులలో కొందరు చెప్పుచున్నారు. వానియర్థ మదికాదు. రాజు పుచ్చుకొనగలినపన్నుకు మించియేర్పాటుపబడినది. అది రాబడిలోనాజవంతు యొక్క కిన్నుత్తుకు మించకూడదు; కనీసపుపన్ను ఫల సాయములో 12 వ వంతుయొక్క కిన్నుత్తు. ఈ పరిపాలన స్వతంత్రపాలనయనుటకు సరేమా మేమి?

హిందూ పరిపాలనలో మనస్థితి

హిందూరాజులు పరిపాలనచేయుచున్నంతవరకు? మన దేశము లక్షీధరస్థుల కాకరమై! ఎల్లవిషయములు జగద్విఖ్యాతి గాంచెను. సకలశాస్త్రములు, విద్యలు, వర్తకములు, వ్యవసాయములు, చేతిపనులు, ఇతరపరిశ్రమములు మున్నగునవియు యుక్తయుగ బాగింపబడి పన్నె కెక్కినవి. దేశములో పండితపండితులు, నేయబడిన బట్టలు, చేయబడిన వస్తువులు మనదేశావరములను, రుచులను తీర్చుటయేగాక ఇతర జాతు సమూహకు రుచులను, గూడ తీర్చి విఖ్యాతిగాంచెను. జనులు విశ్వస్థ, వైశ్వస్థైర్య, బలవరాక్రమములు గలిగి యొప్పుచుండిరి.

మహమ్మదీయపరిపాలనలో మనస్థితి.

అట్టి మనదేశముపై మహమ్మద కన్ను వేసిరి. మనలో నైక్యమునుటకేత దెరువున, అలెస్థాండగ, హూబులు, మొదలగువారి పురుషులు కొనసాగవయ్యె. క్రమక్రమముగ మనలో నైకమత్యము తీరింప నొడగ. తరుణమునకు వేచియున్న మహమ్మద్ ఘోరికి సందు దొరకె. దేశ మతని పాల బడి మహమ్మదీయులు సుమారు 700 ల సంవత్సరములు పరిపాలన చేసిరి. వారి పరిపాలనలో నెన్నెన్ని లోపములున్నను వారిది పరపరిపాలనగా లేదు. వారు హిందువులతో గలసి హిందూదేశమునే తల్లిగా నైకొని హిందువులకు సోదరులై పూర్వపరిపాలనాపద్ధతులను మార్చక వసూలు చేసిన పన్ను

లను దేశములోనే ఖర్చు చేయుచుండిరి. దేశములోని భవము లితరదేశమునకు పంపలేదు. సకలశాస్త్రములు, విద్యలు, వ్యవసాయములు, చేతిపనులు, ఇతర పరిశ్రమలు మొదలగు నన్నిటిని ప్రేమతో బోషించిరి. భేదభావము లేక హిందువులను మహమ్మదీయులను సమానముగా జూచుచుండిరి. దువులచేతను, మహమ్మదీయుల చేతను పరిపాలన చేయించుచుండిరి. హిందువుల నన్నుతోగొగ్గముల నియమించుచుండిరి.

ఆంగ్లేయ పరిపాలన.

మహమ్మదీయ యుగమున పోర్చుగీసు, దచ్చి, ఆంగ్లేయ ఫ్రేంచి వర్తక సంఘములు వర్తకాధ్యము మన దేశమునకు వచ్చి నవి. మహమ్మదీయుల యాదార్యమువలననవి నిలుచుటనీడను పొంది, కూర్చుండి వాసములు లేక్క పెట్టినవి. దేశములో నంతకలహములు జాతమాయె. వీనిలో ఫ్రెంచి, ఆంగ్లేయకంపెనీ లెదురుపక్షములను వహించినవి. కొంతకాలమునకు ఆంగ్లేయ కంపెనీ కదృష్ట మనుకూలమాయె. వారి పక్షమునకు జయము సమకూరుచుండె. అంతట హిందూరాజనాటక మారంభ మాయె. నాటకములో నూత్నధారాడు తెరపయిని బొమ్మను వేసి బొమ్మను తీయుపగిది ఆంగ్లేయ కంపెనీవారు హిందూ రాజనాటకపు తెరపయిని రాజును వేసి రాజును తీయుచుండిరి తుదకు రాజులందరు చెల్లిరి. మంగళము పాడబడెను. నాటకము ముగిసెను. తెర తీయుబడెను. నాటకులకు బహుమాన మేమి? హిందూ సామ్రాజ్యము. అది మొదలు 1857 వ సంవత్సరము వరకు కంపెనీవారు చునలకు పరిపాలన చేసిరి. పిమ్మట హిందూసామ్రాజ్య మాంగ్లేయ రాజ్య సింహాసనాధిపతులకు దఖలు పరచిరి. ఆంగ్లేయపరిపాలన ఆరంభమయి 150 సంవత్సరములయినది. వీరికిని మనకును భావము వేరు, భావములు వేరు, ఆచారములు వేరు, అభిమానములు వేరు, శాస్త్రములు వేరు, సాంప్రదాయములు వేరు, చదువులు వేరు, సంధ్యలు వేరు, కులములు వేరు, గోత్రములు వేరు, ఆంకెలు వేరు, ఆక్షరములు వేరు, వేదములు వేరు, వేదాంతములు వేరు, మతములు వేరు, మనోధర్మములు వేరు, దేవుళ్ళు వేరు, దేవాలయములు వేరు, నడతలు వేరు, నాగరికతలు వేరు, సంగీతములు వేరు, సాహిత్యములు వేరు, పద్ధతులు వేరు, పంచాంగములు వేరు, రుచులు వేరు, యాసములు వేరు, మామూళ్ళు వేరు, రుక్మాదలు వేరు, భోజనములు వేరు, భోజనరీతులు వేరు, వస్త్రములు వేరు, వానిని ధరించు విధములు వేరు, ఆటలు వేరు, పాటలు వేరు నామములు వేరు, నమస్కారములు వేరు, ఏమి అన్నియును, వేరేనా? ఒకటియైన నొకటిగా లేదా? చూడగా చూడగానొకటియైత్రము కనబడుచున్నది. అది ఏది? వారు మనము మానవజాతిలో ఇదియొకటి తప్ప వారికినిమనకు నేదియు నొకటిగ లేకున్నను మన దేశమును, మనచే పరిపాలన చేయించక తన దేశస్థులచే నేటివరకును పరిపాలన చేయించుచున్నాము. సరే. ఈ పరిపాలనాఫలము లెటులున్నవో చూడము.

కోర్కెలు, ఇశుపదార్థములు మొదలైనవి.

1. యుద్ధావరముల కొరతను, పరిపాలనావసరముల కొరతను, బాటలు, ఇశుపదార్థములు చేయబడినవి. తంత్రీవాదా యంత్రములు, తిపాలాఫీసులు కూడ స్థాపింపబడినవి. ఇవి మనకును ఉపయోగించుచున్నవి.

నీటికాలువలు.

2. భూములకు నీరుపారేకొరత కొన్ని నీటికాలువలు త్రవ్వించిరి. ఈ దేశములోనిభవము తమ దేశమునకు పారుటకు కూడ కాలువలు త్రవ్వించిరి. ఆ కాలువలేవనిన: (1) ఇండియా ఆఫీసుఖర్చులు, (2) ఇండియాలో నివసనాగులక్రింద ఆంగ్లేయ భనికులు ఖర్చుపెట్టిన సొమ్ముకు వడ్డీ, (3) మన దేశములో పనిచేసి పించు పుచ్చుకొన్న ఆంగ్లేయదోగ్గములపించుములు, (4) ఇచ్చట పనిచేయుచున్న ఉద్యోగములు మొదలగునా రింగ్లండుకు పంపించుచున్న సొమ్ము, (5) ఇన్నెయు నిప్పును సాగుకు సుమారు 42 మిలియన్ల పౌనులు, అనగా సుమారు 680000000. (6) ఇది గాక పై దేశములతో ఆంగ్లేయులకు తటస్థించిన యుద్ధసంబంధమైన ఖర్చులో మన దేశము వహించిన 90 మిలియన్ల పౌనులు అనగా రు 1850000000.

3. దేశములో తొందరల గలవిరి. దేశమునకు పైనుండి తొందరలు లేకుండచేసిరి. కాని, ప్రజల కడుపులకు తొందరలు కలిగినవి.

4. భోగములోలేని పెద్దతీరములను పెద్దఉద్యోగము లకు నేర్పరచిరి. బహుభుక్తుల వంయిరాలు గాక, సాగుకు గవర్నరుజనరల్ గారికి గు. 250800 లు, ప్రతిగవర్నరుకు గు.

120000 లు, చిన్న గవర్నరుకు నుమారు రు. 100000 లు, రాజ్యాంగ సభకులకు సాలూకు నుమారు రు. 70 వేలు లగాయితు రు. 80 వేలు. ప్రమాణభిక్షులు గాక, నెలకు జిల్లాకలక్టరు లకు రు. 2500 లు, జిల్లాజడ్జీలకు రు. 2000 లు మొదలగా రు. 3000 లు, బోర్డు మెంబర్లకు రు. 3000 లు. ఇదిగాక ఆంగ్లేయో ద్యోగస్థులకు మారకపు భిక్షులు, పరిశీలనామాలములు వగై రాలియ్యబడును. కలక్టరుకు ప్రయాణపుభిక్షులు నెలకు నుమా రు. 300 లు ముట్టును. ఈ పెద్ద ఉద్యోగములలో కొన్ని టికి తక్కువ తక్కినవన్నిటి కాంగ్లేయ దేశములో పరిశీలు జరు గును. కాబట్టి పోరా కార్యకర్తల పోవుట దధము. మన దేశములో చగవుకొని కలక్టరు, జడ్జీలనులను చేసినవారికి జీత ములు తక్కువ. కలక్టరుకు రు. 1200 లు లగాయితు రు. 1600 వరకు, జడ్జీకు రు. 1200 లు లగాయితు రు. 2 వేలవరకు నిచ్చె దరు. వీరికి పంచనము రూ. 400 లు కన్న హెచ్చవు. ఇంగ్లాం డులో పరిశీలు నిచ్చిన వారికి సాలూకు 1000 పానులు, 1200 లు పానులు ఫించన ముట్టును. ఇక చిన్న ఉద్యోగస్థుల జీతము లందరకు తెలిసినవే. ఒక కలక్టరు జీతముకు 8-10 దీప్యాటి కలక్టరులు, లేక, 12 గురు తహసీల్దారులు, లేక, 12 గురు సీర్దార్లదారులు, లేక 17 గురు సబుమేజిస్ట్రేటులు లేక 50 మంది పెద్దగుమస్తాలు, లేక నుమారు 125 గురు క్రొల్లె బి. ఏ. లు దొరకెదరు. కొంచెము హెచ్చు తక్కువగా నీవిధముగ నే తక్కిన దీపార్థమెంబులలోను నుండును. రూ. 200 లకు తక్కు వజీతగాఁగ్రు గౌరవముతో జీవించుటయే కష్టము.

5. చిల్లర గుమస్తాలు, బంబోరులు, కనిష్ఠీలుల వీరి జీతములు చూడగా వీరు మనయశీస్యులవలె పాయుభిక్షులు, పర్వభక్షులై యుండవచ్చునని తోచుచున్నది. న్యాయార్థు లో ఒక కనిష్ఠీలుకు సంవత్సరమునకు 1400 డోలర్లు అనగా రూ. 4200 లు, ప్రధాన ఇన్స్పెక్టరుకు 3500 డోలర్లు అనగా రూ. 10500 లు జీతములు. మనవారి జీతములు చూచిన మనకు సిగ్గుచున్నది.

విద్య.

6. ఆంగ్లేయ విద్యాలయములు మన దేశములో స్థాపిం పబడినవి. మన విద్యాలయములు మాటురుడిగినవి. ఆంగ్లేయ విద్యాలయములో చదువుకొనినవెల్లలు హోమర్, ప్లేస్టోయర్, టెనిసన్, బైకన్, తెలింగ్, ఎలిజబిత్, లూథర్ మొద లగు పాశ్చాత్య శిఖామణుల గూర్చి ముచ్చటించెదరు. కాని, వాల్మీకి, కాళిదాసు, తిక్కన, శ్రీహధుడు, అర్జున దుః భోజరాజు, శంకరాచారి మొదలగు ప్రముఖులవలె తెలియ రైరి. ఆంగ్లేయ గణితశాస్త్రజ్ఞులను పేర్కొనగలరు కాని, తిలకతీగణిత మెవరుచేసినారో తెలియరైరి. ఆంగ్లేయ రాజ్య స్థాపకుడైన క్లయవునుగూర్చి యుభయశించెదరు; సత్య రాజ్య సంస్థాపకుడైన హరిశ్చంద్రుని చరిత్రయుగరు. బైబిలుచదివె దరు; వేదమేమాచూడరు. ఆపేరుచెప్పిన నసహ్యపడెదరు. ఏనుకీస్తుశేవు దని నమ్మెదరు, క్రీస్తువును మనజుడనెదరు. ఆంగ్లేయపండితులను గౌరవించెదరు. మన పండితులను ర్మిశీక రించెదరు. ఆంగ్లేయభాషలో పండితులయ్యెదరు. మాతృభాష లో మొద్దులయ్యెదరు. లేఖలు వ్రాసిన నాంగ్లేయభాషలో వ్రాసెదరు, మాతృభాషలో వ్రాయ నేరరు. వ్రాయుటకు సిగ్గు పడియెదరు. ఆంగ్లేయభాషలోనుభవ్యశించెదరు, మాతృభాషలో పాలుగు మాటలు వరుసగ మాటాడలేరు. ఆంగ్లేయ విద్యకు భిన్న హెచ్చుకష్టము మొండు, ఫలముతిక్కువ. బుగ్గిలో క్రేలు పెట్టిడి మొదలు వివిధరీతుపర్యంతము 15 తరగతులున్నవి. తరగ తికొకపరిశీలన తరగటిలో బడినగింజలవలె నీపరిశీలన వర్ణన వారి లోచిదగక మిగులువారలెస్యము. ముందటితరగటిలో ప్రవే శించిన నూరుగురు బాలకులలో 5 గు రైనను బి. ఏ. లగుట కష్టము. ఏలయన లోవరువైరులో ప్రవేశించిన నూరుగురు విద్యార్థులలో 11 గు మాత్రము అప్పుగవైరులో తరగటికి పోవు చున్నారు. తక్కిన 89 గును కక్తిలేక విద్యను మానుకొనుచు న్నారనియు వారుచదివినచదువు చదువుకాదనయే చెప్పవచ్చు ననియు, గుర్కారులారు 1916-17 సంవత్సరమునకు ప్రచుర పరచిన విద్యార్థివయమైన రిపోర్టులో వ్రాసియున్నాడు. తక్కినవారి పని ఉభయద్రిష్ట్యము ఉపసంహరించును. బి. ఏ. అగుటకు ఒకనికి రూ. 5000 లు భిన్న అగును. బి. ఏ. కు రూ. 20 లగు గుమస్తాపనికి గాని 50 రూపాయలు ఉపాధ్యాయోద్యోగమునకు గాని హక్కుకలుగును. ఈ ఉద్యోగములు నీవపడుటకు ఇంకను కొన్ని పరిశీలనలునలెనట. ఆహా ఏమి యదృష్టము! మన పిల్లలజీవములలో సగము పరిశీలనలోపావు చున్నది. ఇదికోద్యోగములు కావలెనన్న రెండు సంవత్సర ములు బి. యల్. కు, 5 సంవత్సరములు వైద్యమునకు, నా

లుగు సంవత్సరములు ఇంజనీరు పరిశీలు చదువలెనట. పరి శీలులో కృతార్థులైపిమ్మట ఉద్యోగములు సంపాదించు టలో ననేక చిక్కులున్నవి. ముందు క్రీస్తుచక్రములకు, పిమ్మట మహమ్మదీయులకు, తరుపరి బ్రాహ్మణేతరులకు ఆఖరుకు బ్రాహ్మణులకు ఉద్యోగములు దొరకునట. ఈసం గతు లిట్లుండగా చదువుకొన్నవార లందఱో చూతము. మొ త్తమువైరి మనదేశములో చదువునేర్చి యున్నవారు నూటికి ముగ్గురుకంటె తక్కువ. మనరాజధానిలో నూటికి 4 గురు, మనమండలములో నూటికి 3. 2. ఇంగ్లాండులో నందరుకు చ దువనవారైనను నేరురు. ఆంగ్లేయ విద్య వలన కొంతమంది ఘనులు మన దేశములో బయలుదే రిరి. కాని అనేకమందిచెడిది. దేశమున కాంగ్లేయ విద్యవలన నష్టము కలిగిన దని చెప్పటకు సందియములేదు.

వ్యవసాయము.

మనదేశములో గత జనాభాప్రకారము 2180 లక్షలు చిల్లర వ్యవసాయదారు లున్నారు. వారి రాబడిలో నూటికి 30 చిల్లర చొప్పున పన్నులక్రింద పోవును. మన రాజధానిలో నూటికి 50 చొప్పున పన్నులక్రింద పోవుచున్నదని చెప్పవచ్చు న్నారు. దీని ఫలిత మేమన క్రమక్రమముగ వ్యవసాయదారులు పేదలయి సామాకారులచేతుల చిక్కినారు. వారికి రూ. 500 ల కొట్టువరకు ఋణమున్న టైన్న బనుచున్నది. 'వారిలో 4 కొట్టుమందికి రోజుకొక పే భోజనము. 7 కొట్టుమందికి సంవత్స రమున కొకమారయిన నాకలి వీరుట లేదు. అని కొందరాం గ్లేయులు వచించియున్నారు. ఒక సంవత్సరము పంటపోవుట వ్యవసాయదారులకు నాశన మునటే. అనేక సంవత్సరములలో పంటలు పోయి గొప్ప ఔషములు పెట్టినవని మనకు తెలిసియే యున్నది. వీరి స్థితి సభిక్కుని చేయుటకు చెప్పకొన దగిన యేర్పాటు లెవ్వరు ప్రభుత్వమువారు చేసి యుండలేదు.

చేతిపనులు-ఇతరపరిశ్రమలు.

కంచెనీవారికి రాజ్యభారము వచ్చినను వర్తకపు వాస నలు వారిని విడిచిపెట్టలేదు. తమవై యధికారులకు పెద్ద లాభములను బంపుటయే వారి ముఖ్యోద్దేశ మై యుండెను. కాని దేశాభివృద్ధియందు వారికి దృష్టి లేకుండెను. దీనికి తోడు కొంతకాలమువరకు దేశములో నెమ్మది కుద రకయుండెను. కంచెనీవారి కాంగ్లేయ వర్తకాభివృద్ధియందభి మానముండెను. ఆంగ్లేయుల చేతి పనులు, యంత్ర నిర్మితవస్తువులు మనదేశములో క్రమక్రమం జరుచుండెను. ఇవన్నియు గలసి మనదేశపు చేతిపనులలో గొన్నిటిని రూపు మాపి, మిగిలినవానిని కుప్పింపజేసెను. దేశములోని వస్తువుక తయారుకాని సరకంతయు నితరదేశముల కగుమతియై తయారయిన వస్తురూపమున 'లిరిగి మన దేశమునకు వచ్చుచున్నది. పోయిన చేతిపనులకు ప్రాణముపోయియుట గాని, కుప్పిం చినవాటిని బలపరుచుటకు గాని, వస్తువుగా తయారుకాని సర కును వస్తువుగా తయారుచేయుటకు గాని, ప్రభుత్వమువారే మియు చేయరైరి. మనదేశపు యంత్రనిర్మితవస్తువుల పయిని పన్ను విధింపబడియె. భోజనపదార్థములకప్పు తక్కిన వన్ని యు మనకు వైదేశములనుండి రావలసివచ్చింది. మనమొత్త అస్యశక్తుల మైలిమి! ఉండియు నెంత లేనివారయితిమి! జన్మనీయుద్ధ మారంభయిన పిదప పాశ్చాత్య దేశమునుండి నునకు గావలసిన వస్తువులు రాలేకు వాటిని మనదేశములో తయారుచేయుటకు కావలసిన సామగ్రియున్నను ఇట్లున్నయిన ప్రభుత్వము వారేమియు చేయలేదు. మనము జపాన్ దేశమువై

వారగవలసి వచ్చినది. జపాన్ మనలను పెంచుకొను చున్నది. జపానువస్తువుల సంగ తందరకు తెలిసినదే.

ఆ రోగ్యము

మనదేశములో నక్కడక్కడ నింగ్లిషు వైద్యాలయములు స్థాపింపబడినవి. ఇవి తాలూకాకు రెంటి మాటికంటె నెక్కువ యున్నటుల కనబడెను. కాబట్టి వీనివలన ప్రజకు లాభము స్పల్పము. ఆ యు ర్వే ద వైద్యమును మన ప్రభువులు పోషించనందున నది యెచ్చటనో గాని, తక్కిన యన్ని చోట్ల సంకరించినది. క్రమక్రమముగ దేశ మహారోగ్య మగు చున్నది. కలరా, మలేరియా, ప్లేగు మొదలగు బాధ్యములు సామాన్యమయినవి. పట్నములలో నున్నవారికి తప్ప నితరు లకు వైద్యసహాయము లేదని చెప్పవచ్చును. జనులలో చావు లధిక మగుచున్నవి. సగుటున మనదేశములో నాయుర్దాయ ము 23 5 వత్సరములు; ఇంగ్లాండులో 40 వత్సరములు.

పరిపాలనరీతి.

ఏదేశపురాజు ఆదేశపరిపాలన కాదేశములకు పూచీ దారుడట! సహజమైనను మనచక్రవర్తిగారు మనదేశ పరిపాల నకు జవాబుదారులైయుండలేదు. మనదేశవ్యవహారములు జా చుటకొకమంత్రి యింగ్లాండులో కలదు. ఆయనకు సలహా యిచ్చుటకు కొందరు సభ్యులు కలరు. వారిలో చాలామంది మనదేశములో నద్యోగముచేసి పించను లనభించుచున్న వారు. ఈ మంత్రిగారికి మనదేశపరిపాలనకు వైసిరాయిగారు పూచీదారు. మంత్రిగా రాంగ్లేయ ప్రతినిధి సభకు పూచీ దారు. ఆంగ్లేయ ప్రతినిధి సభలో మన 'దేశమునుండి ప్రతినిధు లెవరును లేరు. మన దేశవిషయముల దెలియువా రాసభలో నరుదు. చక్రవర్తిగారి తక్కిన మంత్రులకు వలెగాక మనదేశ పు మంత్రిగారి జీతము మనమిచ్చుచుండుటచే నాంగ్లేయ ప్రతి నిధి సభవారు మన దేశవిషయములో నేమియు శ్రద్ధతీసి కొనరు. కాబట్టి మనదేశపరిపాలనలో నిచటనున్న ఆంగ్లేయు లచే సర్వాధికారము. వీరికి మన చట్టనిర్మాణ సభలవని భయమేమియు లేదు. వాటిలో నద్యోగుల సంఖ్యయే బాధ్తి. మన ప్రతినిధు లడిగినదాని కిష్టము లేకున్న వారు జవాబీయరు. ఈ ఆంగ్లేయోద్యోగులకాంగ్లేయ వర్తకులు మొదలగువానదన్న సర్వముతమకు తెలియుననియు, తమరేపనికయినతగుచుననియు మనమెందుకు తగమనియు వీరియభిప్రాయము. తమకలిమిగ్రక రిమి, తమలేమిలోక లేమి అనివీరులెచెదరు. మనభావ ఆచారవ్యవ హారము, మర్యాదలు మామూళ్ళు అభ్యాసము లేవి తెలియక పోయినను వీరు మనకొర కాలోచించెదరు. పనిచేసెదరు; భోజ నముచేసెదరు ఏమిశక్తి! అన్నియును చేసెదరు. మనమేమియు చేయనక్కరలేదు. ఒక్క భజముమాత్రము తమకొరకు సంపా దించుకొనెదరు. మనవలన జీతము పుచ్చుకొనుచు మనదేశము లో తామె యజమానలని మనము నాకగ్లమని తలచురు. వీరు చేసినపని తప్పన్న లోకత్రొక్కిన పామువలె బుక్కుమని లేచె దరు. ఇంకమనకేమి కొడుక? స్వతంత్రమునకు పుట్టికొల్లయిన ఆంగ్లేయు ప్రభుత్వములో మన కెంత స్వతంత్రము, ఎట్టి స్వతంత్రము.

ఆంగ్లేయు పరిపాలనలో ముఖ్యాంశముల చర్చించితి మి. మనదేశము క్రమక్రమముగ దరిద్రావృక్ష పొందుచున్న దనుటకు సందేహమేమి? ఇందుకు సాక్ష్యము కావలెనన్న కలదు. మనదేశములో సంవత్సరమున కొకమనిషికి సంవత్సర మునకు రూ. 20 లు రాబడియని దాదాభాయి నాలోజీగా రును, రూ. 30 లు రాబడియని ఉద్యోగస్థులు చెప్పియున్నారు.

వైద్యగుభయము లేదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

వైద్యగు వైద్యగు (1045)

ని వార కౌ ష థ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములుగ ఇండియా, సర్కా, సిలోన్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును ఆ సేవ వైద్యుల కోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

వైద్యగు సోక దు.

హైమాదిపానకము 6 టౌన్సుల బుడ్డి గి-కి ర్పు ౧-౦-౦	శిశుభాతస్యకం 1 టౌన్సు బుడ్డి గి-కి ర్పు ౦-౧-౦
డిజ్ 8	డిజ్ 1
" " ౦-౧౦-౦	" " ౦-౦-౦

పాక్కింగు బోట్లజేయు. కోరువారికి మాతెద్ద క్యాటగా గుడితముగ సంపబడును.

తంతి విలాసము:- "పండిట్" మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, గజ, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి, మదరాసు

అంగ్లేయులేములో సామంతులను మిడికిలి 495 లు రాబడి. వారిద్రుమలను తిరుగుట చాలక కఠినములు చెడిన న ముక్రమముగ ఉండియున్నాము. మనపిల్లలను చూడుడు. అంగ్లేయు పిల్లలను చూడుడు ఎంత భేదము!

దీనికి మంతమి?

స్వపరిపాలన దీనికి మందు. అనగా మనపరిపాలన కధి కారులు మనకు జవాబుదారు లగునట్లు చేయుట; వారు జనుల కార్యనిర్వాహకు లని దెలిసికొని జనులయొద్ద ప్రకారము వారు నడచునట్లు చేయుట.

స్వపరిపాలనకు మనకు హక్కు కలదు.

స్వపరిపాలనకు మనకు హక్కు కలదు. ఎటులన:-

(1) మన ప్రభుత్వమువారికి మనకుగల సామాన్య అంశమునే యెంచిచూచినచో వారు మనము ఒకజాతి (మానవజాతి) వారము. వారికి స్వపరిపాలన ఉన్నయెడల మనకును ఉండవలసివచ్చే. (2) భేదములే యెంచి చూచినచో, అన్ని భేదములనుటచే మనలను వారు యుక్తముగ పరిపాలన చేయుట యసాధ్యము. కాబట్టి మనకు స్వపరిపాలన హక్కు కలదు. (3) మన రాజులకాలములోను మహమ్మదీయుల కాలములోను మనకు స్వపరిపాలన యుండెనని యిదివరకే చెప్పినమొదటిది. వారి స్థానమున వీరు వచ్చిరి. జయించియున్న వారిని జయించి యుందురు. మనలకు జయించ లేదు. వారి కాలములో స్వపరిపాలన యుండుటచేత వీరి కాలములో నది అయి జరుగవలసివచ్చే. దానిని వీరంగీకరించక తీరదు; తొగిసివేయుటకు వీలు లేదు; తొగిసివేయుట వ్యాధి య ము కాదు. (4) రాజా ప్రజలకొరకు కాని, ప్రజలు రాజుకొరకు కాదు. ప్రజానామకే పరిపాలనా స్వాత్ర్యము. స్వపరిపాలన లేకున్న ప్రజానామకే మెట్లు వచ్చును. ప్రజల యనుమతిలేక జరుగు పరిపాలన పరిపాలన కాదు, కానేరదు. జలర్హస్తి యనబడును. (5) స్వపరిపాలన స్వభావసిద్ధము. స్వతంత్రము ప్రభుత్వోదేశే వచ్చినయొస్తే, స్వపరిపాలన లేనియెడల స్వతంత్ర ముండదు. స్వతంత్రమునకు మనకు హక్కు కలదు; గనుక స్వపరిపాలన కుమ కలదు. ఒకవస్తువును అనుభవించుటకు మరొకవస్తువు అనుభవించునయెడల మొదటిదానికి హక్కు కలిగినచోదనే, రెండవదానికిని హక్కు కలుగును. ఇది యందరకు తెలిసిన యంశము. (6) కాలము మారినది. జనులయభిప్రాయములు ఉద్దేశములు మారినవి. మార్పుల నేమహానుజ్రము పొంగి పారలి సమస్త ప్రజలముల నావరించినది. స్వతంత్రము, అందరికి స్వతంత్రము, అన్ని దేశములకు స్వతంత్రము అని అమెరికా ప్రెసిడెంటు గారును ఆంగ్లేయ ప్రధానమంత్రిగారును మరొకరినను చెప్పియున్నారు.

స్వపరిపాలనకు మనము తగియుండలేదా? తగియున్నాము. మనము స్వపరిపాలన కలవాటు పడియున్నాము. మనకు చేతకాదని చెప్పవచ్చు ఆంగ్లేయుల పూర్వము బట్టు కట్టుట చేయుటకు యెన్నో చేల సంకల్పములనుండి, యేదేశమునకును వెళునక ముందునుండి స్వపరిపాలనకు మన మలవాటుపడియున్నాము. 150 సంవత్సరములనుండి కదా మనకిది తెలిసినది. ఈ 150 సంవత్సరములలో మనము కొడువాళ్ళ మయితిమా? వంట ను బట్టిన చదువు నొక రోజు చదువకున్న మరకుమా? రాతిని నిదురించుట వల్ల తొలిరోజు అభ్యాసములు మరకుమా? రోజునకు రోజుకు స్వతంత్రమిచ్చినపుడు ఆంగ్లేయులు తగియుండిరా? తగియుండక పోయినను రోజును తిచ్చుట మానిరా? ఫలిప్పయను దీవులవారి కమెరికావారు స్వాతంత్ర్య మొసగినపుడు ఫలిప్పయనుల తగియుండిరా? ఆంగ్లేయులవద్ద స్వపరిపాలన పుచ్చుకొనినపుడు బోయరులు తగియుండిరా? జర్మనీవారివల్ల స్వరాజ్య మియబడిన పోలండు దేశముల తగి యున్నారా? దచ్చి ఈప్రిండియనులకు హలండు రాజీవారు స్వరాజ్య మిచ్చుటకు వాగ్దానమొసగిరి. ఆ యిండి యనులు తగి యున్నారా? వీరందరు తగియుండక మనమే తగి యుండలేదా? మనదేశములోని మోదరాబాదు, మైసూరు, తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్, బరోడా మొదలగు రాజ్యములను హిందువులే కదా పరిపాలన చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము మైసూరుమంత్రిత్వము వహించిన ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వేశ్వరయ్య గారు పొందుచున్న భ్యాతి యందరు తెలిసినదే. ఆ రాజ్యముల పరిపాలన జనమనోరంజనమై ఆంగ్లేయ పరిపాలనమును మించియుండలేదా? ఆ రాజ్యములలోని హిందువులు స్వరాజ్య మునకు తగి యుండిరా? మనము తగియుండలేదా? ఆ రాజ్యములలో కొన్నిటిలో హిందువు లగు రామకృష్ణానారాయణుని టి. మాధవ రావు, రి. శేషుద్రి అయ్యర్ మొదలగు వారు మంత్రిత్వము వహించి రాజనీతినిపులులని రాజకార్య ధురంధరులని కీర్తి వహించలేదా? మనదేశపు రెండో స్వా

యాధిపతులుగను, స్వామి వాసులుగను, చట్ట నిర్మాణసభ్యులుగను, రాజ్యాంగ సభ్యులుగను, ఆంగ్లేయ ప్రతినిధులుగను, హిందూదేశ మంత్రుల సభలోను, గణిత శాస్త్రములోను, విద్యా వ్యాపకములోను, శాస్త్ర జ్ఞానలోను, కవిత్వ సంపదలోను, దేశ సేవలోను భ్యాతి పొందియున్నారు. వీరందేమున కయిన వచ్చె లేకలదు. ఇట్టివారికి ననేకులు దేశములోనుండి యున్నారు. ఇట్టి వారు మనదేశములో నుండగా మనము స్వపరిపాలనమునకు తగియుండలేదనుట పిచ్చి, కుద్దపిచ్చి. తగియుండుట, లేదనుట, అననేమి? వీటికివాద్య లేమైన నన్నవా? తప్పులు చేయకుండుటే తగియుండుట యందురా? అట్లయిన తప్పులుచేయని ప్రభుత్వము లేమయిన నన్నవా? పూర్వపు తప్పులమా టుండనిండు. జర్మనీయుద్ధ మారంభయినది మొదలు ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు ఇటలీ మొదలయిన వా డెన్నితప్పులు చేసియుండలేదు? తప్పులు చేసితిరని స్వపరిపాలన తీసివేయనా? తప్పులు జేయకుండుట మనజాలకు పాపముగనా? స్వపరిపాలన యివ్వనిదే తప్పు చేతుమా; ఒప్పుచేతుమా యెట్లు చెప్పగలరు? ఇచ్చిచూడుడు. తప్పులుచేసిన ఆందరితోడివారము. చేయకున్న మిగిలె నధికులము. ఇంతకు మేముదీగిది కొద్ది. స్వపరిపాలన పూర్తిగ నీయమని అనుకలేదు. ఇంత స్వల్పముగనుట తప్పు. అప్పటి న్నిదిబట్టి యాదీగిరి. ఇప్పుడేయడుగుట తటస్థించినచో పూర్తిగ నడిగియుండుదు.

బ్రాహ్మజేతరులు.

స్వపరిపాలన మన కిచ్చుకొడ దని మనలో నాయకు గారు వాచిమిటలు కొంద రుచున్నారు. అపారత్రిమనే పితావము వీరిని బట్టియున్నది. స్వపరిపాలనకు వీరపాత్రులట, దేశములో నందరు నపాత్రులట. వీరి కపాత్రత్వ మెపుడువచ్చి నదో బహుశా చట్టనిర్మాణసభలో సభికులుగనుండ బ్రయత్నించి తప్పినది మొదలు వచ్చినదేమా అంతకుముందు వీరు పెద్దమాటలు చెప్పలేదా? వీరి కపాత్రత్వ మెపుడువదలను! వీరికి వదలే సరికి వీరి సంకల్పముల వచ్చునే మా దీని కంతమెపుడు? లోకములో మంచివారికి చేరు వచ్చును. మిక్కిలి చెడ్డవారికిని వచ్చును. మంచివారికంటె చెడ్డవారికి వేగముగ వచ్చును. కావున వీరు వేగముగ చేరు సంపాదించు కొర కీపన్నగడ చేసి యుండవలెను. దీనివలన వీరికేమియు నవ్వదు లేదు. ప్రస్తుతము వీరువ్యాగ్రహులకు స్నేహితులయి యేమయినా లాభములు పొందిన పొందవచ్చును. స్వపరిపాలన వీరికి వచ్చిన వచ్చును.

స్వపరిపాలన బ్రాహ్మణులు తమ లాభముకొరకు పెట్టిన పెంట యని వీరుచున్నారు. ఇది దురభిప్రాయము. స్వపరిపాలన వచ్చిన బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే రాదు. అందరికిని వచ్చును. దేశములో బ్రాహ్మణులతి స్వల్పము. బ్రాహ్మజేతరులే జాతి. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మజేతరులలో నాయకు లెక వారుతప్ప తక్కినవారు అడుగుచున్నారు. ఇది నాయకు గుంపువారికి తెలియనిది కాదు. వారికి బ్రాహ్మణులలో నెవరి మీదనయిన కోపముండిన నుండవచ్చు. ఆ కోపమున నిలుల వారనుచుండవలెను.

యధాధికారం సభవారి తీర్మానము.

మన యధ్యక్షులమునకు శత్రువులయిన సిద్ధవోయగుంపువారి కింగ్లండులో లేనిసంగతులు కల్పించి ఆంగ్లేయుల చెవులలో విషము పోయుచుండగా మన యధ్యక్షులమున బాగుగ నాంగ్లేయులకు బోధపరుచుటకయి స్వరాజ్య సమితుల ప్రతినిధులుగా మన గవర్నమెంటు వారివలన సెలవులు పొంది జిల్లాల్లరు వరకును వెళ్లిన ప్రతినిధుల అధికార పత్రికలను, అదే పత్రికార మధికారములను పొంది సింహళము వరకు వెళ్లిన లోకమాన్య లిలకుదయన టిలక్ మొదలయిన వారి అధికారపత్రికలను ఆంగ్లేయ యధాధికార సభవారు రద్దుపరచుట ఆశ్చర్యమును, అనుమానమును కలుకజేయుచున్నది. నాయకుగా రధికార పత్రికలను పొంది ఈ సమయములో సీమకుపోవుట యనుమానమును బలపరుచుచున్నది. నాయకుగారికి సెలవిచ్చుటకు గారణ మేమి? అతను మనకు కృతీకముగ సీమలో నుపన్యసింపదా? బహిరంగముగ చేయకున్న రహస్యముగా చేయకుండునా? నాయకుగా రాజ్యాంగ మునకు బోయరా? అట్లయిన లిలక్ మహారాజుగారి కచ్చట వ్యాజ్యము లేదా? అందుకొరకై పోయెదనన్న నాయకు సెలవియ్యలేదే. వీరికవ్వని యనుమతి నాయకుగారి కియకొడ దని ఆ సభవారి తోచలేదా? శ్రీమతి సరోజినీదేవి నాయుడిగారి కేల సెలవొసంగ రైరి. బాగుగ నాలోచించక నా సభవారు మన యధ్యక్షులమునకు కృతీక సంఘములో చేరిన వారలు యుండవచ్చునని యనుభూన మగుచున్నది. మిల్లరు

ప్రభువుగారును, కర్లన్ ప్రభువుగారును దానిలో సభ్యులయి యుండుట మన యనుమానమును బలపరుచుచున్నది.

మనకోరిక లిచ్చెదరా?

ఇచ్చిన సంతోషము, ఈయకున్న ఆంగ్లేయులు స్వతంత్రమునాట నుచ్చరించుటకైన తగియుండదు. స్వతంత్రమును గూర్చి వారిదివరకు చెప్పుచున్న మాటలు భేదజనులగును. దెల్లియము మొదలయిన దేశముల స్వాతంత్ర్యము నిల పెట్టుట కీయధ్యము చేయుచున్నామనుట కల్లుచుగను. అడిగిన, తమ చేతిలోనున్న దిచ్చుట నులభము కాదా. పోయిన స్వాతంత్ర్యమును యధ్యముచేసి తెచ్చుట కష్టమైన పనికాదా? నులభమైన పని నేలచేయకొడదా? యధ్యము ముగిసిన తరువాత యిచ్చెదమని వాగ్దానమైన చేయకొడదా?

మనవిధులు

ప్రభుత్వమువారు మన కోరికల నిచ్చినను నీయకున్నను మనము చేయవలసిన పనులు స్పష్టము. అన్నిటిలో ముఖ్యమయినది జాతీయవిద్యల దేశములో పునరుద్ధరణ చేయుట. ఇది చేసినగాని మనపిల్లల శాత్రుగౌరవము, దేశభిమానము, తగు జీవనోపాధులు, ఆరోగ్యము, ఆయుర్దాయభివృద్ధి కలుగ నేరవు. రెండవది పూర్వపు చేతిపనులు, ఇతర పరిశ్రమలు మొదలగు వానిని నెలకొల్పుట. ఇవి చేసినగాని మనకాళ్ళపై మనము నిలబడలేము. మూడవది విదేశీసమృత్తుల నర్థించుట. ఇది చేసినగాని మనదేశపు వస్తువుల కనసరము కలుగదు. ఈ మూడింటిని మనము పట్టుదలతో చేయకలిగిన, స్వపరిపాలన దానంతటికే వచ్చును. వచ్చి తీరును. నాలుగవది పరిపాలనవ్యవస్థకు దాని కయి యడుగుట మానకొడదు. మన మడుగుట మనప్రభువుల కిష్టము లేకపోవచ్చును. అయిన నిష్టము లేనిది సహితము కొన్ని దినముల కిష్టమగును. ఎలాగన,

అ. వె. అనగ ననగ రాగ, మతిశయిల్లుచు నుండు
తినగ దినగ చేమ, దీయనుండు
సాధకమున బనులు, సమకూరు ధరలోన
విశ్వదాభిరామ, వివర చేమ!
అని కవి చెప్పియున్నారు కదా. అనుభవమును నడియే చెప్పుచున్నది.

యధ్యము

ఈ ఘోరయధ్య మారంభమయి నాలుగు సంవత్సరములు కావచ్చినది. ఇంక నిది చల్లారలేదు. ఇదివరకు దీనివలని భయము మనకు లేకుండెను. కాని, కొలదిరోజుల క్రిందట మిదేశమును మీరు సంరక్షణ చేసికొనవలసినదని ఆంగ్లేయ ప్రధానమంత్రిగారు మనకు చెప్పియున్నారు. అది మొదలందరి మనములు తలదడ పడుచున్నది.

సహాయము

మనదేశము వీధిసీతీలో నున్నదని యిదివరకే చెప్పి యున్నాము. యధ్యమారంభ మైనది మొదలు క్షత్రిగలవారందరును యెన్ని విధములనో ద్రవ్యసహాయము, మనుష్యసహాయము చేయుచునే యున్నారు. మనముచేసిన ద్రవ్యసహాయము గూర్చి యాంగ్లేయ ప్రభువులసభలో చెప్పచు రక్తము తీసినట్లు హిందూదేశమునుండి సామ్యు తియ్యడమైనది. హిందూదేశము పాలిపోయినది యని హాస్తింజిప్రభువుగారు చెప్పియున్నారు. మనదేశమునుండి వెళ్లిన మనుష్యసహాయముగూర్చి గూడ ప్రధానమంత్రిగారు మొదలయినవారు హెచ్చుగ జ్ఞాపించియున్నారు. అయిన ఆస్వతంత్రమునలన కలిగిన అనాధత్వమును, ఆ నాయకులచేసిన ఆయుధపట్టమును, శేషదేశమును, మనదేశములో వీరత్వమును జంపినవని చెప్పవచ్చును. మొదటినుండియు పటాలములకు మనుష్యుల నిచ్చుచున్న కొన్ని భాగములలోమాత్రము వీరత్వమున్నది. తక్కిన భాగములలో చచ్చినది. ఈ వీరత్వము పోయినవారిలో వీరత్వ మెటుల మరల జనించును? మీరు కోరినప్రకారము యధాధికారము మీకు స్వపరిపాలన యాయబడువని చెప్పి యొక చట్టమును ప్రభుత్వమువారు చేసిన అది విద్యుచ్ఛక్తివలె జలము కానందమును, హెచ్చరికయును, బలమును, పౌరుషమును జనింపజేయును. అట్లు చెప్పిన తప్పేమి? 9.4.18 తేదీని ఆంగ్లేయ ప్రధానమంత్రిగారును విద్వాండును గూర్చి మాటాడుటలో మీకు వర్తించని విషయములను మైని స్థాపించుటకు మీరు యధ్యము చేయవలసి యుండునని మీరు తలపెట్టె. అని విద్వాండు ప్రతినిధులతో చెప్పియున్నారుకా? ఇక్కడను అటుల చెప్పకొడదా? చెప్పి తరింపును. మమ్ము తరింపజేయుడు. మేము చేరమాడుచున్నామని అనుచున్నాడు. లేదు. మేము మొదటినుండియు ఒకటేమాట చెప్పుచున్నాము. మరియొక మాట మేము చెప్పినకదా లేదు. మీరు చేరమాడుచున్నా

రు; ఇంత కా దంత యని, ఇప్పుడు కా దప్పడని మీ రనుచు న్నారు. ఇది తేరము. మేము కోసప్రకారము మీరు చెప్పినట్లు మేమి చేయగలము? మన వ్యవసాయము, ధనసహాయము వచ్చును కాని యది యుత్సాహరహితమై యుండును.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు.

జనలను యుక్తముగా పరిపాలన చేయవలెనన్న, పరిపాలనాక్రమమంతయు వారిభాషలో జరుగవలెను. వేలుభాషలో జరిగిన, ప్రజలకు తెలియదు లాభము లేదు. ప్రజలకు తెలియకుండ నుండవలె నన్న వేలుభాషలో జరుపవలెను. మనదేశములో ననేక భాషలు కలవుగాని పరిపాలనాక్రమమాంశము భాషలోనడుచుచున్నది. చదువనేర్పినవారు దేశములో నూటికి ముగ్గురున్నపు డింగ్లీషు చదువనేర్పిన వారంతటికంటె తక్కు యుండదు. కాన పరిపాలనాక్రమము జనసామాన్యమునకు తెలియనేరదు. ఒక రాజధానిలో ననేక భాషలలో పరిపాలనాక్రమమునడుచుట కష్టముకాన భాషలనుబట్టి రాష్ట్రమునేర్పరచుట యవసరము. అటులేర్పరిచిననే రాష్ట్రపరిపాలన ఆరాష్ట్రభాషలో జరుగును; భాషలు పెరుగును, పరిపాలనాక్రమము ప్రజలకు తెలియను; ప్రజలు నుభింతురు. అనేక రాష్ట్రములు చేయవలసినవచ్చునని యుద్దులేమా. అనేక రాష్ట్రములయిన నేమి అనేక జిల్లాలన్నవికావా? జిల్లాలోక యధికారి యున్నాడురాదా? అటులే రాష్ట్రమునకొక యధికారియుండును. ఈవిషయమై గౌరవనీయులగు మన శర్మగారు గవర్నరుజనల్ గారి చట్ట నిర్మాణ సభలో సైకతిర్మాణమును చేయించి ప్రయత్నించిరి కాని యది కొనసాగలేదు. కొనసాగవలెను వారు మనవందనములకు పాత్రలే. వలయుప్రయత్నములన్నిటిని వారు చేసినదనటకు సందియమా లేదు.

ఆంగ్లాద్యము.

జనసభ్యులలో నేమి, విస్తీర్ణములో నేమి, ఆంధ్రదేశము రమారమి బొంబాయి రాజధానికి సమానముగ యుండును. బొంబాయి రాజధానికి ప్రత్యేకపరిపాలన యుండగా ఆంధ్రదేశమునకే యుండరాదు? బొంబాయి రాజధానిలో భాషలు పెక్కు ఆంధ్రదేశములో భాషయొకటియే ప్రత్యేకపరిపాలనలో నుండగల యాంధ్రదేశము చెప్పు రాజధానిలో చేరయిండుట... ఆభిప్రాయములు కనకాశ్రయలు లేకన్న... ఇది యుండకు దెలిసినయంతమే కనుక విస్తరించి వ్రాసు నవసరమా లేదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనభ.

మనుష్యబలము.

మధురలో ప్రకటించబడుచున్న "సోత్ ఇండియన్ మెయిలు" అను పత్రిక "ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనభ" యందు కొన్ని తీర్మానములను గూర్చి యాక్రందించిన ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాసినది:— కడపలో సమాజేతమైన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభలో భరతన్న సంరక్షణమునందు పాల్గొని తోడ్పడవలసిన యవసరమును ఆంధ్రజనులకు నచ్చజెప్పి, ఆంధ్రులందఱును రాజసేవయందు కమిషనులను బడసిన భారతీయ సేనాధిపతుల క్రింద పటాలములలో జేరవలెనని కోరుచు ఒక తీర్మానముమోదింపబడినది. ఆంధ్రులు శూరజాతికి చెందినవారు, ఔత్సల్యంపవస్తులు. వారికి ఔత్సల్యము పూర్వసాంప్రదాయసిద్ధము. ఈదేశచరిత్రమున ననేక పర్యాయము ఆంధ్రులు మహాబలవంతులును దేశపరిపాలకులునై యుండిరి. ఇటీవలి కాలము ఆంధ్ర జాతి మోం దవ సేవకు నై నిరకుల నొసంగుచుండినది. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయనభ సామ్రాజ్యసేవ చేయ గోరుచున్నది. ఆంధ్రుల యుత్సాహము నవకాశముగా నైకొని వారి కోర్కె నెరవేర్చుట అధికారుల ధర్మము. ప్రత్యేకములగు ఆంధ్రపటాలముల నేర్పఱుపవలెనని ఆంధ్రులు కోరుచున్నారు. ఆపటాలముల నాయకులు రాజసేవయందు కమిషనుల బడసిన భారతీయులై యుండవలెను. తమకు కమిషనుల నీయవలెనని ఆంధ్రులు కోరుట సలవుకనే యున్నది. ఆంధ్రులు కోరినంతకంటె వారి కోర్కెను ప్రభుత్వాధికారు లేల యొసగకుండుకో మాకర్థమగుటలేదు. భారతీయుల జేషముకొలకే గాక సామ్రాజ్యజేషము కొలకును సేవావిషయములందు భారతీయులను నమ్మగలసి యున్నది. ఈదేశమునందే వారికి స్వస్థసంపూర్ణమును నైతిక విధి లభింపజేయవలసియున్నది. భరతన్న మన మనుష్యబల మగణ్యము. దానిని సంపూర్ణముగా వినియోగపఱయకొనట యిష్టపడినను ప్రభుత్వము నాదికి ఆలస్యము కాదు.

ఈ దేశ ప్రజలయందు మృదయపూర్వకముగ నుత్సాహమును ప్రబలింపజేయుటకు కొన్ని చరతు లవసరమనియు, పార్లమెంటు ప్రజాప్రతినిధులసభలో భారత రాజ్యాంగసంస్కరణముల బిల్లును తక్షణము ప్రవేశపెట్టుటయును, కాంగ్రెసులీగు నియుక్తసంస్కరణములను వెంటనే కాసనముగా నేర్పఱుచుటయును, ఆయుధకాసనమును రద్దుచేయుటయును, రాజకీయ నిష్పందితులను, విచారణ లేక నిష్పందింపబడినవారిని నడలుటయు మరతులనియు మహాసభ నునిశ్చితముగా తెల్పుచున్నది. మైతెప్పబడినవి భారతీయులు చాలకాలముగా అనభవింపుచు వానిని బావుకొనటకు పట్టుపట్టియుండిన కొన్ని కష్టములు. వీనినికను అనుబంధపు మంతుట భారతీయులయందు ప్రభుత్వము వారికి గల అవిశ్వాసమునే రుజువుచేయుచున్నది. మైకోద్యమము జయప్రథముగ సాగటకు నైవరతుల వంటి కొన్ని యొసగబడవలెనని ప్రతిమహాసభయును ప్రకటించుచునే యున్నది. బాధ్యత గలిగిన ఆంధ్రమహాసభవంటి మహాసభ దేశప్రజలయందు వ్యాపించియున్న వాస్తవభావమును వ్యక్తీకరించుటకు ముందంజవేసినది. అధికారులను ఈవిషయమున తపస్వీ భావ్యత నెత్తిగి జేతీయ నాయకుల నూచనలవలని లాభముల బడయుచునని విశ్వసించుచున్నాము. ప్రస్తుత విషయసహాయము సామ్రాజ్యమున కుపయోగపడుటకు భారతీయుల త్యాగులై యున్నారు. కాని అధికారులు స్వగౌరవమును నిలుపుకొనవలసి యుండురు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునందే సంపూర్ణాభివృద్ధి నొంది స్వపరిపాలన గల రాజ్యముగా నుండ చున్నది భారతీయులునుబట్టి ఆంగ్ల సామ్రాజ్య సరిహద్దులుకు కాము చేయగలిగినంత చేయుటకు నుండి ధృఢము నున్నారు. ప్రవృత్తు నిరతులేత్యమును వారు ప్రతిదిన మన గుర్రులయందు అట్టి జన్మముల హిందూదేశమునై వాడి నెవలిన నెది యాధికారమో తెలియకొనుచున్నారు. ఈదేశమునందు బాధ్యతగల ప్రతి సంస్థయును ఈవిషయమును అధికారులకు దృఢముగా నుచ్చుట్లు చెప్పగోరును. ప్రస్తుత విషయ సహాయము హిందూదేశము నాస్తవముగ ఉపయోగకరముగ చేయుట అధికారులపై వాధానడి యుండును.

* * * *

స్వరాజ్య రామభార వ్యమును నిలిపివేసి రాష్ట్ర నాయకులని ఇంగ్లండుకు పోవనియట్లును తీవ్రముగ ఖండించుచు ఆంధ్రమహాసభ తీర్మానించినది. అధికారులు పూనిన ఈ చర్యనుమాత్రే నైదేవహము పక్షమువారి దుష్ప్రయోముల ఫలితమే తెలియగలదు. ఇదికంటెన్న అధికార నింకుకానే నిలుపుటకు ప్రయత్నించు చుండువారి మహాద్యమమే మూర్తిభవించిట్లు దాక్తురు నాయకుగారు నెగడుచున్నారు. ఆంగ్లాదేశము పక్షమువారి ప్రతిపక్షాంధోళమునకు భారతీయుల పక్షమున సమాధానములను జెప్పటకు భారతస్వరాజ్యం దేశీయుల నుండు భారతీయులకు అతివిశ్వాసముండెను. భారత స్వరాజ్య సందేశములను నిలిపివేసి మన ప్రతిపక్షవాదికి వ్యాప్యార్థ నిచ్చి హిందూదేశ తీరును చాటింపిరి. దాక్తురు నాయకుగారు విజాగోగ్యముకొలకే పోవుచున్నారనుకొనినను అతినిపక్షమువారి తనని నూరక నుండవచ్చెదరా? దాక్తురు నాయకుగారు ఇంగ్లండునందు భారతీయోక్షము విప్లవసంకాంధోళనమును జరిపివో స్వరాజ్య పక్షమువాటికి వ్యాయము గలుగునా? దాక్తురు నాయకుగారు తమ ఆరోగ్యవిషయావరణమును విడిచి పోకుండునట్లు చేతులయెను.

* * * *

ఆంధ్రమహాసభలో నామోదింపబడిన తీర్మానములలో మతికొన్ని పేర్కొన దగియున్నవి. స్త్రీస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి యొక తీర్మానము గలదు. స్వాతంత్ర్య స్వత్యవిషయమున పుంస్త్రీవిభేదములు పాటింపబడగూడదనియు, పురుషులును స్త్రీయులు గలసి పనిచేయవలెననియు, స్త్రీలకు వోట్ల నిచ్చినందులకున పురుషుల స్థానమున కేమాత్రము నష్టము గలుగకుండవలెననియు చెప్పబడినది. కాలము ననుసరించియే ప్రజల భావములు ఎట్లు మార్పు చెందుచున్నది, రాజకీయోద్యమ మెట్లు విజృంభించుచున్నది ఈ విషయము వ్యక్తపడచుచున్నది. మన స్త్రీబృందమును మనసోమను దెలిసికొనట యవసరము. రాజకీయ విషయములందు స్త్రీలను పురుషులను సమైక్యముననే ఇట్టి ఫలము సమకూడ గలదు.

* * * *

అధికధరలను గూర్చియు ఆంధ్రమహాసభలో నొక తీర్మాన ముమోదింపబడినది. ముందు నరకులను బడయువిషయమున సర్కిలేట్ల నియ్యటకు వివిధ బాగాముల ప్రతినిధులతో గలసి ధరలకలెక్ట్రోలరు పనిచేయునట్లు ప్రభుత్వమువారేష అచవలెనని సభివారు కోరిరి. భారతీయ వర్తకుని కుపయోగకరముగ అధికారదశలు తోడ్పడగలరు గనుక ఇట్టి యేర్పాటెంతయు నవసరము.

* * * *

దక్షిణాఫ్రికాలో వర్ణవైషమ్యములు.

భారతీయులు మరల బాధించబడుట.

మహాత్మాగాంధీగారిజే

నుమారు రెండులక్షల మంది భారతీయుల జేషము నభిలషించుచు జూహానుబంధంలోని బ్రిటిషు ఇండియను సంఘాధ్యక్షుడగు అహమదు మహమ్మదు కచేలియా గారి తంతి వార్తనంపిరి:—

"19-వ నెంబరు రైల్వేనిబంధనమును తీవ్రముగ ఖండించుట కైదవ ప్రజాసమావేశము జరిగినది. బ్రిట్లాండ్ నొసంగుటకును, బండ్లలో కూర్చుండ నిచ్చుటకును, ఎచ్చటనైన కారణముల నికాపింపకయే మార్గములను బండ్లనుండి తొలగించుటకును వర్ణము నాధారముచేసికొని రైలువేలొని చిన్న యుద్వ్యగస్థుల కధికార మొసంగబడినది. ఈ నిర్బంధములను తొలగించుటకు తగినస్థలములలో మీరుప్రయత్నముల జేయవలసినది. వీనిని తొలగింపకపోయిన యెడల నిచ్చటి భారతీయ సంఘమంతయు స్వీయస్వత్యమర్థమునకై ప్రయత్నింప కృతనిశ్చయమానమై యున్నది."

దక్షిణాఫ్రికాలో నెనిమిది వత్సరములు ప్రజలముగ నుండిన సత్యాగ్రహతోద్యమమున దృఢమానసముతో కృషి సలిపిన వారిలో నీ కచేలియాగారికరు. అసమయమున నతడు తనదశమును గోల్పోయి, భారతదేశ గౌరవ సంరక్షణార్థము దాద్ర్యము ననుభవించ నిచ్చగించెను. అందుచే "వీనిని తొలగింపకపోయిన యెడల నిచ్చటి భారతీయ సంఘమంతయు స్వీయస్వత్య సమర్థమునకై గృహింపబ కృతనిశ్చయమానమై యున్న"దను మాటల నుండలి యధ్యముల మనము గులభముగ గ్రహింపవగును ఇది బెదరింపు గాదు. ఆత్మగౌరవభంగము ననుభవించి జాతివారి హృదయ కేదనాధరిత మిది.

ఈసమస్య చాల చిక్కుగ నున్నది. కాసనముల మూలమున దుర్భిప్రాయములు నశింపజాలవు. ఇవి నిర్మూలములగుటకు నిరంతరకృషియు, విద్యావ్యాపనమును అత్యవసరములు. కాని యూనియను ప్రభుత్వమువారిని చేయుచున్నారా? ఈ దుర్భిప్రాయములకు కాసనసత్యము గావించి, వానిని చురింత బలవరము గున్నారు. ప్రజలయందలి దుర్భిప్రాయములను లక్ష్యము చేసి, ఇరుపక్షములవారికిని పోరాటములు సంభవించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిన వాగుండును. తెల్లవారిచే బహిష్కరింపబడుటకు దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు లండోళనము చేయుటలేదు. వారిది వరకే సాంఘికజీవనములో తెల్లవారి బహిష్కారము నందియున్నారే వీనిని హిందీయు వారు మిన్నకుండిరి. కాని, యిట్టి వర్ణవైషమ్యములకు కాసనసత్యము గావించి, యీ విధముగ ప్రభుత్వమువారి విషయమును తోక్తము కలగజేసికొనుటకు పరిస్థితులు మాటుచున్నవి. తమవై విధింపబడిన అవమానకాములగు నిర్బంధములను భారతీయులు సహించజాలరు. వారి దుష్టులు తగినరీతి నున్నవో లేవో అనువిషయమును బుకింగుగుమాస్తా నిర్ణయించుచుండ జూచి వారురతుండజాలరు.

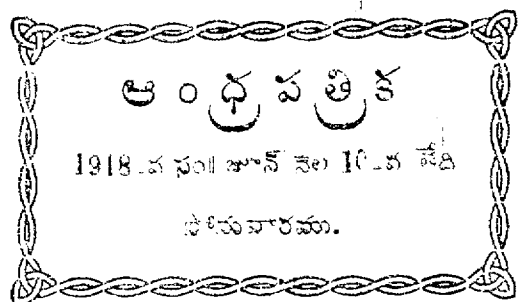
నూతనముగ గావించబడు అన్యాయములకు, అవమానములను సంగ్రామము కప్పిపుచ్చజాలదు. అచ్చట మన్న భారతదేశ గౌరవ సంరక్షకులు తమ కక్కిరించి కృషి సలుపుచున్నారు. ఇచ్చట నున్న మనము వారికి తోడ్పడవలయును. భారత పుత్రులయెడల గావించబడుచున్న అవమానములను భారతీయులు సహించజాలరని అచ్చటి తెల్లవారికి బెలుపుచు మనదేశమున నెల్లెడల సభలను చేయుట కత్యయము. దక్షిణాఫ్రికాలోని మన దేశీయులకు తగిన సంరక్షణము నొసంగుటకు మనము ఇండియా, సామ్రాజ్యప్రభుత్వములకు కోరవలయును. ఈయన్యాయములు తొలగించుట కిచ్చటి ఆంగ్లేయులు మనకు చేయూత నొసంగుదురని నమ్ముచున్నాను.

కచేలియాగారి తంతివార్త సామాన్యమైనది కాదు. యూనియను ప్రభుత్వమున నున్న ఉన్నత వ్యాయస్థానమునకు అన్యాయమును తొలగించుటకు అపిలు చేయవలెనని భారతీయసంఘము వాంఛించుచున్నది. నిజముగ వీసమస్య యిట్టి వ్యాయస్థానముల కతీతము. ఒకవిషయము.—స్వదేశసంస్థానములనుండి అప్రికాకు పోయిన జజులు, బ్రిటిషు ఇండియా నుండి వచ్చినవారితో సమానహక్కులను గలిగియుండ లేదనియు, అందుచే వారుపురుకు అపిలు విషయమున నేక వ్యాయస్థానాత్ర మన్యధింపదనియు నెటాలు ఉన్నత వ్యాయస్థానమువారిచే సుకతియ్యకగావించుట కచ్చటి అట్టార్నీ జనరలు కారణభూతు డాయెను. ఎనిమిదివత్సరములు పోరాడి, దక్షిణాఫ్రికాలో నివసించుటకు గడించిన వాక్కును స్థానిక వ్యాయస్థానముల తీర్పుచే కోల్పోవలసి వచ్చుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న భారతీయులలో నాల్గవంతు ప్రజలు బోడా, కతియవారు రాజ్యములవారే! వీనిని దేశాంతయులనుగ పరిగణించుకాసనమును రద్దుచేయుట త్యవశ్యము. ప్రస్తుతవర్గ ఆసంస్థానములకు గౌరవహీనముగ నున్నది.

ఎమ్. కె. గాంధీ.

ప్రకటన

రాజ్యపు బుధవారము (జూన్ 12 వ తేదిని)
సంవత్సరాది సంచికలు చందాదారులకు పంప
బడును గావున ఆ వారపు వారపత్రిక వెలువడదు.

దక్షిణాఫ్రికా: నూతన వర్ణవ్యవస్థ

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల కష్టములు అంతమొందెనని సంతసించు సమయమున తిరిగి యిది పోషచూపుచున్న వని చెలుపుటకు చింతించుచున్నాము. ప్రతివారము, సర్వ సమానత్వము స్వయంస్థియ విధానము, స్వాతంత్ర్యము, వర్ణభేద విహీనము, మొదలగు ధర్మములు అన్యుల విషయమై సులభముగ బోధించెదరుగాని, స్వవిషయముకల్గి వాటిని ఆచరణలోనికి దెచ్చుట కష్టపడరు. తెల్లనివర్ణ విభేద మింకను దక్షిణాఫ్రికా వారలను పీడించుచునే యున్నది. శ్వేతముఖులుగాని వారలను చిత్రముగు నిర్బంధములకు లోను జేయుచు, దక్షిణాఫ్రికావారు బాధించుట మానలేదు. ఈ వత్సరము 20 వ ఏప్రిలు తేది నుండియు అమలు జరుగునటులుగ నూతన నిర్బంధములను, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిరి. ఈ నిర్బంధములచే, భారతీయులను లెక్క లేని కష్టము లిసుమడించుచున్నవి. రైలుప్రయాణముల విషయమై, భారతీయులపై నూతన శాసన మొకటి విధింపబడినది. శ్వేతజన్మములు దాదాపుగ భారతీయుల నిదివరకే బహిష్కరించి యున్నారు. ప్రభుత్వము వారి ప్రస్తుత శాసనము ఉభయజాతులకుండు మహాస్పృహను లోలగించుటకు బదులు వాటిని శాసన రూపమున పెంపొందించుచున్నది. నూతన శాసనము కొన్నిజాతులు ప్రత్యేకపు రైలుబండ్లను మాత్రము పయోగింపవలయు ననియు నింకొక బండిలో ఏడు ప్రవేశింపగూడదనియు, విధించుచున్నది. స్టేషనుమాస్టరు గాని, టికెట్టుకరీక్షకుడుగాని, గార్డుగాని, ప్రయాణికుని ఒక బండి నుండి వేరొక బండికి కారణము జూతకయే లాగి వేయవచ్చును. టికెట్టుల నమ్మడివారు, ఏ ప్రయాణికుడయినను వారి యభిప్రాయమున మర్యాదను సూచించు దుస్తుల ధరింపలేదని దలచుచో, వారికి మొదటి రెండవ తరగతి టికెట్టుల నివ్వక నిరాకరింపవచ్చును. రైలు ఆవరణములలో నే భాగమునైనను కొన్నికొన్ని జాతుల స్త్రీపురుషుల కొరకై ప్రత్యేకింప వచ్చును. అట్టి భాగముడప్పు వేరొక ప్రదేశమును ప్రయాణికు లుపయోగింపజనదు. శ్వేతజాతుల వారివద్దనుండే నల్లరంగు గల సేవకులుమాత్రము, ప్రయాణికు లందరును సమ్మతించిలేని వారి యజమానులతో బాటు నాబండ్లలోనే గూర్చినవచ్చును. ఈ సూత్రములకు భిన్నముగ నడిచినవారలను, రైలుకంపెనీలు

దీసికొని పోవుట కంగీకరింపవు. మైన పేర్కొనబడిన అమానుషముగు నిర్బంధముల జూచిన, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు సంగ్రామోద్దేశములను గ్రహించిరో లేదో దోచకున్నది. బలహీనముగు స్వల్పజాతుల స్వాతంత్ర్యరక్షణార్థమై సంగ్రామము జరుపబడుచుండ, సామ్రాజ్య పౌరులకు మానవుని కొనగవలసిన సామాన్య స్వత్వములనుగూడ, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు దొలగింప శాసించుటచే, సామ్రాజ్య పౌరత్వ మనునది అర్హహీనముగు మాటయని చెబుచున్నది. యుద్ధ సమయము నూతన దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భౌతికమును విశద్యంబనలకు లోనుజేయుట, అక్రమము.

వర్ణవ్యవస్థ శాసనరూపము దాల్చినది. నల్లవారలకు ప్రత్యేకపుబండ్లు, ప్రత్యేకపు ఆవరణములు ఏర్పాటు జేయబడినవి. నల్లవారల ములు తెల్లవారలకు సోకకుండ దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు బూనకొనుచున్నారు. కాని, టికెట్టునిచ్చు గుమాస్తా, ఏ భారతీయు డయినను మంచి దుస్తుల ధరింపలేదని దలచెనేని, వెంటనే వానికి టికెట్టు నివ్వ నిరాకరింపవచ్చును. ఈ సూత్రము ననుసరించి, మంచి దుస్తుల ధరించినది లేనిది నిర్ణయించుటకు టికెట్టు గుమాస్తా కధికారమొసగబడినది. ఇండియను బహినియను పత్రిక సూచించినట్లు, పాదరక్షలు లేకుండిన అసహ్యముని ఒక యుద్ధోగి ఎంచవచ్చును. మరియొకరు ధోవతి గొప్పన మర్యాదసూచక మని ఎంచవచ్చును. వేరొకరు లాగు కొడుగనిచో మర్యాదకు లోపము గలుగునని దలపవచ్చును. ఆత్మశ్రావము గల మానవు డెవడను, ఇట్టి అమానుషముగు నిర్బంధములకు లోబడజాలడు. ఈ నిర్బంధములు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల నాగ్రహ పరచుట జేసెను. అహమ్మద్ మహమ్మదు కచ్చాలియా యను హైందవ ప్రముఖుని అధ్యక్షతక్రింద దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు జోహాన్నెస్బర్గనుండి సభ జేసి యీ శాసనము గూర్చి తమ దృఢముగు నసమ్మతి తెలిపిరి. వారు నుహద్ గాంధీగారి కొక తంత్రీవార్త వచ్చుచు "హైందవ సంఘమువారు త్వరలో ఉపశమనము గలుగజేసి, తమ హక్కులను నిలుపుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నారని స్పష్టకరించిరి. ఇది వట్టి బెదిరింపుగాదు. కచ్చాలియాగారు, దక్షిణాఫ్రికాలో ఎనిమిది సంవత్సరములు సాత్విక నిరోధవ్రతము చేసిన తీతో నవలంబించి, మాతృదేశ శ్రావమును నిలువ బెట్టుటకు కారగృహనివాసము సయితము నంగీకరించిన మహామహాను. అట్టివారు తమ దృఢనిశ్చయము నిపుడు తెలిపి నపుడు, దక్షిణాఫ్రికాలో తిరిగి పోరు ప్రారంభమగునని దలంపుట కవకాశము గలుగుచున్నది. గాంధీగారు తెలిపినట్లుల యిట్టి యవమానమును దక్షిణాఫ్రికా హైందవులుగాని, స్వదేశమందలి వారి సోదరులుగాని భరింపజాలరు. మరియొక అక్రమముగూడ బ్రవేశ పెట్టబడినది. ఎడింబు సంవత్సరములు దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు బోరాడి, ఆదేశములోని పౌరధర్మమును కాపాడుకొనిరి. అట్టార్నీ జనరలుగారు యీ హక్కుకు విచిత్రముగ విఘ్నముల గల్పించిరి. సామ్రాజ్యవాదుల ముఖ్య అనుభూతియును 1896 వ సంవత్సరమున నేరాలునకు వెడలెను. 1911 వ సంవత్సరమున ఆదేశమున తన నివాసమును స్థిరపరచి కొనెను. 1897, 1917 సంవత్సరముల లోపల మూడు మారులు హిందూదేశమునకు వెడలి తిరిగివచ్చెను.

మూడవమారు తిరిగి వచ్చునపుడు, మహమ్మదీ గారును, వారి మైనరు కుమారులును దేశములోనికి రాగూడని వారి క్రింద పరిగణింపబడిరి. ఇమ్మిగ్రేషను ఆఫీసరుగా కీ రీతిన నిర్ణయింపగ, వారు అప్పీలుబోర్డుకు అప్పీలుజేసిరి. ఈ బోర్డువారు లే తీర్పుజెప్పిరి. అందుమీద న్యాయవిషయములను పరిష్కరించుటకు, సుప్రీముకోర్టుకు అప్పీలుకట్టరు బడెను. అప్పీలుజేయుటకు, మహమ్మదుగారి కధికారము లేదని, అట్టార్నీ జనరలుగారు వాదించిరి. వారు జూజీన కారణ మతివిచిత్రము. మహమ్మదు గారు స్వదేశ సంస్థానముగు భావనగరులో బుట్టి యుండుటచే, వారు బ్రిటిషు పౌరులుగాను గనుక, వారికి అప్పీలు జేయుట కధికారము లేదని, అట్టార్నీ జనరలుగారు వాదించిరి. జడ్జి గారు వీరి వాదముతో నేకీభవింపుచు, స్వదేశ సంస్థానములలో నుంచి వచ్చిన వారు (Aliens) అని తీర్పుజెప్పిరి. "ఎలయిన్సు" అనగ జాబ్బితవక్రవర్తిగారికి భక్తిజూపని దేశాంతరులనినిజార్థము. ఈ తరగతి క్రింద స్వదేశ సంస్థానప్రజలను దీసికొనివచ్చుట హాస్యాస్పదము. స్వదేశ సంస్థానాధీశులు తమ రాజధర్మని అరచినము ప్రకటింపచున్నారు. సంగ్రామమునకు ధనమును వికరీతముగ నొసగుచున్నారు. మనుష్యసహాయము నధికిముగ గావించుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారును, చక్రవర్తిగారును వీరిభర్తీని ప్రశంసించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలను ధరదేశీయుల క్రింద పరిగణించుట అసంభావ్యము. దక్షిణాఫ్రికాలోని సార్లవంతు ప్రజలు కత్తియవారు, బరోడా సంస్థానములలోని వారు. ఈ తీర్పు ప్రకారము, భారతీయులలో ననేకుల స్వత్వము లొక్కమారు మటుమాటు మగుచున్నది.

ప్రస్తుతము అమలులోనికి దేబడిన నిర్బంధములు, భారతీయుల ప్రాథమిక స్వత్వములను చూపుచూపుచున్నవి. గాంధీ మొదలగు మహామహు లందరును జేసికక్కపి బూడిదతో బోసిన పన్నీరయినది. గాంధీగారి విషయమై పత్రికలకు లేఖలనంపిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు సాత్విక నిరోధవ్రతము బూనుటకు సిద్ధముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్టిస్థితి సంభవింపకుండ, హిందూదేశ మందంతటను సభలజరిపి, భారతీయులు తమ అసమ్మతిని దృఢముగ చెలుపవలయుననియు, భారతీయుల హక్కుల గాపాడవలయునని హైందవ ప్రభుత్వమువారిని, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారిని గోరవలయుననియు, ఈ విషయమై ఆంగ్లేయులును భారతీయులును కలసి బనిచేయవలయుననియు, గాంధీగారు దృఢీకరించుచున్నారు. భారతీయు లీ విషయమై త్వరలో కార్యోత్సాహము జూపుట భావ్యము. ఒక్క సత్యము మాత్రము గమనింప దగియున్నది. భారతదేశమునకు స్వకరిపాలనము లభింప నంతవరకు, భారతీయులెంత యుద్ధోషించినను, వారిని షరదేశములం దెవరును గౌరవింప బూనరు. ఇంట గెలువలేనివారు రచ్చ గెలుచుట అసంభవము. స్వదేశమునందు తగిన స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకు భారతీయులు కృషిసలిపినగాని, వారు దేశము వెలుపల మన్నన బడయజాలరు. ఈ కారణము యోచించియైనను, ప్రభుత్వమువారు త్వరలో స్వకరిపాలనాసమస్యను పరిష్కరించుట సహంబసము.

ప్రత్యేక దేశీయమహాసభ.

ఈ సభకు మహమ్మదాబాదురాజుగా రధ్య తుత పహింప నంగీకరించుటలేదని, లక్ష్మీ అడ్డు కేటుకత్తిక చెబుచున్నది. తిలకుగా రధ్యతుత పహింప రని న్యాయించియాకత్తిక చెలిపినది. అంగ్రనును బాంబాయియందు జరుపక, వేరొక ప్రదేశమునందు జరిపి, తిలకుగారి నధ్యక్షులుగ నియమించుట యుక్తమని లక్ష్మీ అడ్డుకేటు పత్రి కాభిప్రాయము. మహమ్మదాబాదు రాజుగారు సమ్మతించినచో, తిలకుగారిని దేశీయు తెలులయి నను అధ్యక్ష పదవిని స్వీకరింపవలయు నని గోరుట యుక్తము. దేశములో నక్కడక్కడ సభలు గూడి, తిలకుగారి యధ్యక్షుత నామోదించినవి. నత్తెనవల్లిలో జరిగిన గుంటూరుమండల సభలో, లోకమాన్య తిలకుగారు ప్రత్యేక సమావేశమున కధ్యక్షులుగ నుండుట అత్యవసరమని తీర్మానింప బడెను. దేశభక్తు లగు కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగా రీ తీర్మానముపై, అత్యుత్సాహముతో బ్రసంగించిరని చెలియుచున్నది. ఆ సభయందే మరి యొక తీర్మానము, ఆంధ్రదేశమున జాతీయమహా సభను జరుపవలయు నని, ప్రతిపాదించుచున్నది. ప్రత్యేక సమావేశము నాంధ్రదేశములో జరిపి, తిలకుగారి నధ్యక్షులుగ నెన్నికొనవలయునని, మా కనేక లేఖ లంకుబడుచున్నవి. తిలకుగారు అధ్యక్ష పదవి వలదని, నిరాకరించినటుల గాన్పింపదు. నేటి త త్రివార్తలలో మహారాటా పత్రికాభిప్రాయము గాననగును. మాంటాగూగారు సంస్కరణములను ప్రకటించుట కింకను కాలము పట్టు నని చెబుచు టచే, అధ్యక్షుల విషయమై పోరాడుట తగదని, యీ విషయమై పిమ్మట నాలోచింపవచ్చుననియు, మహారాటాపత్రిక చెబుచున్నది. అందుచే దేశా భిప్రాయము లోకమాన్యని యధ్యక్షుత విషయమై పట్టుదల జూపెనేని, దేశీయుల ఆదేశమును తిలకు గారు తప్పక గౌరవించెద రనుటకు సందియము లేదు. ప్రత్యేక సమావేశము గూర్చి నిర్ణయించు టకు, మద్రాసు రాష్ట్రీయ సంఘమువారు 13-వ తేదిన సభ జరుపనున్నారు. త్వరలో నాంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘమువారు గూడ, తమ నిశ్చయ మును వెల్లడింపవలయుననియు, గోరుచున్నారు.

ఆంధ్రుల భాషాభిమానము

ఆంధ్రుల భాషాభిమానము ప్రత్యక్షుల నోటి నుండియే వినగలుగుట సంతోషప్రదము. ఇండి యను పేట్రెయట్టుపత్రిక కొకవిలేఖని యిటుల వ్రాయుచున్నాడు. “కడవలో జరిగిన ఆంధ్రమహాసభయందు ఆంగ్లేయభాషాపయోగము పట్టుదలతో విస్మరింప బడెను. తీర్మానములన్నియు తెలుగుభాషగానే ప్రతిపాదించబడి ఆమోదించబడెను. సభ్యుల నుండి వెలువడు హర్షధ్వనులు గూడ తెనుగు భాషయందే వెలువడెను. “వినడు, ఆలకింపుడు” అను పదములనేకమారులు వాడబడెను. “కరతా భ్యనులు” అను పదము వలమూ రుపయోగింప బడెను. ఆంగ్లపదములను వాడిన వారందరును, “సిగ్గుసిగ్గు” అనుపదములతో తిరస్కరింపబడిరి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున, తెలుగుభాషను ఆంగ్లభాషాసానమునం దుపయోగింప వలయునని తీర్మానింపబడెను. ఆంగ్లభాష నుచ్చరించుటకే సిగ్గుపడెడి ఆంధ్రులకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు పాఠశాలలను స్థాపించుటకై ధనమును వ్యయం చేయుట ఎందులకో నాకు దోచుకున్నది. ఆంధ్రదేశ మునుండి ఆంగ్లభాషను బోధించెడి పాఠశాలలను

దీసివైచి, ఆంధ్రదేశములో తాజీయాకు మీద తెలుగువాని చదివెడివద్దతిని, అంగ్లకరిపాటకులు పురుషులించెదరా?”

పై వాక్యములు ఆంధ్రులకుగల భాషాభి మానమును సువ్యక్తపరచుచున్న వనుటకు సంది యము లేదు.

శ్రీస్వాతంత్ర్యము: ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ

బాబాయి క్రాంతికులపత్రిక శ్రీస్వాతంత్ర్య తీర్మానముపై నిటుల వ్రాయుచున్నది.

“ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభాతీర్మానములలో నొక్క విషయము గమనింప దగియున్నది. లక్ష్మీపతిగారి సతి శ్రీలక్మీగూడ పురుషులతోబాటు రాజకీయ స్వాతంత్ర్య ముండవలెను తీర్మానము నుపపాదించిరి. బులుసు సూరమ్మగా రీ తీర్మానము నామో దించిరి. కొందరి తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడి. కాని తీర్మాన మధికసంఖ్యాకులచే నంగీకరింపబడెను. ఇందుచే రాష్ట్రభావ మీ సమస్యవిషయమై ఏ ప్రక్కకు జరుచున్నదియు గ్రహింపవచ్చును. ఈ తీర్మానమునకు ప్రతికూల ముగనున్న ఆర్థుల పెద్దమనుష్యులు, కాలస్వభావ మును గుర్తించి, యీ సూతనపాతముచే, లాభము గాంచెదరుగాక!”

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ ప్రతినీధుల మహాసభ

ఈ సభ యీనెల 21, 22, 23 తేదీలందు విశాఖపట్టణమున జరుగును. పోలవరము జమిందారుగా రధ్యతుత పహించెదరు. ఆంధ్రపాఠశ్వర సభయు, ద్వితీయ గ్రంథాలయ ప్రదర్శనము గూడ జరుగును. గ్రంథాలయోద్యమము దేశమునకు గావించుచున్న మహామహాకారముగూర్చి ముచ్చ టింప నవసరము. ఎల్లరకను యీ విషయము చెలిసియే యున్నది. విశాఖపట్టణమున జరుగు మహాసభకు, ఆంధ్రు లధికసంఖ్యాకులుగ వెడలి సభను జయప్రదముగ గావించ గోరుచున్నారము. సభలో తగిన కార్యక్రమ మేర్పరచి, ప్రతి గ్రంథాలయమును ప్రజాహితీజీవితమునకు కేంద్రస్థాన ముగ గావించుట, ఆంధ్ర ప్రముఖుల ముఖ్యధర్మ ము. ఈ సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడు గాక యని గోరుచున్నారము.

కెయిరా ఆంధ్రోళన మంతిమగుట:—కెయిరామండల మునందరి సాత్వికనిరోధ నోద్యమానంతరము ఎం. కె. గాంధీ, సహచరుడు వల్లాభాయి పటేలుగారల ప్రసంగములతో కేశ భాషలందొక ప్రకటన మంపబడెను. ఈలహమన కంటేటిని గల కాశ్యపులన్నియు విశదీకరింపబడిన పిమ్మట నది విజయ నంతముగ నంతమొందినందులకును, రయతులు 1 తెల్లడిగా రిచ్చిన “క స్నేహము” లకు వారికి కృతజ్ఞత జూపినందులకును సంతసము తెలుపబడెను. అన్నియు విశదపరచబడెను. తొక తెనము గారు కానించిన యల్లమున దయావృత్తుకొను కొంచు కయత్యై, మరియొ మహాతిరస్కారభావ మందు పుష్టముగ పొడగలుగుండెను. పక్షుల చెల్లింపకేరిని వారల నిబ్బాడ “స్వేచ్ఛలదని ఏప్రిలు 25 వ తేదీని మధ్యకు వాచుంపడిరి ఈ కృత్యులంపబడినపు కల్పెరు గా రాక తేఖలో తెలియబరచిరి. రైతుల కాసంగతి ఆ 25 వ తేదీనే తెలిసియండిన చాం బొధ తిప్పియండెడిది. అధికారుల వైఖరి అంతయు సంతృప్తి కరముగ నుండవచ్చును ప్రభుత్వమువారిచ్చిన “క స్నేహము” లకు ప్రజలు కృతజ్ఞతను వెలుపుట వారిధర్మము. ఇప్పుడింక పక్షుల లూక 8 వ సంతుమాత్రమే చెల్లింపబడక నిలిదియున్నది. అయిన నింతకుమును పక్షుల చెల్లింపముని నిరాకరించుట కెయి రాప్రజల గౌరవమర్యాదలను ప్రసన్నము చేయుచున్నది. అసం తేమా ప్రకటనమున ఋజువర్తనసర్వీయుల నిమిత్తము కెయి రామండలి శ్రీ పురుషాయ మాపిం యసమానైర్వ్య, సంఘీ భావదృష్టినికొనుటకు, విశేషముగ ప్రశంసింపబడినది. వాడ నిక్కముగ తమ కార్యమును స్వరాజ్యకార్యమున, సామాజ్య కార్యమున బాగుగ గాపాడగలిగిరిని దివరన ప్రశంసింప బడెను.

స్థానిక వార్తలు

క్రొత్త యూనియను:—అనంతపురమండలముని (ప్రక్కనున్న చిన్నపా తెను గాక) నియమించును (గామమును క్రొత్తయూనియను పంచాయతీగా నేర్పఱచు నూచనము ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించి యీ యూనియనుకు 7 గురు సభ్యు లుండవలెనని నిశ్చయించిరి.

రంగూను మెయిలుస్టీయరు:—రంగూను మెయిలు స్టీయరు ఈ నెల 11 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు చెన్న పురముండి బయలుదేరును. 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంట లలోపున పోస్టులో చేయబడు బంగీలుక, ఉత్తరములను స్టీయరులో చేర్చబడును.

అమెరికాటపా:—కలకత్తా మీదుగా కనాడా కువ, యానై పెడ్ స్టేట్సుకును పంపబడుటపా చెన్న పురి యందు ఈ నెల 9 వ తేదీ కలకత్తా మెయిలు టపాలోపాడ కట్టివేయబడును. పసిఫిక్కు మహాసముద్రమార్గమున పోవలసిన తది వ్రాడుబడిన ఉత్తరములను బంగీలుక మాత్రము ఈ టపాలో చేర్చబడును.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ ప్రతినీధుల మహాసభ: ఈ సభ కాసునెల 21, 22, 23 వ తేదీలయందు విశాఖపట్టు మునజరుగును. ప్రోలవరం జమిందారు గారు అధ్యక్షుత పహిం చెదరు. ఆంధ్రపాఠశ్వర మహాసభయును, ద్వితీయగ్రంథాలయ ప్రదర్శనమును గూడ జరుగును. ఆంధ్రప్రముఖు లనేకులు ఈ సభకు ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానింపబడిరి. గ్రంథాలయోద్య మాభిలాషు లందఱును విచ్చేయ వ్రాల్సియును.

బళ్లారిసంగీతశారదా నాటక మండలి:—మొన్న కనివారయినాజుంకాలయ బళ్లారి సంగీతశారదా నాటకమండ లివారు ద్వితీయోత్సవంబరమున ధర్మరము కృష్ణ హనాత్మల వారి ప్రహేళికాటకమును ప్రేక్ష కాష్టావరముగా ప్రదర్శించి సభాసదుల మన్ననల కెంతయు పాత్రులైరి. బాష్పిలిమహా రాజు భద్రాచలయరాజుగారు ది. బ. పరాంకురమునాయుడు గారు ఆంధ్రప్రతికాధిపతులు కాకనామని వాగ్గేర్లరావుపంతు లుగారు, ఆంధ్రప్రకాశికాసంపాదకులు పి. సి. వార్ధాపాఠశా యాడుగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభ సలంకరించిరి. మండలి స్థాపకులు, కృతస్థాపకులు అల రామచంద్రరావుగారి లీలా తతి పాత్రప్రయోగమున కామోచింది భద్రాచలయరాజు గారు వారికిక బంగారుపతకమును బహుమానముగానొసంగిరి. మొత్త యమీద పాత్రధారు లందఱును తమతమభాగములకు వక్ర గానిర్యపాంచిరి కాని, ప్రహేళికాపదమునేవీన మొదటి యిరు వువువారియకు ప్రత్యేక ప్రశంసాపాత్రులని ప్రస్తావించబడుట యిచ్చాము. అసహానుభూతిగా కార్యభారము వహించిన రామచంద్రరావు గారి ప్రశంసములు సంపూర్ణముగ ధరింయెగాక!

ప్రభుత్వ ప్రకటనము:—ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్ర కటించిరి:—మెసపామేమియాయును ఇతర రంగములందును ఉపయోగింపబడుటకొరకు రైలుబండ్ల సేవకములను తీసికొని పోవుటచే ఈ రాజధానియందు రైలుబండ్ల సంఖ్య తగ్గినది. నమప్రవాహిరము కూడ సర్దుటచే బండ్లమరయుతుచే నయ ఉపకరణములు లభించుట కష్టమైనది. ఆహార వస్తువులు రైలుమీద తీసికొనిపోవు ఏర్పాటు వచ్చుటచే రైలుమీద వ్యాపార మతిశయించి: ఇంతియే కాక యుద్ధోపకరణ ములకు రైలుకులను తీసికొని పోవుటకును ఏర్పాటు చేయ వలసి యుండుటచే రైలు ప్రయాణమునను అనవసర వ్యాపార మానన, నిష్పాదము తేర్చుటకు యత్నకమైరి. రైలుసేవ ప్రహేళికాకరముగ పనిచేయుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వ మువారు పెంట్లుల ప్రయాణికి కమిటీ యుడు వ్యాపారార్థము సంఘము మొకటిని నేర్పఱచిరి. ఈ సంఘమువారేయే సర టులు యందు పరిపరచవలెనో నిర్ణయించుదురు. ఈ రాజధానియందు తీరివయముననే పనిచేయుటకు ప్రభుత్వ మువారు జైరక్తకు ఆధ నిని లాసపై అను నుద్యోగి నొకనిని నియమించిరి. రైలుపై అనవసర వ్యాపారమును తగ్గించుటకు ప్రజలతోద్బుధులరైన ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. అన వసరవ్యాపార మంతయు నిలిపివేయుటకును, లాభము కొరకు రైలుపై సరకులను మార్కెటులకు బంపురవయమున నిష్పాద ములు గావించుటకును, ఇట్టినిర్బాధముల యనవసరమును ప్రజలు గ్రహించెదరని ప్రభుత్వమువారు హాసించుచున్నారు.

గంజాంపంచల పారిశ్రామికసభ.

(0).
అధ్యక్ష కోవనానము.

ద్వితీయ గంజాంపంచల పారిశ్రామిక సభ సభ కన్వేషణ పరిషత్తును ఏ. జే. పి. టెక్నోలాజీ గారియవనానము నుండి యాజమాని ముఖ్యములు ప్రకటితములు:-

దేశమున పరిపాలనయనయందు వాస్తవము భాగమును గలిగిన పారిశ్రామిక సమస్యను సమర్థించుట దుష్టమును కేవలము సంతోక భావముగలదు. ఈ భావము సత్యము. ప్రభుత్వపు ధనవిషయాధికారము ప్రజల హక్కుకాదు. పారిశ్రామికాభివృద్ధి కన్వేషణ మేమియుగముగ కోవనానమును అభివృద్ధికారము అగమ్యగోచరమని తలచినను పారిశ్రామిక సమస్యను విడుదలచేసినా? భాగభాగ్యధరయందు నయము సమీపించు లేదు. గాఢాంధకారనికయింకను కదలేకపోయి యున్నది. కేవలము అధికారమును కదలిచేయుట కన్వేషణ సమర్థించును. ఇంతకాలము అధికారపురుషులచే, ఎక్కువకొని భాగ్యతేజ కర్తవ్యమయినదిని నిగంతుకాదా? వ్యయమును తమ అధికారముతో నేమాత్రమును విడుదల చేసికొనినను, మనముద సామర్థ్యానికి అంగీకరము ప్రభుత్వ మైనను మనకేమునందలి నిరంతరత్వమును భేదించుటలగున్నది. మాంటుగుగ కేవలమునకునది సంగతులనివలయు అంత ఉపయోగకరము కాదున్నను, మనము పారిశ్రామికాభివృద్ధిని కదలిపెట్టగలమిదేనా?

మొదట కన్వేషణ పరిశ్రమలు ప్రభుత్వముచే సహాయములేని వృద్ధి నొందుటలవు. ప్రభుత్వ సహాయమునకు చిట్కములేకములుగలవు. ఈ దేశమునందు నిగంతుకాదా? బలమును, ఏదే వ్యాపారపు సోపానము అభివృద్ధిగము గలిగించుచున్నది. ప్రభుత్వ సహాయము నొసగుట క్రమము కాదని యొక పక్షమునా రమమన్నాడు. ప్రత్యేకసంస్థ తేజన పెట్టుబడి పెట్టి పరిశ్రమ నారంభించినను, కేవల పారిశ్రామిక సంస్థాపనమునకు ప్రభుత్వ సహాయమున్నచో ప్రజానిర్వహితముగు పరిశ్రమకు కష్టముగలుగుననియు, ప్రభుత్వయంత్రము వ్యాపార విషయముగా మార్చునాడనయు, ఈ దేశమున చుంచి పరిశ్రమ ముద్రచియున్నును కావలయు చెప్పబడుచున్నది. ఇండియను ఇండిస్ట్రియలు కమిషను విచారణయందు యూరపియను పెట్టుబడి దాడుల కేవల ప్రభుత్వ సహాయమునకు కృతీకేకముగా చెప్పి. పరిశ్రమల వాస్తవాభివృద్ధికి ప్రభుత్వ సహాయము అవసరమా అవసరమా యను విషయము ప్రభుత్వమువారు యోచించవలసియున్నది. నిజ వ్యాపారాభివృద్ధికి మార్గముల సెక్టరు చేయుటకే జర్మనీ యధ్యక్షుడు ప్రతేకించినది. యుద్ధానంతరము ప్రతి దేశమును సర్వత్రు సంపూర్ణమగుటలకు సర్వప్రయత్నములను చేసికొనట సంభావ్యము. ప్రతిపాలియందు యధ్యక్ష ములమున నూతనాశ్రమ గలుగుచున్నది. అట్టిమీద హిందూదేశముగలి యేమి కావలసింది? అసహాయమై పడియుండవలసినదేనా? హిందూ దేశమున సర్వవ్యాపారసమస్యసంపూర్ణమై యుండ గలుగుటకు ప్రభుత్వ సహాయమునకుగాదా? పోటీగర్లినచో వ్యాపారమున నిలవ గలుగుటకు ప్రభుత్వమువారి దేశమునకుతోడ్పడవలదా? ఇది నిహితకాలమును సమస్యలసంపూర్ణము నగు నిజకేసును. అనుకోనింత సహాయము లభింపకాలదని ప్రభుత్వము వారికి నిష్పన్ను తెలిసికొనుచున్నాడు. ఇందుకన్వేషణ హిందూదేశమునిగాదు. ప్రభుత్వవిధానమే దీని కంకరము మూలకారణము. ప్రభుత్వమువారి అనాదేశకేసులకు కేసుగా అభివృద్ధి తెలిపవలెను. ఈ రాజధానియందు పరిశ్రమల కోరిక (ప్రొటెక్షన్) యుమింపబడి యున్నాడు కాని అట్టియభివృద్ధి యొకడు పట్టుబడినది తెలిసినను, దిగుమతులనిరిపోవుటనే యంత్రములమున్నగుని కాంక్షలను, కేర్సుల సహాయము సమపాదనందుకలను, పారిశ్రామిక విషయము అభివృద్ధిగముగ నున్నది పారిశ్రామిక పరిపాలన రిపోర్టునందు చెప్పబడినది. ఆరాజధానియందు గ్లాసుజేయు పరిశ్రమ (కేర్సు) లభింపండున) కదలుకొనబడినది. కున్నపు ఇటువలన చేయవలెకను తియును అట్లేమైనది. పెన్సిల్వేనియా చేయవలెకను క్రమంతకమున నెగ్గినది. కేర పరిశ్రమకను కొంత యభివృద్ధి గలిగి. పారిశ్రామిక కాళినిజముగా జీవము గలిగి నిరంతరము పారిశ్రామికాభివృద్ధి సాధించుటకొక విరుద్ధముపడియుండదు. పారిశ్రామికాభివృద్ధియ పారిశ్రామికవిద్యారాశ్రుల స ఆకాధానియై యుండవలెను. ప్రతివ్యాపారసంస్థతోడ కాళి సంబంధము గలిగియుండన ట్లేవలెను.

దేశమునందు పారిశ్రామికాభివృద్ధియు కలుగవలె నని ప్రభుత్వమువారు కోరినచో వారు డి. టెక్నోలాజీ, మున్నగుకాళుల వలెపారిశ్రామికకాలయడలను లక్ష్యముగలిగి ప్రవర్తించవలసి యుండును. అభివృద్ధిపారిశ్రామికాభివృద్ధియొకటియు, అభివృద్ధి భారత పారిశ్రామిక దైర్ఘ్యము జనరలు ఒకడును అతనికొక భారతీయకార్యదర్శియు నుండవలెను. పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు అసభికార్యము తగినంతయందున ట్లేవలెను. ముఖ్య పరిశోధనాలయము నొకదానిని స్థాపించి దానిములముగ పారిశ్రామికాభివృద్ధి పరిశోధన జరిపించవలెను. పారిశ్రామిక విషయములందు ప్రభుత్వమువారు విశేషముగా తోడ్పడవలసియున్నది. పారిశ్రామిక కాళుల ఉపకాళులన్నియు యుండి పారిశ్రామిక జీవమున ప్రతివిషయముతోను సంబంధము గలిగి యుండవలెను. అదర్శనియమగు అగ్నిపుల్ల పరిశ్రమకార్యాలయమును ప్రభుత్వమువారి దేవులచేత ఇప్పడున్న అగ్నిపుల్ల యంత్రాలయముల కంతయో యుపయోగకరముగ నుండు నని హోనా (బిలాస్ పూరు అగ్నిపుల్ల యంత్రాలయాధిపతి) గారనిరి. కలకత్తాను అగ్నిపుల్ల యంత్రాలయాధిపతి మిత్రా గారు తమకార్యాలయమును మాయవలసి కచ్చెనని చెప్పిరి. వివిషయమున పెట్టుబడియేమియు కల్గుకలేదు. పుల్లల కొకటను ఇతరవిషయములను ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటు అనవలయును. ఈ దేశమునందు నేరపరిశ్రమ సామర్థ్యము పరిశ్రమ కాని నూలు కొరకగున ఆపరిశ్రమ యడగంటుచున్నది. చేతితో నూలుకడకు విధాన మనేకస్థలములందున్నను, యంత్రములతో కడకబడిన నూలు ముందట ఈనూలు పడి పోయినది. ఆయంత్రము లేమియు కొరకటలేదు.

పారిశ్రామికవిద్య యింకను పరిశీలనయందేకలను. ఇతర దేశములయందును అందు ముఖ్యముగా అంగ్లదేశమునందును విద్యార్థిధానములను బాగుగా నెఱిగిన ప్రభుత్వమువారు ఈ దేశమున నిప్పుటికిని పరిశీలనతోనే యుండి పారిశ్రామిక విద్యార్థిధానము పెట్టదాని నేర్పలుపలకయుండుట నాకర్థమగుట లేదు. ప్రస్తుతము జర్మనీకాత్రవదైపోయినను ప్రాథమికమార్గముక పారిశ్రామిక పాఠశాలవిధానము లనుకరణములని గొలిచి తీసికొని చెప్పి యుండిరి. తత్ఫలము పారిశ్రామికవిద్యార్థిధానము నేర్పలుపలకే నని మనము వినుచు నుండక అందోళనలపపలెను. ప్రతియందలమునకైనను, లేక రెండుయందలములలో సెక్టరుచేటనైనను ఒక సాంకేతిక పారిశ్రామికపాఠశాలను గోరుట అత్యంత కాదు. సామాన్య ప్రాథమికవిద్యయందు పారిశ్రామిక, వ్యావసాయక, కమ్యూర, కేర మున్నగువిద్యలు నుండవలెను.

ప్రస్తుతము భారతీయ పారిశ్రామిక స్థితి యడవలెను యున్నది. ప్రజలుగాని ప్రభుత్వమువారు గాని దానినట్లే నిర్వహింపకొనినందున ప్రభుత్వమువారు దానియందు లక్ష్య ముచేయుచో యుద్ధానంతరమువచ్చు పారిశ్రామిక సంకరమున భరత్తును నిర్వహింపను. పెట్టుబడిని పెట్టుబడిలకును పనిచేయు చేదవారికిని గూడ ఉపయోగకరమగు సర్వధానము నేర్పలుపలక యవసరము. పారిశ్రామిక విషయము హిందూదేశపు పెట్టుబడి అల్పమైనచో ప్రభుత్వము వారి సహాయ దానిని నిభివృద్ధి చేయగలము తగినంత పెట్టుబడి లేక ప్రారంభించబడిన పరిశ్రమలకొకట పారిశ్రామికాభివృద్ధి దానినెట్లుచేసి పరిశ్రమలకు పోషించవచ్చును. మంచి పరిశ్రమలు లేవుచో ప్రభుత్వము వారు ప్రజలతోడ్పాటుతో అదర్శనియములను నెట్టపూర్వకమున నిర్మించి వానియందు జీవములకు పనిచేపించవలెను. ఈ పరిశ్రమలు చెనుకబడుచున్నచో అదర్శనియములకు పారిశ్రామికాభివృద్ధి లుత్సాహకరమై యుండి, మంచి నేర్పులను సలహాలను లభించుచుండును. ప్రజల అవిద్య పారిశ్రామికాభివృద్ధి కభివృద్ధిగముగ నున్నచో ప్రాథమిక పారిశ్రామిక విద్యాలయముల నేర్పలుపలకను. స్థానికపరిశ్రమలకు పాఠశాలలను పెట్టి నిదర్శన పూర్వకముగ ప్రాథమిక పారిశ్రామికవిద్య నొసగవలెను. స్థానికపరిశ్రమల పోటీకి నిలవ జాలకపోయినచో, ప్రభుత్వమువారు వానిని కొని పోషించవలెను.

మొసపోటేమియో
నైసిరుట సెలవు

రెండు సంవత్సరములకు మైగా మెసపోటేమియోలో నున్న నైసిరుట వెంటనే సెలవియ్యబడవలెను. వారిని వెంటనే ఇంక్లాండుకుగాని యిండియాకుగాని పోనియ్యవలెనని కేర పరిశ్రమకారణిగి. ఈ విషయమున జనరలు మాన్యుగారికి ప్రాయశ్చిదును. వారు అనుభించి యున్నదగుగాని ఇప్పుడు వాగ్దానము చేయ విలుతెను.

వృత్తాంతములు

కార్యదర్శి కేసు:- కలకత్తాలో సుకసంఘపు క్యదర్శి ఇనుపజాయింట్లు మున్నగువాని సమీక్షనబాటు ముక్కు మరకొంత నగదును వాడుకొనిన నని అరెస్టుచేసి కేసేయబడినది.

యధ్యక్షముల సన్మానముగ గైకొనుట:- ఎం. వి. మైరు సతిగారి యధ్యక్షములు రూ. 17000 ల విలువగల తిప్పరింపబడిన కేసు విచారణను రంగూను జిల్లాజడ్జిగారి ముద్ర తేదీతో ముగించిరి. అందు ఫిరీవ్వస్సాగింగ్సును యూకోపియనుడు నేరము నొప్పుకొని దురుద్దేశమేమియు లేకుండుటను విస్తరించెను. అయినను న్యాయాధికారి వారికి 18 నెల కరెన్సెక్షను విధించెను.

దాతరథి భూమి అనునతడు పదిమంది బంగాళీ గ్రామ్యులెట్లను, అందరు గ్రామ్యులెట్లను డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటువొక్కముల నిప్పించెనని వారివద్ద లంచములను తీసికొనెను. ఈ మూసపు వృత్తిలో నతడనేకమంది ఉన్నతోద్యోగుల చేరుల నుపయోగించెను. వాల్లన మేజిస్ట్రేటుగారు ముప్పటిదినమున నేరమును స్థిరపరచి ముద్దాయికి రెండుసంవత్సరముల కరెన్సెక్షను విధించిరి.

బొంబాయి ఇంప్రూవుమెంటు బ్రష్టు:- ఈ సభ వారు 7-వ తేదీని ప్రత్యేకసమావేశము గావించి బ్రష్టుల తమకిచ్చివేయవలసిన దని బొంబాయి పురపాలకసంఘమువారు దొరతనము వారిని కోరినసంగతి ఆలోచించిరి. ఇందును గూర్చి యాలోచించుటకు ప్రత్యేకసంఘము నెలకొల్పి నిర్ణయింపబడెను. అధ్యక్షులందుండవలదని వాచాగారు సతరణ నుపపాదించ నది పరాధూతమయ్యెను.

కంగదేశపు బాండెడు చేరు హాను అసోసియేషనున కిదివరలో కార్యదర్శి నుండిన ఇ. ఇ. హేరుగారు రు. 1862 లను దుర్వినియోగము చేసినటులును, కొన్ని కన్వేలర సమీక్ష చేసి అధనమును గూడ దుర్వినియోగము చేసిన టులును, కొంత సామ్యము స్వార్థమున నుపయోగించుకొనినటులును మూడు నేరము లాలోపించబడినవి. కేసు 24 వ తేదీకి వాయిదా చేయబడినది.

హిందూదేశపు నాణెములనుండి అమెరికా దొరతనము వారితో హిందూదేశ ప్రభుత్వమునా రిదివరకు చేపొనిన యేర్పాటుల ననుసరించి అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల నుండి హిందూదేశమునకు కరెన్సెక్షనుగా నెండిరిచ్చినది. ఇంత వచ్చుచున్నది. సచ్చివెండి అప్పుడేనాణెములకు మార్పులనుచున్నది. ఇంకకొలది వారములలో 18 కోట్ల రూపాయలకు తగినవెండి వచ్చుననియు విప్లవ సంకం తెను ఎత్తుకునెండి వచ్చుననియు తెలియుచున్నది.

రైతుగారి కల్తీవాస్తవ వాలించుటకు బొంబాయిలో చాలమంది కసంత్తు పైకిలిగినది. ఎందుల కింత యాలనింపబడినదియు తగినకారణము తెలుపబడలేదు. కాని వార్తలు బాగులేకుండుట వలన సెన్సార్ మధ్యదారిలో వారి నిలబడినెనని అనుకోనుచున్నాడు. అందువలన బహుశా వివిధములగు వదంతులు పుట్టి పోవుచున్నవి. తగినసమయముననే దారిలో దాధారిమాగ్గులు బాగులేకుండుట వలననే కల్తీవాస్తవాలనింపబడుచున్నవి గాని సెన్సార్వలన గాదని చెప్పిన నెంతయో బాగుండి యుండెడిది.

భారతీయధనము:- 7-వ తేదీనాటి కయన మొత్తము రూ. 12,14,00,000. వికరములు. బెంగాలు 8 కోట్లు; బొంబాయి 280 లక్షలు; సంయుక్త రాష్ట్రములు 108 లక్షలు; మదరాసు 98 లక్షలు; హంబాయి 48 లక్షలు; విద్యురాష్ట్రములు 37 లక్షలు; బర్మా 31 లక్షలు; మధ్యరాష్ట్రములు 10 లక్షలు. ఒరిస్సాదీహాయలు 8 లక్షలు. అస్సాము 20 లక్షలు.

8-వ తేదీ నాటికి మొత్తము రూ. 12, 46, 01, 800. వికరములు బెంగాలు 6,06,82,600, బొంబాయి 2,89,58,800; సంయుక్త రాష్ట్రములు 1,02,78,000; మదరాసు 98,13,800; హంబాయి 49,28,200; విద్యురాష్ట్రములు 46,99,700; బర్మా 33,12,400, మధ్యరాష్ట్రములు 10,50,100; ఒరిస్సా 8,61,900; అస్సాము 21,500.

గంజాం సంఘ సంస్కారసభ

అధ్యక్ష కోవన్యాసము.

సోమవారమున 5-వ తేదీన గంజాం జిల్లా 9-వ సంఘసంస్కరణ సభాధ్యక్షులగు వరహగిరి శేంకట కోగయ్యవంతులు గారి ప్రారంభోపన్యాసమునుండి క్రిందిభాగము ముద్రితములు.

జాతినిభాగమునుమరచి, గుణములకు బదులు జన్మమే అంగీకరించినదిమొదలు, మన దుస్థితి కిది కారణమాయెను. ప్రభుత్వములో యీ జాతినివయమై, యీ ముఖ్యాంశమును మరచినను, కొంత కొంత మందికి, కొన్ని కొన్ని పనులు, విభాగించుటకును, జాతివలన ఆకాలములో కొంత లోకోపకారము గలిగినది. నాగరికతవృద్ధిజేంది రానురాను, జాతియొక్క మాఖ్యోద్ధేయ బాత్రిక ముతవగా, హిందూ సంఘమును ఇది వేయరుకులజేసి, అందుకోక ఆసర్థమాయెను. హిందూ సంఘము తిరిగి జాతియొక్క నిజమును ఎప్పుడు కనిపెట్టునో జాతి పూర్వమునలే గుణకర్మవిభాగములకల్గి విన్నకునో, జన్మకల్మషములను యేర్పడనో ఆపగుగాని యీసంఘమునకు మంచిగలుగదు. అంతవరకును యీ దుస్థితిలో మన సంఘము ఉండవలసివచ్చె.

నిన్ను జాతులను వారిప్రస్తుతపు హైస్థితినిండి తేవడిసి విద్యాబుద్ధులు చెప్పి వారియందు నిర్మలముగా నుండుకొనేటట్లును దుష్టులు శుభ్రముగా నుండుకొనేటట్లును చేయుటకు తగిన సదుపాయములుజేసి, ఉద్ధరించుటకు యత్నించవలెను. మనహిందూ సంఘమువారు ఇప్పుడెప్పుడు, కొంతవరకు వీరలకు మన నడవడి కవల్ల గలుగు ఆస్థానమును జెలిసికొని, వీరికితని కృత్రిమిందించుటకు చేకూరుతున్న కొంత ఖని జరుగుచున్నందుకు సంతసించవలసివచ్చె గాని వీరిఉద్ధరణ విషయమై జేయవలెను, సరిగాజరుగుటలేదు. ఇకముందైనను మనలో చదువుకొన్నవారైన యీపనికి పూనుకొని శ్రద్ధతో వీరిని ముందుకువెచ్చి వృద్ధిజేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

కాత్రములను బట్టిచూచినయెడ విస్తృతములోజరిగిన వివాహములే మావ్యయములకు ట్లగవడుచున్నది. చాలమట్లుకు కాత్రములలో కయముమీరినవిదప వివాహములు చేయవలెననియు రజస్వల వివాహములు చేయవలెననియు చున్నట్లు కనిపించుచున్నది. మనవివాహములలో జరుపుచుంట్లయందు ము జెలిసికొనినను వధూవరుల సంభావన ప్రమాదములకు బట్టి చూచినను కయముమీరినవారికే వివాహములు చేయుట కాత్రముల యుద్ధేయమని స్పష్టపడుచున్నది.

రజస్వలవివాహములను చేసినయెడల చాలవీరలకు వివాహము లన్నమాటయే పుట్టును. బాలికలకు పూర్వమైనచదువు చెప్పించుటకు వ్యర్థగలుగును. అందువలనను తల్లులకును పిల్లలకును భూనాభివృద్ధిగలిగి, మన దేశోద్ధరణమునకు కారణమగును. మనయొక్క బాలికలను, బాలకులను, వివాహసంబంధములను మరుద్దుటకు తగినంత కాలమును, అవకాశమును కలుగును. ఇందువలన ప్రస్తుతము వరకులన్నియులను పాడుకొన్నామని తగ్గును. అనేకులు తమకు వెలియను ప్రతిబంధకము లేనయెడల రజస్వల వివాహములు చేయుటకుచాలాము గలవారై యున్నారని నానుభిప్రాయము. ఇందువిషయమై ప్రజలయొద్దేములు చాల మారియున్నది. కాన సంఘసంస్కరణచేయి శ్రద్ధగలవారు, కాత్రములు ఇట్టి వివాహములను, ఒప్పుకొనుచున్న వనియును, వీటివలన గల్గి లాభములనేకము లున్నవనియును, పడేపడే ప్రాప్త్యులగుటకు గావించి చెప్పినయెడ ఈ సంఘసంస్కరణములకు ప్రజలు క్రమక్రమముగ అంగీకరించుదురని తోచుచున్నది.

మన ధర్మకాత్రములో, విశిష్టతలు వివాహములు చేసికొనక ప్రవృత్తము జరుపుట ముఖ్యధర్మ మనియు, అట్టి ప్రతమును జరుపలేనివారు, తమ కుటుంబములోని పెద్దగులవు సుండి, వివాహమును తేసికోవచ్చుననియు చెప్పబడి యున్నది. ప్రవృత్తకర్తయు జరుపుకోలేని స్త్రీ దుష్ప్రకర్తన నవలంబించి, ఘోషములకు దోషములకు దోషములకు కార్యములనుజేయుటకంటే, నిరంతరవివాహమును తేసికోవటములు కదా!

విద్యనుగూర్చి కొంత శ్రద్ధను కలిపించి, కొన్ని కట్టణములలో పర్యేక బాలికా హైస్కూలును, పర్యేక బాలికా కాలేజీ ను స్థాపించిరి. ప్రజలు ద, ఇందుగూర్చి కనుగొనలేదు. పాఠశాల కార్యము చేయజేసి, స్త్రీల తగినట్లు పాఠములను నేర్పుకొని యొక్క యువకా

ములకు ప్రజలకు బోధించి, పునఃసంగమమునందు స్త్రీలకుమొగించు నొక కళాశాలనుస్థాపించి మనకృతజ్ఞతకును, వందనములకును పాత్రులైరి. ఇట్టి గొప్ప సాధనయొక్క గల మన స్త్రీవర్గము క్రమక్రమము దీక్షాదేశముండి పూర్వపు బోధనాత్మకమును త్యజింపి బొందెదరని ఆశించుచున్నాడను.

ఉపన్యాసములకల్గును, బోధనలకల్గును మాత్రమే గాక తమకు బహిష్కరణ మొదలగు ఎన్ని బాధలు కల్గినను, నిజమనిజను, ప్రజల భూనాభివృద్ధికోటకును, మానవనడవడికకు ప్రధానప్రదర్శియగు నీతిసూక్రముల నవలంబించి సంఘసంస్కరణ గావించవలయుననిసంస్కర్తల యభిప్రాయము. దీని కనివేకవిశిష్టతగుసంఘసంస్కరణ మని పేరు. రెండోదానికి కాస్త్రాగిలంబిక సంస్కార మని పేరు.

పూర్వము ఈ రెండువిధములలోను, చేరిని ఆవలంబించవలెనని బలముగవాదన లుండినను, ప్రస్తుత మిట్టి వాదనలను వదిలి ఏదకారముగ సంఘసంస్కరణ కాగలదో అనియే ఆలోచించుచున్నాను. ఒకటిని బాత్రిక త్రోసివేసి రెండవ పద్ధతినే అవలంబించవలసిన అవసర మేమియులేదు ఈరెండు విధములూడ ఆయాసంగతులను సమయములనుబట్టి ఉపయోగపడవచ్చును.

మన సంఘ సంస్కారము నిజమైనదియు, స్థిరమైనదియు, గావలెనన్న, ప్రజల ను గూడ, మన తో గలుగుభాగినిపోవలెను. చదువు కొన్న కొందరికి మాత్రము సంఘ సంస్కార భావము లున్న జాలదు. ఈ భావము లన్నియు గూడ ప్రజలలో విశేష మందికి గలుగవలయును. ఇటుల గలుగజేయుటకు ప్రజల ఉద్దేయమును, దురభిమానములను దుర్మృతులను గనిపెట్టి, క్రమముగ వారిలో తరువు సుచావాసముజేసి వారియొక్క ఉద్దేయములను, సంఘసంస్కార మార్గముల జూపించి, దురభిమానములను, దుర్మృతులను బోగొట్టి, నిజముగ ప్రజలకుపయోగించు, సంస్కరణమును నవలంబించియుట జేయవలయును. ఇందుకుఇంకొక చదువుకొన్నవారికంటే, దేశభావములనుద్రువనిజతగలవారి సాహాయ్య మెక్కువ గావలయును. వీరికే ప్రజలవై విశేషప్రభువు, వారిలో ఎక్కువ పలుకుబడియును, ఉన్నది. కాన నిజముగ సంఘసంస్కారము గావలయునన్నచో, ప్రజలలోను, వైదిక పండితులలోను, తరచు, గలసి, సంఘ సంస్కార విషయములను, తర్జనభర్జనలనుజేసి, వారి సలబులకు, సలబులజేసి వారి నిశ్చయి బొందించవలెను. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న పని బహుస్వల్పము.

శమ్యకట్టులు:— కిరాంతులనందు శమ్యకట్టులు కట్టజేసినవి తెలియజెప్పును. వంగలక్ష్మీ ప్రతి యంత్రాణము ములందు 1400 మంది పనివాండ్లు సోమవారమునాడు శమ్యకట్టిరి. యుద్ధమువలన ధరణు పొచ్చుటచే రూ. 15 1/2 అనాదుకు చొప్పున జీతములను పొచ్చింపవలసినదని కోరగా హోర్లీ గాది నిరాకరించిరి. అంతవనివాండ్లు శమ్యకట్టిరి. యుద్ధవారమునాడు హోర్లీ గారు రోడ్డుమీద నడచుచుండ కట్టుచారులు వారి రాళ్ళతోడను మట్టితోడను కొట్టసాగిరి. ఈ సంగతి సాటినువారికి తెలిసి వెంటనే వారలెనిసహాయాధునిగిరి కూలిలు పడుకొనిపోయిరి. రహస్యాయందలి వెల్లగుటకు ఇషము యంత్రాణములందును అల్లరిగ నేయున్నది. మేనేజరు వాల్సెనుగారు నూటికి 10 చొప్పున యుద్ధకృతి నొసంగవచ్చునని. అయినను వారికి సంకోచము కలుగలేదు. 200 మంది మేష్ట్రీలు శమ్యకట్టిరి. అయినను పని జరిగిపోవుచున్నది.

14 వ తేదీన మూడుగుంటలకు పితాపురము ఆర్. సి. హెచ్. హైస్కూలు భవమున శ్రీ శ్రీ పితాపురము రాజా వారికి ప్రస్తుత్యమువారు శ్రీ చక్రవర్తిగారి జన్మదినోత్సవ జ్ఞాపకార్థముగ పి.వి.ఇ తిరువము నొసంగినసందర్భమును యింకొకరినుగొని వదనామృతమందలు తమసంబోధమును వెలిబుచ్చుట కోరక భగ్గ జరుపబడును. కొన్ని ఉపన్యాసములకు గానసభ వారికథలు జరుపబడును.

శ్రీ శ్రీ సాధు శేషయ్య బి. ఏ. :— శ్రీ శ్రీ సాధు శేషయ్య బి. ఏ. గారి గౌరవార్థము దక్షిణా రాష్ట్రము జిల్లాలో 1080 రూ.లు విద్యాధి కేరణము ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారి ద్వారా యుగలబడినది.

సూర్య చంద్ర గ్రహణములు:— కడదిన తనివామనాడు సంతాన మూర్త్యగ్రహణము కలిగినదట. అది ఉత్తరమేర మధ్యయమెరకా ఈశాన్యపు అక్షియాభాగము, ఉత్తరధ్రువభాగములందు గన్పట్టింది. హిందూదేశమున కనబడలేదు. ఈనెల 21-వ తేదీ రాత్రిని చంద్రగ్రహణము వచ్చునట. ఆ సూర్యగ్రహణము కన్నదిన బోధనే కనబడునట.

వరకట్నములు.

ఈవరకట్నమునే సా. ఫిలాలాభ ఆర్థికసంబంధ మైనదని నేనుకమాను ప్రాయగా, సంఘసంస్కారముల మన ప్రగల్భములను మాత్రము కొట్టుకొనువారిలో కొందరు, నిజమును గ్రహించలేక నాకు కట్నములు పుచ్చుకొను దురుద్దేశమున్నట్లు ఆలోపించి జవాబులు వ్రాసిరికాని యీసాంఘికభాధ పొడి మాటలవలన తీరదని యిటీవల కొంత స్వామధవమువలన కనిపెట్టితిని. మన సంఘసంస్కరణప్రియులు ఈక్రింది సంగతులనునూడ గవనించి, యీబాధను తోలగించుటకు, నెట్టిప్రయత్నములను చేసికో, మనమందరము చేయవలసినదో తమ ప్రతికలో తెలిపెదరు గాక.

విద్యా సంపాదనము దప్రయత్నజేయున్న ఒక వీర పిల్లవాడు, తన కోక భార్యను చిన్నతనములోనే కట్టిపెట్టవలదనియు అట్లు కట్టిపెట్టెదల, భార్య యెదిగి కాపురమునకు నచ్చేవరకు తనకు ఆత్మవాసు తాను పెద్దపరీక్షలు పాటు అనువరకు సామ్యు వెచ్చించి చదువు చెప్పించవలెననియు వివాహమైన తరువాత వారు చదువుచెప్పించక మానివేయుదురేనూ లేక వారి వాగ్దానము చెల్లించుకొనలేనూ యనుభవితో రెండు మేల రూపాయలు తనపేర బ్యాంకులో వేయుమని అనుట యేమిత్తప్పుడని? అట్లు ఈయనని మామగారు ఆపిల్లవానిని ఆపించినపుడు తనకొమార్త భవిష్యత్తెల్లము నాలోచించియెడల వాని విద్యకు భంగము కలిగించుట తల ప్రయత్నించవలెనని? ఆపిల్లవాడుగాని, వాని వీరతల్లిదండ్రులుగాని సామ్యు అడిగిన వారినేల నిందించవలెనని?

ప్రతిపిల్లవాని కంటే తన కొమార్తెకు, ఆస్తి విద్యయు గల పిల్లవాడు భర్తలయి యుండవలె నని కోరుచుండుట సహజము. ఈరెండు యోగ్యతలు కలవారు ఎవరు ఎక్కువ మొత్తమిచ్చిన వారి పిల్లకు వివాహము చేసికొనున్నారుగాని కలిగియుండును, రూప రేఖానిలసములనే చూచి వియ్యమున కిచ్చగించు చున్నారా? సాధారణముగా మనవైపున చాల మంది 18 సంవత్సరముల యీదుగల ఆడపిల్లలు కొద్దిగ చదువుట ప్రాయుటకంటే నెక్కువ విద్యాప్రవీణులు కాదు. ఎక్కువ విద్య చెప్పించుటకు తగిన సావకాశములు మన పెద్ద పట్టణములలోనే అరుదు. ఇకవరులకు న్నానుకూలమునకు వరకట్నము పెరుగుచుండును. వీరిలో బహుమంది, వరకట్నములకై ఉపాధ్యాయులను బాధించి వైకానులకు త్రోయించుకొనుచు, ఒక న్యాయుడైనచో గర్భిణికట్టు సంపాదించగానే కనీసము రూ. 11.6 లు కట్నము ఇచ్చినగాని వానికి వివాహము చేయమని చెప్పు తలదండ్రులను ప్రతిదినము జూచుచునే యున్నాము. ఇక వీరు అస్తిపరులు కూడ అయ్యెయెడల చెప్పవలసిన దేమున్నది. ఆస్తికొలది కట్నము జాస్తి కాబట్టి ఉభయకుటుంబముల వారు భాగ్యరంధ్రులైనయెడల ప్రమాద మేమిచ్చునని? అట్లు గొప్పకట్నము లీయలేక వారు అట్టివారితో సంబంధము వరులుకొనవలెను. వీనిలో నీతివాద్యమైన పని యేమిచ్చునని? బహుమతి కోడెనూడలను, ఎక్కువ మొత్తము నిచ్చువారికి ఏక్రయించుటలేదా! అయితే ఒక్క-భేదము మూత్రమున్నది. ఇట్లు వరకట్నముల ఆశించువారికి తమ పిల్లవానిభార్యయొక కీప్రుకాలములో గలించిన అంతలాభము ఆప్యకు, తమ చిన్నవానికి, పిన్నవయస్సులోనే అనేకసాయలు వేలకొలది కట్నములు రావచ్చును. ఇట్లంతా బంగారమే. పిల్లవనిపోయిన 15 దుమాతర దినముననే తిరిగి వివాహమును జరిగించుకొనవచ్చును. ఇది గాక సామ్యుకొను, పిల్లకు వివాహము చేసికొన దలచు వారు గర్భాభావమునకు మరి కొంతసామ్యు యేల యిగుగ కూడదు? పిల్లకు ఒల్లగని మాయగారిని పడేపడే బాధించి సామ్యు నేల లాగుచుండనూడదు? భార్యార్థరలకు ప్రేమ నిందించకముందే పిల్ల చనిపోవుచుండిన, ఆమె ఆత్మమాయ తల పండుగ చేసికొనుకూడదు? (4వేషము)

WANTED immediately a fully qualified sanitary Inspector on Rs. 40 for 2 months to work in cholera affected areas under the Taulk Board, Narasarowpet. Apply to the President, Taluk Board, Narasarowpet.
Taluk Board office, Narasarowpet, 7th June, 1918. P. Sri Hari Row, President.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

Story of the Offensive.
The Retreat From the Ailette.
French Manœuvre Described.

LONDON, June 1.
[4.55 A. M.]—Reuter's correspondent at French headquarters, telegraphing yesterday afternoon, said: Our retreat from the Ailette on the line north of Bericourt and Epargny was far more of a manœuvre by the French than a retreat by the Germans. The German advance at Soissons left us an awkward subject exposed to flank attack from the new German line between the Ailette and the Aisne. Consequently when the enemy pressure began we retired gradually fighting rearguard actions to a new line of defence, inflicting the greatest possible loss. The operation which broadens the base of the enemy's salient on the right of the enemy's main advance are stoutly holding the plateaux west of the Crise valley between Soissons and Hartennes. The Germans in the centre have not made serious progress in the last twelve hours. We are still holding firmly north and west of Rheims. Around which the Germans now hold almost a complete semi-circle. On the whole the enemy has gained nothing of importance on the whole battlefield during the past twelve hours. We are still holding in inferior numbers the enemy on the whole front.

Enemy Position on the Marne. The Attacking German Forces.

LONDON, June 1.—(6.50 P. M.)
Reuter's correspondent at French headquarters, wiring this morning, says:—On the western front of this salient the enemy continues his pressure over the great plateau west of the Crise valley and southward towards Neuilly St. Front which was about six miles from the nearest sector of the enemy line at midday yesterday. On the Marne the enemy holds the river bank for a distance of three miles east of Châtreaux, and German transport wagons can be seen on roads from the heights on the southern bank. It is probable that the enemy does not desire to progress southward beyond the Marne. The enemy continues to pour fresh troops into the struggle. The Germans have already engaged nearly the fifty divisions ordered to participate in the offensives originally planned on the Aisne, and another five have been engaged in the extension of the enemy's front north-west of Soissons. Among these troops are some of the best and most carefully trained Storm Divisions in the German army. Of the twenty three divisions composing Von Hutier's army (attacked on March 21st, fifteen have been identified among the troops carrying out the attack on the Aisne. Three divisions were withdrawn from the Picardy battlefield at the end of March brought up to strength and given a few weeks' strenuous training for a new offensive. There are several guard divisions in this army of shock troops who are too valuable to be exposed to bombardment, for long periods in the front line being quickly withdrawn as soon as their special task is accomplished.

Details of the German offensive. (Delayed in transmission)

LONDON, June 3.
[2.45 P. M.] Reuter's correspondent at the French headquarters telegraphing yesterday said:—The following details of the first day's fighting north of the Aisne are important because of the light they throw on the swift British and French retreat in the early hours of the 27th May. It has been already explained that the British held the front from Craonne to Bernicourt crossing the Aisne at Berryaube. The left of our line was formed by the Fiftieth Territorial Division which held California Plateau immediately above Craonne. Our left line was carried on by a French division which had already a very extended front along Chemin-Des-Dames.

The probability of German attack in this sector was fully recognised but the enemy gave no sign of intention until the bombardment began on the 27th May. Bad weather had hindered aeroplane observation work along the Aisne since March. The truth is that it was unnecessary for Germans to make noticeable preparations. They knew this front was lightly held and they estimated accurately the number of troops they would require to enfilade the line. Their initial success when they poured in streams of fresh divisions to pursue the advantage. But Von Hutier's method of attack makes it superfluous for troops required to exploit victory to appear on the battlefield until they are quite sure that the opening attack has succeeded. On a front such as the German line which is constructed to shelter a far larger number of troops than actually occupied it, it was not difficult for the enemy to put in the number of divisions necessary for the attack without a fresh digging close to the front which would inevitably have revealed his purpose.

To understand what followed it must be remembered that the French front under Chemin-Des-Dames in Ailette valley as well as on the crest used was in full view of the German artillery observers on the opposite line of the heights. The position of the French trenches was well known to the Germans. The French front was attacked in greater density than usual. Enemy artillery suffered heavily from our machinegun fire in crossing the valley but he was too great a strength to be held back by it and was on the crest practically in a stride. The Germans seem to have crossed the crest by a narrow neck uniting California and V. de la Croix Plateaux. In any case the first intimation of their presence that the British Division had, was the sudden appearance of a German column in their rear making its way down the steep slope to Craonne. The retreat was inevitable. The British and French line fell back to the river bank fighting all way in order to save unity of line. The British fifth and eighth divisions were swamped by the weight of German numbers and lost heavily.

On the night south of the river the Twenty-first Division and the neighbouring French division held firm. The British Twenty-fifth Division, which was in reserve sent

up supports early in the day so that all the British troops on the Aisne front participated in the battle. All British Divisions and also the French Division holding Chemin-Des-Dames had been engaged in and suffered heavily in the battles in Picardy and Flanders. As the retreat continued under attacks of a fresh stream of German Divisions our line became alarmingly thin. Reinforcements arrived in the evening and the line was reconstituted. Since then we have practically given no ground although constantly engaged with the enemy and the weight of the German attack has shifted to the other wing of the battle between Soissons and Chateau-Thierry. The same French Division which began battle on our right close to Bernicourt is still holding with us after a week of incessant fighting.

More Villages Retaken. Thirteen Enemy Aircraft Felled.

LONDON, June 8.
[1.10 A. M.]—Last night's French communiqué said:—Between the Ourcq and the Marne we successfully continued local operations. French and American troops extended their gains north of Vauzy to Chesny and captured Neuilly-la-Poterie and Bouresches, materially improving their positions on the front of Torcy-Bouresches. Between the Marne and Rheims the action against Bligny continued, resulting in the capture of the entire village and two hundred prisoners. During the day thirteen German aeroplanes were brought down and twenty-seven tons of bombs were dropped in the region of Roze, St. Eutier, and Soissons with good results.

Americans' Successful Attack.

[5.30 A. M.]—An American communiqué says:—In an attack northward of Chateau-Thierry yesterday morning we, in conjunction with the French, advanced our line southward of Torcy about a mile, capturing prisoners and inflicting heavy losses in killed and wounded.

Fruitful British Raid.

[1 P. M.]—A British communiqué says:—We raided a post last night north-east of Bethune, inflicting casualties and capturing a machine-gun without losses.

Another Successful Raid.

[12.45 P. M.]—A British communiqué says we took a few prisoners last night in a successful raid in the neighbourhood of Bulloch. Our patrols inflicted casualties in the Strazelle sector. Hostile cannonading was active northward of Albert and south of Arras.

Fighting Proceeding with Unequalled Bitterness.

LONDON, June 2.—(4 P. M.)
PARIS.—A Havas correspondent at the French front telegraphing yesterday evening says:—Fighting is proceeding with unequalled bitterness but the weight of our reinforcements is beginning to be heavily felt. The German advance between Rheims and Chateau-Thierry has been held while our resistance is beginning to be victorious between Soissons and Marne. Germans are also beginning to throw in new divisions of which fifteen were identified on the 30th May not including reserve. Valiantly aided by British divisions we are now combating the formidable assault by over forty-five divisions. It is no longer doubtful that Germany again seeks on this new battlefield a decision which has always escaped her.

German Aerial Activity, Hospitals bombed

LONDON, June 3.
[4.35 A. M.]—The German aeroplanes have been very active recently in bombing our rear especially hospitals and rest camps. Five were killed and ten wounded by bomb in the camp at Villers Cotteret on the 27th May and numerous aeroplanes returned in the evening. The first bomb fell on an hospital. Canteen and a nurse was buried in the ruins. A party of nurses and territorial's belonging to the camp staff were bombarded mercilessly till three in the morning and aircraft descended very low. Nurses took refuge in a cornfield and sheltered under trees round which they moved continually as the aircraft circled above. Other aeroplanes arrived at daybreak but the French aeroplanes soon arrived and dispersed the raiders bringing down five.

Germans Bomb British Hospital. Terrible Scenes.

LONDON, June 1.
[6.30 A. M.]—Correspondents at headquarters describing the bombing of a British hospital on "Corpus Christi" morning mentioned by Reuter's correspondent yesterday says:—German airmen lit a flare to make sure of their target. The bomb smashed the upper storey of the hospital. Timbers and masonry crashed into the lower floors, killing and burying patients, including an officer who was undergoing an operation. A doctor describing the scene says nothing more terrible could be imagined than the nurses and surgeons gathered round the unconscious patient, all being buried in the ruins and killed. Almost immediately the whole hospital wing was ablaze. The staircase to an adjoining building was destroyed, and patients here had to be rescued by ladders. While rescue work was in progress another raider dropped five bombs in the vicinity, but fortunately without doing harm. Then a long range gun started shelling the adjoining village and several "Waco" were killed in a shelter. The bombed hospital stood in an isolated conspicuous position and no military establishments were near.

Operations in Neighbourhood of Vieuxberquin.

LONDON, June 3.
[4 P. M.]—Reuter's correspondent at the British Headquarters telegraphing to-day says:—Operation in the neighbourhood of Vieuxberquin was completely successful and has given us some high ground and two farms which had been converted into strong machinegun posts. Our casualties were light although enemy resisted with considerable obstinacy. Our raid east of Tilloy on night of 1st June was a most daring enterprise. We penetrated more than a thousand yards and entirely cleared out four hundred yards of German trenches bombing all dugouts and blowing up heavy trench-mortar which had been troublesome. Prisoners estimate that an entire German company was wiped out.

Allies Counter-Attacking. Villages Recovered, Prisoners Taken.

LONDON, June 7.
[5 P. M.]—A French communiqué says:—North of Montdidier and west of Noyon we carried out several successful "coups de main" and took prisoners. North of the Aisne we, by a night attack, captured the village of Leport, west of Montenois. South of the Aisne we improved our positions south-east of Ameliz. Between the Ourcq and the Marne we continued local operations. In the region of Neuilly-la-Poterie we increased our progress and captured the village of Vinly north of Clignon, also the woods east of the station of Neuilly-la-Poterie. We also gained possession of the outskirts north of this village. Further south American troops gained ground on a front through Torcy, Bellau, and Bouresches. West of Chateau-Thierry a spirited attack gave us Hill 204. Between the Marne and Rheims British troops acquired a footing in the village of Bligny, inflicting heavy losses on the enemy. We took one hundred prisoners in these actions.

Marshal Haig's Aviation Communique

LONDON, June 8. [11.50 P. M.]
In a communiqué with regard to aviation Marshal Haig says:—Bombing was active on both sides on the 7th June. We dropped 23 tons of bombs on railway junctions, aerodromes and camps beyond the German lines. We brought down twelve enemy machines and drove down seven out of control. Three British are missing. Flying was impossible on the night of the 7th and 8th.

23 Enemy Aircraft Felled.

LONDON, June 8.—(12.35 A. M.)
In a communiqué with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—We brought down fourteen enemy machines and drove down eight. Anti-aircraft guns forced another to descend. One British machine was lost. We dropped twenty-eight tons of bombs in the day day-time on Thursday and eleven tons during the night on targets which included Valenciennes, Lecateau, Busigny and St. Quentin.

French Improve Position. Violent Enemy Attacks Shattered.

LONDON, June 8.
[4.30 A. M.]—A French communiqué says there was rather great artillery activity on the front south of the Aisne notable in the region of Faverelles. We improved our position southeast of Ambleny. During the night we continued our pressure south of the Ourcq and made new progress. We carried our lines out as far as the western outskirts of Dammarie to the east of Chesny and over a kilometre north of Neuilly-la-Poterie. We took fifty prisoners further south. The enemy twice violently attacked positions on the Bouresches Le Thillot front but the attacks were shattered with heavy losses. The night was relatively calm elsewhere.

German Offensive Spent. Allies Successfully Attacking.

LONDON, June 8.
Now that the force of the German offensive is spent the Allies are gaining a turn at attacking and gained successes in local operations yesterday all along the line capturing villages which will be useful positions in opposing the enemy's narrow wedge. The most important gain was the recapture of the broad Hill 204 west of Chateau Thierry dominating the town and the river height. It is 450 feet and it interposes an obstacle to advance in the direction La Ferte Sous Jouarre which is believed to be one of the initial goals of the German attack and will hamper enemy strategy aiming to secure a position on the Marne to cover subsequent advance to Paris. The Germans still hold the heights north of the Marne from Chateau Thierry to Dormans but apparently have lost the important spur running along the river to Paris from Hill 204 to Charly Sur Marne.

Comments on the German Attack.

The Americans took a conspicuous part in the success at Hill 204 while the British distinguished themselves by capturing Bligny between the Marne and Rheims. The great extent of front still leaves room for manœuvre and fresh surprises and the fact that the Germans are not fortifying themselves between the Aisne and the Marne indicates that they shortly contemplate a fresh rush. With the Allies barring the road to Amiens, Calais and Paris it is thought not impossible that General Ludendorff will deliver the stroke where he believes he will find the allies least prepared, for example, in Lorraine. It is noteworthy that the extent of the German advance is less than that in the battle two months ago and the capture of guns is only one half of the captures in the previous battle while the total prisoners claimed by the Germans is roughly about the same. Thus in spite of the enemy's great advantage in numbers and strategic position the surprise of the second stroke was much less damaging to the allied strength which it is the enemy's chief object to break. Hence warnings are now being given to the German public that victory can only be attained by slow stages.

French Improve their Lines.

LONDON, June 9.—(9.35 P. M.)
A British communiqué says:—The French improved their line in the neighbourhood of Lezore by a successful local attack, taking a few prisoners. We raided a post in the Strazelle sector in daylight, taking nine prisoners.

Italian Front

Allied Activities. Austrian Trenches Raided.

LONDON, June 7.
An Italian communiqué says:—We entered trenches fronting Mont do Valbella and captured fifty prisoners and six machine-guns. A French surprise attack captured twenty-one prisoners on the Sisenol front. We set fire to shelters and blew up a large ammunition dump in the Tonale region. Our aeroplanes dropped five tons of bombs on military objectives.

Great Britain

Zeebrugge Sluices Damaged.

By Aerial Bombardment.

(Delayed in transmission)

LONDON, June 2.
[11.30 p.m.] The Amsterdam "Telegraaf" Frontier correspondent states that aerial attack on Zeebrugge cables on 31st May partially destroyed the Dejaeger Works engaged in repairing guns and sorting ammunition. Numerous soldiers and a few civilians were killed. Zeebrugge sluices cannot yet be properly used.

A Zeppelin Brought Down.

London, June 2.

COPENHAGEN:—It is reported from West Jutland that on 1st June a British Destroyer brought down a Zeppelin in the North Sea.

Britain Thanked by Vatican.

London, June 2.

ROME:—The Vatican has thanked Britain for the willingness with which she accepted the proposal not to bombard Cologne on Corpus Christi day.

Luxury Tax Proposals.

Deleted from the Bill.

(Delayed in Transmission).

LONDON, June 3. [9.45 P. M.]

In the House of Commons the Luxury-Tax proposals were deleted from the present budget Mr. Bonar Law undertaking to bring in a separate bill on this subject.

Bank Amalgamation Recommendations.

Legislation to be Passed.

London, June 3.

[9.25 P. M.] In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that recommendations of the Committee on bank amalgamations would be carried out by legislation. Meanwhile the Committee including Lord Inchcape would advise regarding the desirability of any of the postponed amalgamation schemes.

Leave for Mesopotamia Soldiers.

Question and Answer.

LONDON, June 4.

In the House of Commons Sir Rutherford asked for an assurance that all men who had been in Mesopotamia for two years would have early leave in England or at least in India.

Mr. Macpherson replied that he was communicating with General Marshal on the subject. General Marshal was fully alive to the desirability of granting leave whenever possible and men who had been longest in Mesopotamia received first consideration. But owing to the military situation it was impossible to give a definite undertaking.

Imperial War Conference.

LONDON, June 3.

[12.20 A. M.]—The Press Bureau states that it is expected that the meetings of the Imperial War Cabinet and Conference will begin in the next few days. The majority of the representatives have already arrived.

Birthday Congratulations from General Haig.

The King's Reply.

London, June 4.

[2.20 A.M.] Replying to birthday congratulations from Marshal Haig, His Majesty says:—"In these days my heart is more than ever with my troops. I know how splendidly they are now fighting and come what may, the national spirit will carry us through to a triumphant end."

Exchange of War Prisoners.

3 British Delegates Announced.

London, June 3.

[6.10 P. M.]—In the House Commons Mr. Bonar Law announced that the Home Secretary, Lord Newton and General Belfield would be British delegates to the Hague with the widest discretion in connection with exchange of war prisoners.

More Birthday Honours.

LONDON, June 2. (7.10 p. m.)

The "Gazette" contains the following birthday honours:—To be Privy Councillor:—Earl Denaghmore for special services rendered to the Government of India in connection with the visit of Mr. Montagu. To be G. C. B. Vice Admiral Wemyss. To be K. C. B. Surgeon General H. D. Rolleston, Lieutenant Colonel Sir F. E. Ponsonby and Sir H. G. Frank Director-General of Lands War Office. To be G. C. V. O. Ccl. Sir W. R. Lawrence, Sir E. Poynter and Lieutenant General Sir Alfred Keogh. To be companion Imperial Service order:—E. Bandara, former commissioner of Requests, Kalutara, Ceylon.

Honours.

LONDON, June 3.

[6.10 P.M.]—The "Gazette" announces the following honours.

To be K. C. M. G. Richard Lake, Lieutenant-Governor of Saskatchewan.

John Hazen, Naval Minister of Canada.

Timothy Coghlan, late Agent-General for New South Wales.

Professor Cadman, for services in connection with oil-bearing lands in colonies and, Edward Mitchell, leader of Victorian Bar.

Obituary.

London, June 3.—[8.25 P. M.]—The death is announced of Sir William A. Johns.

LONDON, June 4.—[1.15 p.m.]
Mr. Frank Burney fourth engineer of the steamer "Somalia" has died at Ocheater of bubonic plague.

France

General Foch's Optimism.

TALK WITH A DEPUTY.

LONDON, June 2.

(2 P. M.)—PARIS:—The Deputy M. Daubigny, Member of the Army Commission, who has returned from the front informed his colleagues that General Foch told him that the "Offensive of the 21st March" required eight or ten days to re-establish the situation. The present offensive began on Monday. We are therefore at the sixth day. Draw your own conclusions. This is interpreted as meaning that General Foch reckons that in a few days enemy will be stopped and situation re-established.

37th Gotha Raid on Paris.

MOST VIOLENT BARRAGE.

LONDON, June 2.

(3.30 P. M.)—PARIS:—This morning's air raids was the thirty-seventh Gotha raid on Paris. The barrage was one of most violent yet put up and it is reported that only one Gotha penetrated the defences. Four persons were seriously injured. A huge abandoned Gotha was captured near Evreux. Par-De-Calais on 29th May. Some of the crew were taken prisoners later.

America

A Millionaire's Wife

Sentenced for 10 Years

For Espionage.

LONDON, June 3.

[7 A.M.]—Kansas City.—Mrs. Rose Aster Stokes, wife of the New York Publicist and Millionaire Mr. James Phelps Stokes, has been sentenced to ten years in penitentiary under espionage law. She was for long a picturesque figure in the socialist movement.

The Red Cross Fund.

LONDON, June 3.

WASHINGTON:—The Red Cross Fund amounts to one seventy million dollars as compared with a hundred millions which was requested.

U. S. Transport Torpedoed.

LONDON, June 1.

(Delayed in Transmission.)

[2.45 P. M.]—WASHINGTON. Admiral Sims reports that the transport "President Lincoln" of 18,000 tons, homeward bound, has been torpedoed and sunk. No details are given.

Central Powers

German Safe Conducts.

To Two Dutch Ships.

LONDON, June 3. [10.20 a. m.]

(Delayed in Transmission.)

HAGUE.—After protracted delay, Germany has granted safe-conducts to two steamships to proceed to America in exchange for vessels of similar tonnage from America carrying freestuffs in accordance with the United States offer when Dutch shipping was taken over.

Britain's Naval Superiority

German Expert's Admission.

LONDON, June 2.

(5.50 p.m.) AMSTERDAM.—Writing in the "Berlin Tageblatt" on the anniversary of the battle of Jutland the well-known naval critic Captain Perseus says:—"It is opportune again to realize now seriously Britain must be taken as an enemy. She has never yet lost a war. She has triumphed at the end of every campaign and statements such as the second Skagerrak would shatter the British naval domination merely anger the German naval authorities, many of whom have already found the British brave and strong opponents and who know that our utmost strength will be needed to beat them off in the event of another encounter."

Japan

Siberia & Japan.

The Present Duty of Japan.

LONDON, June 3.

A "Daily Mail" telegram from Tokio says:—"The view of competent circles is that while decision to intervene in Siberia remains in abeyance immediate steps should be taken to help Siberian population with necessary commodities like boots and clothing before German do so."

General

Dutch Ships Bound for East Indies.

An Announcement by the Dutch Government

LONDON, June 4.

[1.35 P. M.]—The Netherlands Government has announced that the convoy "Noordam" carrying Government Officials to Dutch Indies, army officers and Government supplies and the "Benfkalik" as coaler escorted by the battleship "Hertog Hendrik" and the Auxiliary Cruiser "Tabanan" will sail from Texel in the middle of June for Dutch Indies via the Cape. Warships will carry only military personnel and military stores. No mails will be carried and no search of convoy be tolerated but usual formalities regarding showing papers will be observed in the event of meeting any belligerent warship.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

INDIAN WAR LOAN, Rapid Sales.

SIMLA, June 8.

The Second War Loan continues to be taken up rapidly. Sales up to 7th instant amount to no less than 12,14,00,000 distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	6,00,00,000
Bombay	2,80,00,000
United Provinces	1,03,00,000
Madras	98,00,000
Punjab	48,00,000
Minor Administrations	37,00,000
Burma	31,00,000
Central Provinces	10,00,000
Bihar and Orissa	8,00,000
Assam	20,000

CALCUTTA, June 8.

The sales of war bonds at Banks and Government Offices up to the 8th June, 1918, amount to Rs. 12,46,01,300 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	6,06,82,500
Bombay	2,89,58,800
United Provinces	1,02,73,000
Madras	98,13,300
Punjab	49,28,200
Minor Administrations	46,99,500
Burma	33,12,400
Central Provinces	10,50,100
Bihar and Orissa	8,61,900
Assam	21,500

Calcutta

MILL STRIKES.

Manager Pelted.

CALCUTTA, June 7.

Two mill strikes are just reported from Serampore. The coolies of Banga Laxmi Cotton Mills, numbering about 1,400, struck work on Monday. They demanded War bonus at the rate of 1½ anna per rupee which the manager Mr. Harkly refused and hence they struck work. On Wednesday while Mr. Harkly was passing along the street he was pelted with stones and mud by the coolies. The police being informed went to his help when the coolies dispersed. Trouble is also brewing at Wellington Jute Mills, Rishra. Mr. Wanless, manager, offered his coolies ten per cent bonus, but they were not satisfied and some of the malcontents numbering about 200 struck work. The mill is carrying on work without the strikers.

Charge Against an Ex-Secretary.

CALCUTTA, June 8.

The fifth Presidency Magistrate today heard a case in which E. E. Hare, late Secretary, Bengal Bonded Warehouse Association, is charged with criminal misappropriation. There were three charges. In the first case he was alleged to have sold some iron joints and misappropriated Rs. 862. In the second case he sold some other articles and misappropriated the sale proceeds, and also used for his own use certain cash. The case was adjourned till the 24th.

Cheating Bengalee Students.

Accused Sentenced.

CALCUTTA, June 9.

Yesterday evening the Fourth Presidency Magistrate delivered judgment in the case in which Dasarath Ghose was charged with cheating some Bengalee students by taking money from them on the false pretence that he could get them posts as Deputy Magistrates. The accused succeeded in cheating some ten graduates and undergraduates. The Magistrate in his judgment observed that the "modus operandi" of the accused showed both striking originality and signal effectiveness. The accused did not hesitate to utilize for the purpose of cheating the names of high Government officials amongst who were the Hon'ble Sir Henry Wheeler, the Hon'ble Mr. J. G. Cumming, the Hon'ble J. H. Keer, Mr. W. R. Gourlay, Sir John Woodroffe, Mr. Justice Tuenon, Dr. Thornhill, Mr. Fraser, Mr. Jenkin, Col. Maynard, Dr. Stiene, Col. Deare, Col. Green Captain Vaux, Sir William Maxwell, Mr. Edgeley, Col. Bird, Mr. Dobbin, Mr. Daly and Mr. Hyde. The prosecution examined the above officials to prove the falsity of the representations made by the accused. The accused had handled the fraud with great skill and ingenuity and had no scruples in dragging in all, high and low, in the prosecution of his nefarious designs. Such men were a pest to Society and should be treated accordingly. The accused was sentenced to two years rigorous imprisonment for cheating.

United Provinces

U. S. Silver for India.

ALLAHABAD, June 8.

It has been previously announced that the Government of India are receiving large quantities of silver from the United States under arrangements entered into with the American Government and the mints are busily engaged in coining metal already delivered. Further quantities will be arriving continuously and it is understood within the next few weeks silver to the value of over Rs. 13 crores will be received. These deliveries will be followed by still further large consignments.

A Conference of Registrars of Co-operative Societies.

ALLAHABAD, June 8.

It is understood that proposals are under consideration for the holding of a Conference of Registrars of Co-operative Societies at Simla towards the close of the rainy season. Definite date will be fixed during the course of this month. The Conference will thus meet after two years and will finally advise the Government of India in disposing of the report of the Co-operative Commission.

Bombay

The Interruption of Reuters. Effect in Rangoon.

BOMBAY, June 7.

(Delayed in Transmission).

Dissatisfaction is felt here at the way Reuter telegrams were interrupted for several days without anything being said as to the reason until the belated issue of the wires to-day. The explanation is "cable delays," but Censor has so often held up messages simply because they contained bad news. That no news has come to mean bad news with large sections of the people. Consequently the bazaar here has been full of wild rumours during the past few days and in the share bazaar there has actually been buying and selling as a result of the widespread belief in them. All this might have been avoided by a timely notice that the non-receipt of the usual flow of news was due to cable interruptions of the normal kind and not to the suppression of telegrams.

South India

Indian War Loan.

A Bangalore Meeting

BANGALORE, June 10.

Sirdar Kantaraj Urs C. S. I., First Councillor to Government of Mysore will preside at a public meeting which will be held at Bangalore on Wednesday next to popularise the second Indian War Loan. The Dewan, Mr. W. C. Rose and others are expected to address the meeting.

Encouraging Recruiting in Pudukotah

Pudukotah, June 8.

The Dewan Peishkar has notified that all Tahasildars, Revenue Inspectors, vattam officials should render every help to the recruiters appointed by the Durbar to recruit men for the army failing which they would be adequately reprimanded. He further requests the Mirasidars in villages who have influence with the villagers to use it in inducing them to enlist.

Gold Dredging Proves a Failure.

Great Scheme Abandoned.

CALCUTTA, June 10.

It is reported from Nilambur that the attempts to dredge for gold in that stream having proved fruitless, the promoters of the enterprise have decided to stop operations and sell away their concern. The history of this project is of interest. Over a decade ago a company called the Pacerius Gold Dredging Syndicate was formed with a fairly large capital to work the Nilambur river for gold dust, and an Australian Mining Engineer was put in charge. Expensive dredging machinery and other appliances were provided and for a time operations went forward with a great swing, but yielded little of valuable substance searched for. Then the expert Engineer left and the work was persevered in by others, but still to little purpose. Recently the enterprise was taken over by yet other confident persons and these too have now had to confess failure. On the other hand natives of the country as is well known, have for centuries successfully washed for gold in stream beds, paddy fields and hill-sides in the Nilambur valley. The family of the Nilambur Rajah, from almost time immemorial have employed Kudans, a primitive jungle tribe, to wash for gold in the streams. The earth is sifted and drained in a wooden receptacle, shaped somewhat like the carapace of a turtle, until the gold stands out from the iron and sand. The golden particles are then separated with a grain or two of quick silver which is rubbed into them and put in a piece of tobacco leaf, which, being put in a crucible or between two pieces of live charcoal the heat evaporates the quicksilver and admits of the gold being taken out in a pure state. During the past decade many thousands of rupees have been wasted in the endeavour to improve upon these simple time-honoured processes and one more chapter has thus been added to the long story of gold mining and gold washing failures in the Nilambur and Wynad regions.

THE CONGRESS PRESIDENTSHIP.

The "Maharatta's" Comment on "New India's" Statement.

POONA, June 9.

Appropos the announcement in "New India" that Mr. Tilak does not wish to occupy the chair of the forthcoming special session of the Congress but prefers that the session should be held in Bombay and presided over by the Raja of Mahmudabad the "Maharatta's" statement is not so explicit. It says:—We can understand the desire of the people that Mr. Tilak should preside, but there are other considerations also why a different course may be followed. The paper adds:—It seems to us that the whole discussion on the venue of the Congress and the presidentship are premature especially in view of the declaration of Mr. Montagu that the scheme of reforms will not be considered by the War Cabinet till the autumn next owing to the preoccupations due to the war. There is time enough we think, for betting on the names of the candidates in the running for the presidentship.

Punjab

Press Communiqué.

LAHORE, June 10.

At a time when public meetings are being held throughout the province to give effect to the resolutions of the Lahore War Conference on man-power it is desirable to give an indication of one direction in which public co-operation might be helpful in securing the requisite number of recruits.

With an army daily gaining in strength a corresponding increase in the medical personnel become an imperative necessity and the demand for medical men for service with our large armies in the field has steadily grown. It has therefore become necessary to consider seriously what the Punjab has done in the past and what it is capable of doing in the future in the way of providing medical aid for those of its sons who are risking their lives on the battle-fields of France and Flanders, Mesopotamia, Palestine and Africa.

Since the war commenced the Punjab has surrendered 32 I. M. S. Officers, 21 military assistant surgeons, 90 Civil Assistant Surgeons, 195 civil sub-assistant surgeons, but of the later only 30 out of a total strength of 500 have up to date accepted liability for field service the rest doing duty in Indian Contonments. It has also trained 536 dressers for service with medical units in the field. It is not possible for the province to surrender any more I. M. S. officers or military assistant surgeons as it has now reached the irreducible minimum and most of these few left are physically unfitted by age etc. for field service. Civil Assistant Surgeon in temporary employ have shown commendable loyalty and have come forward to an extent that has gone beyond earlier expectations though perhaps more of those in permanent employ might have been expected to follow so good an example.

On the whole so far as I. M. S. officers and military and civil Assistant Surgeons and military dressers are concerned the Punjab can claim, to be justly proud of its contribution. This is not however the case with its Sub-Assistant Surgeons. Although 195 are serving in the military department, only 30 have volunteered for field service; and the men of this class as a whole, in spite of the very generous terms offered, have shown great unwillingness to serve with troops even in India and have only done so because of departmental pressure or under the terms of their bond.

The King Emperor's message has given them a unique opportunity to rehabilitate themselves in the opinion of the authorities and the public but they have hitherto failed to take advantage of it. Since the appeal was made not a single Sub-Assistant Surgeon has offered himself. The conduct of the newly passed men is, in this respect, as unsatisfactory as of those already in the service and their attitude cannot be considered as unworthy of the province which within the last year has supplied over 1,20,000 voluntary recruits to the army.

It is for the public to judge if these thousands of men recruited for the field if sick or wounded on service ought to be denied the comfort of receiving medical aid from their own people, who refuse to accept the obligation of duty and humanity to go with them into the field. The Government has done all that is possible to make up for this deficiency of Indian medical men by employing medical men from other countries but Indian soldiers have a right to the service of their own countrymen, speaking their own language and understanding their needs when fighting for their country in this great war. Having failed so far to induce qualified sub-assistant surgeons to come forward the authorities have even asked the third year students to volunteer for active service. They were offered the same conditions as men who had qualified but though all the third year military students and 4 Burma and 4 N. W. Frontier province students came forward not a single Punjabi civil student answered to the call. After the Lahore War Conference about 15 of the 24 men who passed out this year were met by the Inspector-General of Civil Hospitals and by the Principal of the College; the message of the King and Prime Minister to the people of India were explained and their plain duty to their people made clear to them, but only one volunteered for military service, though many of them as well as of the third year students have been receiving scholarships from Government without which they could not have pursued their studies.

The Sub-Assistant Surgeons permanently in the military department and the few who have volunteered from the civil department have served with distinction and it might be added with profit to themselves in the field. That fact shows up in greater relief, in the case of those who have refused to volunteer the want of public spirit and of sympathy with their brethren in the field who may for all they care be led to death or go unhealed for want of the medical aid they could render.

This statement of the facts is intended for the information of the Public in the Punjab and it is hoped that public opinion will be exerted in such a way that the stigma attaching to this body of medical practitioners serving under Government may be wiped out and that they will even now come forward in numbers sufficient to enable the military authorities to cope with the demand.

Latest Telegrams.

LONDON, June 9.

[2-30 A. M.]—The French communiqué says:—There was sharp artillery fire in the region of Hangard-En-Santerre between Oise and Aisne and south of Aisne. We continued our progress in the region of Neuilly and Bussières and entered the village of Eloup. Enemy attempted to wipe out our gain yesterday on Chezdammard front but their violent counter-attacks were shattered and we entirely maintained our gains.

LONDON, June 9.

[1-15 P. M.] British communiqué says:—Last night we made successful raid southward of Beaumont Hamel taking thirty prisoners. Successful French raid northward of Bailleul took a few prisoners. We repulsed raids southeastward and eastward of Arras in the neighbourhood of Givenchy-Lez-Labasse. There was hostile artillery fire above normal between Villers Bretonneux and Albert and between Givenchy and Robecq.

London, June 9.

[4 30 A. M.] Northwest of Chateau-Thierry hostile attacks on front of two miles during the night after artillery preparation were repulsed with heavy enemy losses. The enemy did not reach our lines any where.

ఇంగ్లండు

ఫ్రై డిలమార్కము.

లండను, జూన్ 8:— ప్రజలమందీరమున బోనగ్లాగా రిట్లు ప్రకటించిరి. యుద్ధఫై డిలను మార్పుకొనుచున్నట్లు శక్త ముద్రితములను ప్రభువుగారును జనరలు లెట్టిగారును పోగునకు బోయెదరని బోనగ్లాగారు ప్రజలమందీరమున బలికిరి.

విరుదములు.

శ్రీ. సి. ఎం. జి.

రిచ్చరేకుగారు - లెట్టిసెంటు గవర్నరు - సాస్యెరును బానుచుజుగారు, కెనడా నాకాదళములె.

టి మోటికోగనుగారు, న్యూసౌరువేల్సు ఏజెంటుజనరలు (వెనక)

ప్రాఫెసరు కాడ్మరు, ఎడ్వర్డు మిచెలుగారు.

వర్ధంతి అభినందనములు

లండను, జూన్ 4:— మార్షలు హేగుగారి అభినందనములకు ప్రత్యుత్తరముగా శ్రీచక్రవర్తిగారిటుల వ్రాసిరి. "ఈ రోజులలో నేను నిరంకిరమున నావైస్యమునే స్మరించుచు దును వారెంతలెస్సగా పోరుచున్నదియు నేనెరుగుదును. ఏది ఎటులైనను మనబాతీష బావము మనకు విజయము నొసంగగలదు."

అగ్లనాకాదళాధిక్యత.

లండను, జూన్ 2: జట్లండు సంగ్రామ వర్ధంతి దినమున కెప్టెను వెర్నసుగా రిటుల లెట్టిను లెట్టిను ప్రకటించిరి. అంగ్లేయుల కెంతటి మేటిలిఫుల మనము మోలగమనింపలేను. వారింతకు కొక్కచోటను సూడ విజయము కాలేదు. ఆ గ్లయుల వైర్యసాహసములు జగ్గున నాకాదళాధికారుల కిదివిరే విదితమైనవి. వారింకొక సారి తననానన మన ముద్ధిక సామర్థ్యముతో పోరక వెళ్లకూడదు.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ.

లండను, జూన్ 8:— వార్తాసంఘము వారిట్లు లెట్టిను బరచు చున్నాను.— ఇంక కొలది దినములలోనే సామ్రాజ్య యుద్ధసభయు, ములితవర్ధసభయు ప్రారంభ మగునని తలంపడుచున్నది (లెట్టినులో ననేకు బప్పుడే చెప్పినవియున్నాను.

భోగమునాకన్ను

లండను, జూన్ 8:— ఈలన్ను విధించుటకు కాసనమిపు దుపపాదించుడదు. ముం దుపపాదించుటకు నని బోనగ్లాగారు నడిచిరి. బొంబులను కలుపుటకు సూర్వీక సంఘము వారి సూచనలు కాసనము చేచుబడును. ఆసంఘములో ఇంచి శేపు ప్రభువు సూడ నుండును.

హాలండు

హాలండు నౌకలు.

లండను జూన్ 8:— ఆమెరికానుండి 2 నౌకలను ఆహార పదార్థములతో హాలండునకు పంపుటకును హాలెండు నుండి వానికి బదులు 2 నౌకలను హాలెండువారు ఆమెరికాకు పంపుటకును ఆలెండు కొరతనములకును జరిగిన ఏర్పాటు ప్రకారము హాలెండు నౌకలు ఆమెరికాకు సురక్షితముగా పోవుటకు ఇర్యములు పూచీవడిరి.

హాలెండునౌకలు.

లండను, జూన్ 4:— మార్షలు, లెంగుకల్సు, హెర్టాగు హెండ్రు, టబ్బున నౌకలు జూన్ 3న లో తేగ్లనుండి శేపుదారిని దెవిఇండినుకు బయలుదేరునని హాలండుకొరతనము వారుప్రకటించిరి. యుద్ధనౌకలు సైనికులను సైనికోపకరణములను మార్షమె గొనిపోవును. టపాలు పంపబడువు. యుద్ధసంబధుల యుద్ధనౌకలు తారసిలింపుడు కాగితములు మార్షము చూపబడును. తనిభి పనిచిరాదు.

జీబ్రుజీవె దాడి.

ఆమెర్షుడం, జూన్ 2:— దాడివలన నౌక ఆయధ నిర్మాణశాల నాశనమైనది. చాలమందికి బెబ్బు తగిలినది. జీబ్రుజీవెలు పాడైనవి.

జస్టినును నేల గూల్పుట.

కోపెనుహాగను జూన్ 2:— ఈనెల 1-వ తేదీని జట్లండు యుద్ధ ఆంగ్లయుద్ధనౌక లొకజస్టినును నేలగూల్పును.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రోజువారీ యుద్ధమునకు. వృత్తిపనులు లేదు. ఈ యుద్ధబుణము వృత్తిములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలీయబడును. 1925 సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును వృత్తిములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తు యంత్రాంగమునకును పిని పంపి మీ పేరువ్రాసి పంపును.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు జ్యూనియారిటీ,.....1918.

కో కా థి ప తి,

ప్రియమైన ఆయా,

ఇందులో.....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోసం యుద్ధబుణవృత్తిమును (ప్రామిసివోటు *) మేకదాని నిష్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ వృత్తి సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర ముందనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములలో వాపసు చేయవలయును.

ప్రజలలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయును.

తేదీ.....చిలాసము..... (స్వస్థముగ వ్రాయుదు.)

వి రో పా మ హ నం గ్ర మ ము

మిత్రమండలివారు జర్జనులను తలపడుట

చాల గ్రామములను నైనికులను పట్టుకొనుట

(౧)
(రైతుకు ఏ జన్మి.)

ప్రాస్తు

మిత్రమండలి ప్రకటనములు.

లండను, జూన్ 1:— పరాసువా రిలుల తెలిపిరి. మాంటిడిదరు తుత్తరమునకు నాయకుడు పడచుటకు మేము తల పడి చాలచుండిరి పట్టుకొంటిమి. ఎయిసుతుత్తరమున రాత్రివేళ మేముతలపడి ఘంటావేయి పశ్చిమమున నుండిన లెహోద్దగ్రామ మును పట్టుకొంటిమి. ఎయిసుతు దక్షిణమున ఎమిలెజుతు ఆగ్నే యమున మాస్థానములను బలపరుచుకొంటిమి. ఆర్కుమూసెను లకు మధ్య చిల్లరపోతులు జరిగినవి. న్యూరీ-లా-పోట్రి ప్రాంత మున మేము ముందునకేగి క్లిగ్నును తుత్తరమున విస్తీర్ణమునను పట్టుకొంటిమి. లాపోట్రికి తూర్పుననున్న ఆడవులనుగూడ తలపరుచుకొంటిమి. ఆగ్రామమున తుత్తరపరిసరము గూడ మా వశమైనది. ఇంకను దక్షిణమున టూరీలెలో బోరెస్సెను ప్రాంతమున ఆమెరికావారు కొంతస్థానము నాక్రమించిరి. ఛాటూ థైరీకి పడచుట మేము తీవ్రముగపోరి 204-వ గుట్టను పట్టు కొంటిమి. మారను రెయియ్యలకుమధ్య ఆంగ్ల సేన విలిగ్ని నాక్ర మించి క్రైస్తవులకు చాలనష్టమున కలిగించెను. ఈ ప్రాంతము ఆలో మేము 100 మందిని పట్టుకొంటిమి.

మరిచెక్కు గ్రామములు వశమగుట.

లండను—జూన్ 8:—గరరాత్రి పరాసువా రిలుల ప్రకటించిరి. మాలను ఓర్కులకుమధ్యమారు విజయము కలిగినది. నాలీకుత్తరమున బెస్సెరెరుకును ఆమెరికా పరాసుసేనలు తల పడి న్యూరీలాపోట్రి బోరెస్సెనుల నాక్రమించి టూరీలెలోలె స్సెను రంగమున రిమిస్థానములను బలపరుచుకొనిరి. మారను రియ్యలకు మధ్య క్లిగ్ని కర్ణ పోరుజరిగినది. ఆగ్రామమునకు 200 మంది సైనికులను మిత్రమండలివారు వశపరుచుకొనిరి. పగటి పూట 18 విమానములను నేలగుల్పితిమి. రాయును సుంటుక్విం టును సోయిసన్సులవై 27 టన్నుల బొంబులను వదిలి చాల నష్టమున కలిగించితిమి.

ఆంగ్ల సేన దాడి.

లండను, జూన్ 1:—బ్రిటిషువారి ప్రకటనము. నిన్న రాత్రి లెహోదును ఈ కాశ్యమున మేము దాడిపలికి చాలనష్టమున

కలిగించి మరఫ్ఫిరంగిని పట్టుకొంటిమి. మామేమును కష్టము కలుగలేదు. హల్లకుప్రాంతమున నేటిరాత్రి దాడిపలిపి కొంద రిని పట్టుకొంటిమి. స్ట్రీబెర్లి ప్రాంతమున కష్టము కలిగించితిమి. ఆల్బర్ట్ తుత్తరమున ఆగ్రామకు దక్షిణమునకు క్రైస్తవులు ఫిరంగులను మెండుగా కాల్చిరి.

పరాసువారిపక్షి బలపడుట.

లోకరుప్రాంతమున పరాసువారు తలపడి తమపక్షిని బలపరుచుకొని కొందరిని పట్టుకొనిరి. స్ట్రీబెర్లి ప్రాంతమున మే ముతలపడి 9 గురిని పట్టుకొంటిమి.

28 విమానములను మార్చుట.

మేము 14 విమానములను నేలగుల్పితిమి; 9 ని సార వోలితిమి. ఒక ఆంగ్లవిమానము పోయినది. గురువారమునాడు పగలు 28 టన్నులను రాత్రి 11 టన్నులను వాలన్సీనెను, లెకాయాబుసీగ్ని సుంటుక్వింటులవై వదిలితిమి.

క్రైస్తవులు తీవ్రముగ తలపడి యోదుట.

లండను—జూన్ 8:—పరాసువారి ప్రకటనము. ఎయి సుతు దక్షిణమున సువరోల్సు రంగమున ఫిరంగు లధికముగా కాల్చుచుండెను. ఆంగ్ల సేన ఆగ్నేయమున మాస్థానమును బలపరు చుకొంటిమి. రాత్రి ఓర్కుకు దక్షిణమున ముందునకేగితిమి. డామర్తుకు పశ్చిమమున చెతీకి తూర్పువరకును న్యూరీలెపోట్రి తుత్తరమున నోక కిలో మీటరు వరకును మాపల్లెని న్యాపింబ తేసితిమి. దక్షిణమున 60 మందిని పట్టుకొంటిమి. ఛోరీ స్సె నురీ డోయిలెమరంగమున క్రైస్తవులు రెండుసార్లు తీవ్ర ముగా తలపడగ మేము పారవోలితిమి. వారి చాలనష్టము కలిగినది. రాత్రి కాంతముగా నుండెను.

జర్జనుల అవస్థాందనము ముగియుట.

లండను, జూన్ 8:—జర్జనుల తీవ్రత అడగినది. మిత్రమండలివారు తలపడ వారంభించిరి. నిన్నను చాలగ్రామము లను వశపరుచుకొనిరి. వారి కని చాల నష్టపరిపకలవు. ఛా టూరైరీకి పడచుట నున్న 304-వ గుట్ట వశమగుట చాల ముఖ్యమైన యము. పట్టుకొనుట నదినిగూడ నది లోగని యు న్నది. అది 450 ఆముగుల ఎత్తు గలిగియున్నది. లాస్సెరీ

సోమెరికోమిదకు జర్జనులు రాదలచుచుండిరి. వారి కిది చాల అభ్యంతరమున కలిగింపగలదు. క్రైస్తవులు సారిను మీద కేసుటకు ముందు మారనుసాను నాక్రమింప జూచు చున్నాను. వారికిది సాధ్యపడదు. మారను తుత్తరమున ఛా టూరైరీ మొదలు దార్మియ్యవరకును గుట్టలు జర్జనుల స్వాధీనముననే యున్నవి గాని వారి యత్యాచాను క్షీణించినది.

304 వ గుట్టయొద్ద ఆమెరికావారు చాలపనిచేసిరి. బ్రిటి షువారు మారను రెయియ్యలకుమధ్య క్లిగ్ని నాక్రమించిరి. ఇంక ను క్రైస్తవులుపన్నాగములను పన్నుట కవకాశముగలదు. జర్జ నులు ఎయిసు మారనులకు నడుమ నేర్పాటులు చేయవలెనటే వా రొక పన్నాగము పన్నుచున్నారని యూహింపవచ్చును. మిత్రమండలివారు ఆమియ్యుకేతే పారిను మాగ్గుల నరి కట్టుటచే జనరలు లూడెన్బ్రాపులోలెను వైకేగవచ్చును. 2 మాసముల క్రిందట జర్జను లాక్రమించిన ప్రదేశముకంటె నిపుడాక్రమించిన ప్రదేశముస్వల్పము. వారు పట్టుకొనిన పిరంగులు వెనుకటివాటిలోపగముండును. పట్టుకొనిన సైనికులు వెను కటికంటె హెచ్చుగనుండును. క్రైస్తవుల కన్ని ఆవకాశములునుండినను వారు కష్టము నధికముగా కలిగింపలేపోయిరి. కాననే విజయము మెల్లమెల్లగగాని కలుగదని జర్జను లిప్పుడు ప్రక టించ వారంభించిరి.

జర్జనులు బ్రిటిషు ఆనుపత్రులమీద బొంబులను వేయుట.

లండను, జూన్ 1:—బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న విలేజుటులు బ్రిటిషు ఆనుపత్రులమీద నడువడిన బొంబుల దాడిని వర్ణించుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నారు—తమ లక్ష్యమును బాగుగ గుర్తించుచున్న జర్జనుల వైమాని కులు తీవ్రమున వెలిగించిరి. వారు వేసినబొంబు ఆనుపత్రు మీది అంతయును గూలనేసెను. మిద్దయు దూలములును నేల గూలిపడి. క్రింద నుండు రోగు బంధువలన మరణించిరి. కొంతమంది చచ్చులేమంద కప్పలడిరి. ఒకవైకోవోగ్ని మరణిం చెను. ఒకడాక్టర్ వారంగమును వర్ణించుచు నింతకంటెను భ యంతరమును దింకొకటి యుండకాల దని చెప్పెను. డాక్టరు అను, దాదులును తెలివిలేప్పియుండిన ఆ యువోగిచుట్టును నూగియుండిరి. అందఱును మిద్దక్రిందట మరణించిరి. ఆ వెంటనే ఆనుపత్రులకై యంతయునుండిపోయెను. ఆప్రక్క నే యుండినకోట మెట్లు కూలిపడి. ఇవటి రోగులను నిచ్చె నలను వేసి వింపవలసివచ్చెను. రోగుల నిట్లు క్రిందికిదిండు మంద మరయుక దాడివారును ఆప్రాంతముననే ఆయిసు బొంబులను వేసెను. ఆయిసు నవ్యవ్యవస్థయన అపచారమేయును గలుగలేదు. అంత మార్గప్రదేశము వరకు గుండ్లను జిమ్ము క్రైస్తవులకి యొకటి సమీపమునందలి గ్రామముల మీద బొం బులను వేయసాగెను. బొంబులకు గురియైన ఆనుపత్రు ప్రత్యే కముగ నొకస్థలమున నుండెను. సమీపమున నైనికవ్యవస్థాపన మొకటియు లేకుండెను.

అవస్థాందనకథనము.

లండను, జూన్ 1:—పరాసు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న నైటరువిలేజు నిన్న సాయంకాల మిట్లు కంటినడ పెను.—లెరాంకోరు ఎస్కార్గి నీల తుత్తరమున నుండు పంక్తి యందలి ఎయిలెటినుండి మేము వెనుకకు మరలుట పరాసు వారి సామర్థ్యమును నూచించుచున్నదేగాని జర్జనుల క్రొత్త విజయముగాదు. పాయిసాన్సుకర్ణ జర్జనులు ముందున కేతెం చుటవలన నూర్థితికి చాలభంగము గలిగెను. ఎయిలెటి, ఎయి నీల మధ్యను క్రొత్తగ నేర్పడిన జర్జనుల పంక్తిని మేము ప్రత్యేక లక్ష్యమున నుంటిమి. అందువలన క్రైస్తవులు యుద్ధమారం భింపగనే మేము యుద్ధమొనరించుచు వాగరూకతలో వెనుక కరిగితిమి. అటులబోవునపుడు మేము క్రైస్తవుల కపారనష్టము లను గలిగించుచు క్రొత్త సందర్భక పంక్తిని వేరుకొంటిమి. క్రైస్తవులుప్రదేశము నది విశాలము చేయుచున్నది. క్రైస్తవుల ప్రధానపురోగమున దళముల డెడను ప్రక్కనున్న మా దళ ములు సాయిసాన్సు హోగి నీకులకు మధ్యనున్న క్రైజులోయకు పశ్చిమమందలి పీఠభూమిని గట్టిగ పట్టుకొనియున్నవి. మధ్య నుండిన జర్జనుల దళములు గత 12 గంటలలో విశేషముగ ముందున కరుగలేను. రెయియ్యను తుత్తరమునకు పశ్చిమమునకు మేమింక దృఢముగ నిలచియున్నారము. మామట్టును అర్ధవం ద్రుని రీతిగ క్రైస్తవులు ముట్టడించుచున్నారు. గత 12 గంటలలో క్రైస్తవులు యుద్ధరంగమున సంకప్రాముఖ్యమగ మదగా యుట వావంతము బడచులేదు. రంగమంతటను గూ మంది సైనికులలో మేము క్రైస్తవుల నిలువరించు

మార్క్సిస్టు శత్రుత్వం.

లండను, జూన్ 1:-పరాసు ప్రధాన కార్యాలయమున నున్న రైటుగారి విలేజులో నేటియందు మిట్ట తిరిగినపుడు మున్నాడు:- ఈ మార్క్సిస్టు ప్రదేశపు పక్షము రంగమున కైగిజి లాయకుల పక్షమునకు విరక్తమిమిదను, న్యాయశాస్త్రము ప్రాంతమునకు దక్షిణమునకు శత్రువులు చాల బలవంతముగా నిలిగించుచున్నది. మిట్ట వట్ట మధ్యమునకు శత్రు పంక్తి యుండిన తావు కి న్యాయశాస్త్రము ప్రాంతమునకు మారుచు నున్నది. మార్క్సిస్టు యొద్దను చాట్లీ దీనునకు తూర్పు గ. మూడు మైళ్ల దూరమున రైతులు శత్రువులు నడిచిరను నాక్రమించుకొనిరి. దక్షిణపుటాద్వారమున కొండలమీదినుండి జర్మనుల సరిఫరా బండ్లను బాడచుచును. మార్క్సిస్టు ఇంకను దక్షిణమునకు బోవలయునని శత్రువులదేవులకు కనిపించు శత్రువులనేయింక నవమిమిదముగ క్రొత్తదేశములను యధమునకుంపుచున్నాడు. మొదటి ఏర్పాటుప్రకార మెయినీరంగమునందలి అకస్మాదమున వియోగింపదలచిన 50 పటాలములను జర్మనులకన్నదేయి పయోగించిరి. సాయసాగునకు వాయువును శత్రువులకును మెంపుచేయుటను జేసివారచటమరి 5 పటాలములను కాపుంచిరి. వీనిలో జర్మను వైద్యులందలి ఆయుధముల దేశముల కొన్ని యున్నవి. మార్క్సి 21-వ తేది నొసరించిన యధమున వానమాతీ రుగారి వైద్యులందలి 25 పటాలములు పయోగింపబడినవి. చాట్లీలో 15 పటాలములు ఎయినీరంగ యధమునకుంపుచున్న గుర్తింపబడెను. మార్క్సి నెలకును పిక్కాచిండి మూడుదశములు వెనుకకు నొంపబడి మరెయ్యి క్రొత్త అకస్మాదమునకు చాలకలిగిన మొగబడెను. ఈ వైద్యులను కలికపటాలములను వి. ఇవి ప్రభుత్వం కిచ్చి పుష్కటికి వుపయోగించుటకు చాలా మార్క్సిస్టులను బాట్లీ ప్రత్యేకముగ నియమించిన కని పూర్తియైనంత నెనుకను పిలచినట్లుచేసినది.

అమెరికావారి అవస్థగ్రస్తము.

లండను, జూన్ 1:-అమెరికావారి లెట్టు ప్రకటించిరి. చాట్లీలో వాయువును నిన్న నడయమున మేము పరాసు సేవలో కలిసి టార్గెట్ దక్షిణమున ఒక మైలువరకును ముందు నకు వ్యాపించి చాలవందల పట్టుకొంటిమి. శత్రువులలో చాల మంది హతులను తుతకాయలు నైరి.

యుద్ధ ముతితీవ్రముగ నుండుట.

హ్యూస్టన్, జూన్ 2:-పరాసురంగమున నున్న హెన్రీ విలేజులో నిన్నటిదిన మిట్ట తిరిగినపుడు:- యుద్ధము సాధారణముగ క్రొత్తముతో జరుగుచున్నది. మన క్రొత్తదేశముల ఫలితమును శత్రువులు బాగుగ గ్రహించుచున్నాడు. రెయిన్స్ చాట్లీలో యిల్లవద్య జర్మనుల పక్షమునకు నిరోధంపబడెను. సాయసాగు మార్క్సిస్టులకు యేమొసరించు నిరోధము చాల విజయవంతముగ నున్నది. జర్మనులు క్రొత్తపటాలములనుగూడ నుపయోగించుచున్నాడు. అందు 15 పటాలములు మే 80 వ తేదీని గుర్తింపబడెను. బ్రిటను దేశము విలేజునకు మొదలించుచుండ మేము మా 45 పటాలములతో శత్రువుల నాడు నిలబోంచి పోరుచున్నాము. ఎప్పుడును కల్పితమునకుండినవి విశ్వమున నీ పుతైన బొందలయునని జర్మనులు కలంచుచున్నారనిట కావని సంగత్యమున లేదు.

జర్మను వైమానిక ప్రచలనము.

లండను, జూన్ 2:-ఇటీవల జర్మను విమానములు బాంబులను వేయటలో చాలవలయునని పరిశ్రమచున్నది. ముఖ్యముగ అనుకూలము, కేరళాల యముల మొదలగువాని గూడ వా రుపయోగము బాంబుల నుపయోగించు చున్నాడు. మే 27 వ తేదీని ఒక్కొక్క కాట్లీరెక్క శిఖరమీది బాంబుల ను వేయటవలన 5 గురు మరణించిరి. 10 మందికి గట్టివైపులు తగిలినవి. సాయకాల మసంఖ్యాకము లగు విమానములు మరలినవి. కాట్లీను అనుకూలమైన మొదటిబాంబు పడెను. ఒకదానికె ట్లీలో డిప్లొమెను, కొంతవంది దాడులు, అకట్లీ దేశములను ఉదయము 8 గంటలవరకును ప్రారముగ ముట్టడింపబడిరి. వైమానికములచాల క్రొత్తదిగిరి. దాడులు గలయులలోనికి బోయి విమానముల సంచారము ననుసరించి పట్టుకొంటిమి. రైలు మార్గమునకు తీసుకులాడుచుండిరి. వేరుకనయమున మరి విమానములు వచ్చెను కాని అంతలో పరాసు విమానము కేరళ కేరళి దాడిచారులకు తిరిగివైచి అయిదు శత్రువులను నేలకొల్పినది.

పారిసుపై 87 వ దాడి.

పారిసు, జూన్ 2:-పారిసుపై జర్మనులు దాడినటు పరాసు వారు ఫిరంగులను తీవ్రమున కాల్చిరి. ఒక్కొక్క మానము మార్క్సిస్టు దాడి పారిసుమీదికి పోగలిగెను. ఒక విమానము 29-5-18 న ప్రాంతము సానుడికతేద్య దొరికినది. ఇటీవల వైమానికము కొందరు పట్టుబడిరి.

జనరలు ఫాకుగారి విజయ విశ్వాసము.

పారిసు, జూన్ 2:-మార్క్సి 21-వ తేదీని జరిగిన అకస్మాదమున ఫలితమును జర్మనులు చేయుటకు 8-10 దినములు జరిగినది. ఈ అకస్మాదము సోమవారమునా దారంభమైనది. ఇది అకస్మాదము, ఫలితము మిగుల అలౌచించుకొనదని జనరలు ఫాకుగారు నడిపిరి. దీనినిబట్టి కొద్దిరోజులలో శత్రువులకు నిరోధము కలుగునని జనరలు ఫాకుగారి భావమునా లిగ్నిగాను నడిపిరి. ఇతడు డిప్లొమెటీ నైతికసంఘ సభ్యుడు. రణరంగమునండి యుద్ధమే మరలి వచ్చెను.

తీవ్రముగ పోరు.

పారిసు, జూన్ 2:-పో రతితీవ్రముగా జరుగుచున్నది. మానవాయనల యొత్తిడి శత్రువులకు నాలువారంభించినది. రెయిన్స్ చాట్లీలో రైలు నడుచు జర్మనులకు నిరోధము కలిగినది. పారిసునకు మారనులకునడుమ మేము ప్రభులముగ నిరోధించితిమి. జర్మనులు నిలవనేలనేగాక క్రొత్తదేశములను గూడ పంపుచున్నాడు. గతనెల 30-వ తేదీని 15 దినములు లెక్కకువచ్చినవి. మేము అంగ్ల సేనా సహాయ మార్క్సి 21 దినములలోను తీవ్రముగా నెదిరించుచున్నాము. ఇదటగూడ జర్మనులు ఫలితమును బడయగోరదనట కిచ్చయమని పరాసురంగమునండి విలేజుకుడు వ్రాసెను.

వైమానిక సమరము

లండను, జూన్ 2:-1 వ తేదీని యిరువేల వాయు బాంబుల నడికముగా వదలిరి. మేము 25 టన్నుల బాంబులను వదలితిమి. 19 విమానములు నాశనము చేసితిమి. 3 అంగ్ల విమానములు కనబడలేదు. 7, 8 తేదీలలో రాత్రిలందు విమానసంచారమున కనుకూలము కలుగలేదు.

మిత్రముండలి ప్రచలనము.

లండను, జూన్ 1:-మాంటిడో వాల్సెల్ల ముందుండిన కందకములలో ప్రవేశించి మేము 50 గురు ఫైవీలను 6 మరఫిరంగులను బట్టుకొంటిమి. వైసివాలు రంగమున పరాసు వారి రాకస్థితి యధము సుసరించి 21 గురు ఫైవీలను బట్టుకొనిరి. లోనెలు ప్రాంతమున గుండెన మందుకొట్టునకు నిప్పు ముట్టించి దాని ధ్వంసము చేసితిమి. వైసికపు లక్ష్యములమీద మా విమానము లైరుటన్నుల బాంబుల నుపయోగించినవి.

జర్మను అవస్థగ్రస్తము.

లండను, జూన్ 2:-పరాసు ప్రధాన కార్యాలయమున నున్న రైటుగారి విలేజులో నిన్న నెట్టు తిరిగినపుడు:- ఎయినీ వుత్తరమున జరిగిన యధములలో మే 27 వ తేదీని బ్రిటిషు పరాసుదేశము లెట్టు వెనుకకు బోయినదెయి వివరంప బడుటవలన ప్రభుత్వముయొక్క ఈ క్రింది వివరములు చాల ప్రాముఖ్యములు. బ్రిటిషు హోద్య ఎయినీరంగి చాట్లీ క్రెయోనీ మొదలు బెర్మోకోరువరకు గల రంగమును బ్రిటిషువారు పట్టుకొనిరి. మాపంక్తియెడకుభాగమున 50 వ పటాలముండెను. అది ఒకొక్క విమానమున కాల్చిపోయినా పిక్కామిని పట్టుకొనియుండెను. మా యెడకుదేశము పరాసు పటాల మొకటి మాపంక్తిని పట్టుకొనెను. రెమిను డే చే మున్నవనుకొని చాట్లీకి వికాలంగమున కానుకొని యుండిరి. జర్మనులకీరంగమున యధ మొరింపవచ్చునను సంగతి బాగుగ గుర్తెగి యున్న బేయాయెను మే 27-వ తేదీని సమయము ట్టడిని ప్రారంభించుకొనెను శత్రువు లాసంగతి నిండుకయు నూచింపలేదు. మార్క్సి నెలనుండియు ఎయినీరంగమున వాయు భారము వైమానిక ప్రచలనము నాపిలేసినది. మరియు మాకు గప్పవలసిన శత్రువుల సన్నాహముల సుసరింపవలయునాన శత్రువు లేదు. ఈరంగము చాలవచ్చుదేశములచే నాక్రమించబడి యున్నదనుగంతిని వారెలుగుగురు. ప్రారంభమున కొంతదెయమొందుటకై కొన్నిదేశము లాకస్థితి మొదలయి వారెలుగుదురు. పిక్కట సరిదలారము సమిరముగ మోచ్చించుమిద్యము వైసివలసంఖ్య నవమిమిదము గ మోచ్చింప సాగెను. కాని వానమాతీ రుగారు విజయ మావరంగలిగిన దాని నెద్ద

విజయము చేసుకలెనని గడవిదగ ననేక ప్రయత్నము లొనరించుట కేదము. జర్మను లిప్పు దాక్రమించుకొనిన రంగమున నింతకంటె ననేకరెట్టిదుమల వైసివల నుంపవచ్చును. అట్టి సమయమున తన ప్రయత్నమును మేము తెలసికొనవలయు కందకములను తిప్పకుండ శత్రువులు ప్రయత్నము లొనరించుట అంత కష్టమైనపని కాదు.

అటువై నేమిజరిగినదెయి తెలసికొనటకు ఎయిలెట్ల లోయలో రెమిను డే చే మున్న దిగువను పరాసురంగమును జర్మను ఫింగిదేశములవారు ఎంత బాగుగాకత్తో జూచుచుండినదియు జ్ఞాపకముచుకొనదగును. పరాసుకందకముల స్థితి గతు లన్నియు జర్మనులకు పూర్తిగా తెలిసి యుండెను. పరాసు రంగమును మారంగముకంటె నెక్కుడుదట్టముగ శత్రుదళములెదిరించినవి. మారుఫిరంగులవలన శత్రువులకు పారవచ్చుము గతి నెను. కాని నిరోధించుటకు వారసంఖ్యాకములగునండి ఒక్కొక్క అడుగులో శిఖరమును చేరి రవిచెప్పవచ్చును. కాల్చిపోయిన వాల్సెల్లకు పిక్కామముల నంటి యుండు చిన్న ప్రదేశముద్వారా జర్మను లాశిఖరమును చాట్లీ నటులన్నది. కాని వానక్రెయోనీ నుండునపుడు మాత్రమే మేము మొదటిసారి వారిని చూడగలిగితిమి. ఇంక తిరోగమనము తప్పనిది. అంత పరాసుబ్రిటిషుదళములు చెదరిపోకుండు సమిత్రము యధ మొసరించుచు వెంకకు బోయిరి. బ్రిటిషు వారి 50 వ 8 వ పటాలములను శత్రువైద్యము లసంఖ్యాకములగు చుట్టుముట్టుటచే వారికి కొంతనష్టముకలిగెను.

నదికి దక్షిణమున 21 పటాలములవారు ఆసమీపమునందలి పరాసు పటాలములకుట్టిగ నిలబరించినవి. మొత్తముమీద జూడ ఎయిని రంగమునకున్న పటాలములన్నియు యుద్ధ మొనరించినవి. రెమిను డే చే మున్న పట్టాకొనిన పరాసుపటాలమును బ్రిటిషు పటాలములన్నియును వికార్తీ స్థాండర్సులందు యుద్ధ మొనరించి యపారవచ్చుము నొందినవి. జర్మనుపటాలము లట్ల నేని రంతరముగ వచ్చుటవలన మాపంక్తిచాలసన్నము మాతీభయము సొందజేయుచుండెను. సాయకాలము మూలదేశములు వచ్చెను. అప్పటినుండి మే మొకయుడు వైన వెనుకకుబోలేదు. పంక్తి మరల యధారూపమున నేర్పునపబడెను. జర్మనుల క్రొత్తవైద్యము మరల నావలదికే సాయసా చాట్లీధిశరీలమధ్యకు బోయిరి. బ్రెమెకోర్డునకు సమీపమునందు ఆపరాసుదళ మే వారవారిను రోజులైనను ఇంకపట్టనే యచట యుద్ధ మొనరించుచున్నది.

విక్టూరియాను ప్రాంతమున యుద్ధము

లండను, జూన్ 2:-ఈ యుద్ధమున సాంగ్ల సేనకు మంచి విజయము కలిగినది. అచట కొక ఉన్నతప్రదేశమును రెండుపటాలములను ముగిసినది. మాకు నష్టమున్నట్లును. జూన్ 2-వ తేదీరాత్రి లిటిలోయమీద దాడి చాలసాహసముతో జరుపబడినది. మేము 1000 గజములు ముందుకేగితిమి. 400 గజముల జర్మనులకందకములను వశపరచుకొని ప్రేత్తిచేసితిమి. ఒకజర్మను కంపెనీ పూర్తిగా నాశమైనదని తెలియుచున్నది.

సామగ్రినొక ముంచబడుట.

వాషింగ్టన్, జూన్ 1:-వైసిడేంటు లింకాల్సు అను 18,000 టన్నుల సామగ్రినొక ఇటీవల మరలుచుండ దాడి యధమునకే గొట్టుబడి ముంచివేయబడెనని ఆడిట్లను నిప్పుగాను తెలియజేయుచున్నాడు. వివరములు తెలియలేదు.

లండను, జూన్ 2:-హ్యూయార్డు ప్రతికాధిపతి యను, కోట్లీకునునకు జేయు ఫైలుపట్టెకినుగారి భాగ్య రోజు ధ్వంసమైతిమి సతి వారులూనము నుసరించి 10-వం మార్గముల కిది అత్త పట్టె పుడెను. ఆమె చాలవలయు నుండియు సాఫీకోద్యమమున మిగుల చాచుచక్కముతో తీసుకాడుచుండెను.

వాషింగ్టన్, జూన్ 2:-రెడ్డక్రాసు విధికి 10-కోట్లు వాంఛించబడగా 17-కోట్ల దోలయెను కనూలయ్యెను.

జపాను

సి బేరీయా జపానులు

లండను, జూన్ 2:-టోక్యోయొంది "డెయిలీ మెయిన్" పత్రిక కొంతవచ్చుచున్నది. సి బేరీయాలో ప్రదేశవచ్చునా కూడదా యుచున్న మింకను నిలిపినను ప్రజలెంటు నే తగినదస్తులన్ని టత్వం కవశ్యము. లేదన్న సు లాపని నొసరించెదరు.

ప్రజాభిప్రాయములు

1

నర్సాపురమునందలి కలతలు.

అయ్యో, నర్సాపురమును గూర్చి యీ దిగువ వ్రాయు విషయములను తమయంద్రులలో మెకపోట నిమిచ్చెద గని ప్రార్థించుచు, తమరట్లు చేయుటకలన, మా గ్రామము ప్రస్తుతములో నున్న దుస్థితిని జనులకు స్పష్టపరచి మంచి స్థితి లానికి తీరిగి తెచ్చుటకు వలయు పూనికను జనులలో కలుగ జేయువారగుదురని నమ్ముచున్నాను.

మాయూరునకు ప్రస్తుతపు దుస్థితి సుమారు రెండుసంవత్సరముల క్రిందట ప్రారంభమయినది. వారమురోజుల క్రిందట అద్దకి నుబ్బారావు పంతులు, డిప్రీకల్లబోర్డు మెంబరుగారు నర్సాపురపు ప్రస్తుతపు దుస్థితిని గూర్చి ప్రసంగించవలె నని సుమారు 15 గురు పెద్దమనుష్యులకు సోటీసు పంపిరి. కాని వారెవ్వరూ వెళ్లలేదు. మా గ్రామమందలి తెగలు, విరోధములు ఎట్లున్నదో దీనినిబట్టి యాలోచించవచ్చును. మరియు ఈ దా హారణిచ్చెదను. గత 2 సంవత్సరములలో టవును హోటలు అయి చుగురు అధ్యక్షులు ఒకరితరువాత మెకరు తమ అధ్యక్షతన రాజీనామాలు నిచ్చిరి. టవును హోటలు కార్యదర్శు లిద్దరును ఒకే సారి పదిరోజుల క్రిందట వారి యుద్వ్యంగములకు రాజీనా మాలు నిచ్చిరి.

ఇట్టిదుస్థితికి కారణములను వాయూచాడు తోచినవా నిని వ్రాయుచున్నాను: (1) సుమారు రెండుసంవత్సరములనుంచి శ్రోత్రయూహాలు, శ్రోత్రయూద్యమములు మన జేతమునల్లుకొను చున్నవి. మాయూరు రైలుస్టేషనుకు 36 మైళ్ల దూరమున మూలగా సమద్రపు ట్రాడ్డుననుండుటచే నితరపట్టణ జనులతో సంపర్క మంతగా లేకుండుటచే పురజనులందు సంఘీభావము లేక ఎవరికి వారే గొప్పవార మనుకొనుచు మెకరితో మెకరు కలహించుట సంభవించుచున్నది. (2) యదృష్టవశాత్తూ మాది గా ఇచ్చటి బీదజనులు కూటికి గుడ్డకు లేక మిక్కిలిబాధ పడుచున్నారు. గ్రామము డబ్బుగలదిగాదు. ప్రాధారణ సం సారాలకు గూడ దినముల గడుపుట బహుకష్టముగ నున్నది. ఇది కు ల ని చెప్ప త గి న వారు కొద్ది మంది మాత్ర మేగలరు. లక్ష్మీనరస్వతులు ఇద్దరును ఒకచోటనుండెదరు లో కొక్కి వీరిలో చాలమందికి వర్తించును. కాని వీరిలో కొంద రికి సర్వజ్ఞత్వముమొందు; పటాటోపము పొందు; గ్రామ మందు వీరమాటయే చెల్లవలెన్న దురభిప్రాయము పురజనుల లో భేదము లుండుటకు కారణమగుచున్నది. (3) గ్రామ ములో డబ్బు తక్కువ. నిర్వాహకముగా తిరుగువారికి కాలక్షేపములేక తమకుసంబంధములేని వ్యాపారములలో కలుగ జేసికొని పాడుచేయుచున్నారు. (4) పయి చెప్పినవహా సభావులకు అధికారము చెలాయించే యుద్వ్యంగము చేయు టకు బహుకటాహలము. ఊరియందు చిన్నసంఘములకు అధ్యక్షులుగాను, కార్యదర్శులుగాను కొంతమందిగలరు గాని అయిద్వ్యంగములు చాలనిన్నిలేవు. అందుచే మాగ్రామమును ముగ్ధునిపిపాలిటి చేయవలెనని కొందరి పట్టుదల (5) టయిలరు ప్రొక్టులు టవును హోటలకు ఎవరుగా నుండుటచేతను ఆది గవర్న మెంటుదిగాక పోవుటచేతను తరుచు మూలము టవును హోటలలోనిందించుచుందురు. (6) ఇదివరకు పురజనులలో నేమ యైన అభిప్రాయభేదములున్నను కొలదికాలములోనే వాటిని మరచిపోయి అందరూ ఏకమగుచుండెడి వారు. సుమారు సంవత్సరమునుండి మాయూరులో హిందూశక్తికి 'స్వకీయ విలేఖరుడు' ఏర్పాటుపబడెను. ఏరెండు తెగలవారికయినను కొద్ది కలహము రాగానే ఆయన ఒకతరపున రెండవతెగకువ్యయగా నుండేలాగున హిందూశక్తికు వ్రాయుచున్నాడు. అందుచేత విరోధములు బలకరములగు చున్నవి.

ఇప్పుడేట్టి దుస్థితినుండి వెనుకడుటకు మార్గము వైన మాపిన కారణము లేకుండునట్లు చేసికొనుటయే. (1) తమ గొప్పతనమును మోచింపుకొనుటకు కాని నిజమయిన సోదర భావముతో సహాయము నపేక్షించు నీదలకు సహాయముచే యుట. (2) ఆహం భావత్వమును సర్వజ్ఞత్వమును మాని తమ జ్ఞానమును పెంపుచేసికొని తమ స్నేహితులకు నిష్కల్మష హృదయముతో బోధచేయుట (3) అధికారియు చేయుటకలన గాక ప్రేమించుటచేతనే జనులను స్వాధీనము చేసికొని ఏ లోకోపకార కార్యమునయినను చేయగలదునని నమ్ముట. (4) వృత్తిసంబంధమయిన విరోధములకు మనస్సునపోటియ్య కుండుట (5) నిర్వాహకత్వము కాపురుష గుణములలో మెకటి గనుక పనిపాటులు లేనిధనికులు వర్తకమే లేక మరి

యొక వ్యాపారమే మామూలునట (6) పురజనుల యిష్టము నకు వ్యతిరేకముగా నే పనిచేయ దలపకుండుట (7) టవును హోటలునుందున్న స్థలము మూలలు వారిదిలాగు కనబడుచు న్నుది. మూలలునారాస్థలమును తీసికొనిన యెడల టవును హోటలు చాల చిక్కుగానుండును. కనుక మూలలువారికి టవును హోటలు అమ్మివేసి వేరుస్థలమున విశాలముగా టవును హోటలు కట్టుట (8) తెగలయొక్క భేదములను ఎక్కువచేయు వాక్య మును చేనిని పత్రికలందు వ్రాయకుండుట. 'సంఘీభావము'.

కన్యక కావలయును.

14-సంవత్సరముల లోపుగలదియు విద్యావతియుత్కృతి యకన్య గాకున్న వెలమత్కృతియు, బొందిలిత్కృతియు, నాయు డు, వగైరాలలో బాలవితంతు వయినను అంగీకరించబడును. వరుడు 22-సం. గౌరవకుటుంబమునకు చెందిన నుండదుడైన త్కృతియును. వెలకు 100-0-0 లు స్వాస్థితమవలన సంసా దించుకొనువాడు—వివరము తెలియగోరువారు. అడ్రసు:—వెంకటేశ్వర్లు. (1201) కేరాఫ్ ఆంధ్రపత్రిక.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన "ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథ ములో జర్నలి గారడి, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయుజేగ మనోజేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూత జైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లపేజీ తమాషాలు, విచిత్ర వివేచనవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయ ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరములెని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయిన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిర్ధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు చున్నాను. ఈ పుస్తకమును అమ్మివేయుట ఈ నెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇదియలకు 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ఈ గ్రంథమునే (ధరభాస్ట్రదారులకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్ట్రదారులుగా చేరువారు తమ ధరభాస్ట్ర తోకూడ 1 రూపాయ మాత్రము మనీమార్కరువ్వారా తక్షణ మే యీ క్రింది విలాసమునకు పంపించి తమ చేరును రికవర్టు చేయించుకొనినవో అట్టివారికి ఈ పరచరవాక్యమైన గ్రంథ మును మిగత రు 8 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (824-984) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును వివచింతనవార ఆత్మసీతి. జన్మముల సజ్జానమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ చిన్నలైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.3-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము: పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు.

మదరాసు అండునదరమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
నోటీసు (1205)

సాల్వకొటార్సు-చిల్లరసామాను. ఈ క్రింద జూపబడిన ప్రకారము ఒక వారములో కొన్ని రోజులవరకు ఇకముందు చిన్న చిన్న సామానులు సాల్వకొటార్సునుండి రవాణా చేయబడును.

సాత్తువెను లైక్. జోలారుపేట బెంగుళూరు సిటీ మధ్యనున్న స్టేషనులకును బెంగుళూరు సిటీ స్టేషనుగూడా బోవు వారికిని, కే. జి. ఎఫ్, రైల్వేస్టేషనులకును సోమ, మంగళ, బుధవారములనాడు సామాను రవాణా చేయబడును. మదరాసు, జోలారుపేట స్టేషనులకు శుక్రవారము, శనివారములనాడు పంపబడును.

నాన్సువెను లైక్. అర్కోణము, కడప మధ్యనున్న స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడు రవాణా చేయబడును. కడప-గుంటకల్ స్టేషనులకు బుధ, గురువారముల నాడును. గుంటకల్ రైమూరు స్టేషనులకు శనివారములనాడును రవాణాచేయబడును. రైమూరు దాటి పోవు చిల్లరసామానులు ప్రతిదినము అంగీకరింపబడును.

ఎస్. ఐ. రైల్వే. జోలారుపేట, మెట్టుపాలెయము మధ్య స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడును, సిల్లిరి రైల్వేస్టేషనులకు గురువారమునాడును పోదనూరు నుండి మంగుళూరువరకు గల స్టేషనులకు శుక్ర, శనివారములనాడు రవాణాచేయబడును. కొచ్చికా స్టేటు రైల్వేస్టేషనులకు కూడ శుక్ర, శనివారములనాడు పంపబడును.

ఎఫ్. ఆర్. ఎఫ్. ఈ లైనుమీది స్టేషనులకును, ఈ లైను గుండా పోవు స్టేషనులకును ప్రతిదినము చిన్న సామానులు రవాణా చేయబడును.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0. 12-2-8-0. 100-కి రూ. 20. ఏనుగు గజ్జి మొదలగునవి గలవారందరూ ఈ తైలమును ఒక సారి వాడి చూడ గోరెదము. దీనిని రాచిన మంటయిండను. చర్మము నలువెక్కదు, పుండు పడదు. అమృతాంజనం దీపో, బొంబాయి, మద్రాసు

నాలుగోనెండు: అంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, హమ్మయన్ నీరు బీచ్, బొంబాయి. మద్రాసు రేంజంటు:— మెహతా పురుషోత్తంపాస్, వైశాలబాధురొడ్డు, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరమును మువాసన 126
(విజ్ఞాన కాలపేరి) ఆటో దిట్ బహర్. (విజ్ఞాన కాలపేరి)
ఇట్టికావలె చది కనుకనునది, సాటిలేని మనోహరము మువాసనగలది. ఆట్లాచోటగాని, సాకామయగాని, చేర్చబడలేదు నిష్ఠాను చేయబడిన కేవల పున్నసారము. నీ రుచాలై కొన్ని బిందువులు మింగుటచేత, మనోగ్యముకు నువాసన ని స్పృహకలించును. ఈ క్రింది గుణములు కి పాటలో వుండును.
స్వల్పైజా (ఆర డ్రాం) వీ నూ 1-కి రు 0.3-0
చర్మరకము వైజా 1-డ్రాం " " 0.12-0
కలొకైజా " " " " 1.4-0
ఇద్దైజా " " " " 2.0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము.
పత్రిక, వట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను వారణసు. దీని అనేక చదువులకు గలగుంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగవును సీసాలైన ను, కాట్లవైసను ఆటో దిట్ బహర్ అను చేరును పరిగిరింపుడు. ఈ ఆటో కల్పనోయియెక్క- గుంట్లములను పరిగిరింపుడు గోదనా నీ దిగువవాటికి వ్రాచినవో ఆటో దిట్ బహర్ గువానగ కాట్ల ఉచితముగ పంపుడు.
నాలుగోనెండు: అంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, హమ్మయన్ నీరు బీచ్, బొంబాయి. మద్రాసు రేంజంటు:— మెహతా పురుషోత్తంపాస్, వైశాలబాధురొడ్డు, మదరాసు.

MADRAS:— Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Power Press & 7 Thambu Chetty Street, George Town.